

สถาปัตย์

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปีที่ 13 ฉบับที่ 40 พฤษภาคม - สิงหาคม 2542 ISSN 0857 - 2670 40 บาท

ป ำ ร ฐ ก ถ ำ พ ิ เ ศ ษ

แนวความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ดร.สุเมธ ดันดีเวกุล

- ☐ บทบาทของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ในการดำเนินคดีอาญา
- ☐ ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000
- ☐ รังสรรค์บรรยากาศองค์การ....ขนรับความสำเร็จของนักบริหารมืออาชีพ
- ☐ Adaptation of Features of Thai-Style Houses to Modern Houses
- ☐ ไอทีกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม
- ☐ ข้อมูลสำหรับนักบริหาร ภาวะเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทย

ชมชื่น มัถนารมย์
ม.ล.กฤษณ์รัตน์ ทวีวงศ์
พริศนา พลศิริ
เพียรใจ โพธิ์ถาวร
โสเมสกา สนิทวงศ์
Tika Bunnag
ชุติระ ระบอบ
ผศ.สุเทพ พันประสิทธิ์
ณัฐสิทธิ์ พุฒิวินาสภาคย์

สุ ท ธิ ป ริ ท ี ศ น์

ปีที่ 13 ฉบับที่ 40 พฤษภาคม - สิงหาคม 2542 ISSN 0857 - 2670 ราคา 40 บาท

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
110/1-4 ถ.ประชาชื่น แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ 10210
โทร. 954-7300 (อัตโนมัติ 30 เลขหมาย) ต่อ 323
โทรสาร 591-3155

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ทางด้านวิชาการใน
ศาสตร์สาขาต่างๆ
2. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในรูปแบบของ
วารสารทางวิชาการ
3. เพื่อส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น เสนอผลการ
ค้นคว้าและวิจัย
4. เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ และนักวิชาการได้
เผยแพร่ผลงาน
5. เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณทางด้านวิชาการของ
มหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง

คณะที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.บุญเสริม วิสกุล
ดร.เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพัฒน์
อาจารย์สมศรี ลัทธพิพัฒน์
ม.ร.ว.รมณีย์จักร แก้วกิริยา
รองศาสตราจารย์ ดร.นวนิตย์ อินทรามะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ พินิจอักษร
คณบดีทุกคณะ

บรรณาธิการ : ผู้พิมพ์และโฆษณา

รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ พันประสิทธิ์
อาจารย์ณัฐสิทธิ์ พุฒิวีสารทภาย์
อาจารย์เกศสุตา รัชดาวิสิทธิ์กุล
อาจารย์ปรียาภรณ์ เผือกผ่อง
อาจารย์อรุษา เผือกสุวรรณ
อาจารย์ก่อเกียรติ ขวัญสกุล
ดร.อรชร อรรถบวรพิศาล
อาจารย์อำนาจ ผดุงศิลป์
อาจารย์สมศรี อีระภาพ
ดร.อภิญา เลื่อนฉวี
ดร.อดิลา พงศ์หล้า
อาจารย์ชุตีระ ระเบียบ

พิสูจน์อักษร

อาจารย์เวเนยพจน์วาทิน สุกระกาญจน์
ออกแบบรูปเล่ม-จัดหน้า
นายวรกรณ์ กรदनวม
นางสาวปัทมาภรณ์ สังแก้ว

กำหนดออก

ราย 4 เดือน

จัดจำหน่าย

ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
โทร. 954-7300 ต่อ 125

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
โทร. 954-7300 ต่อ 540

สารบัญ

ปาฐกถาพิเศษเรื่อง ในหลวงกับการพัฒนาชุมชน

(Special Lecture : H.M. the King and Rural Development)

ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล (Dr. Sumet Tantivejakul).....8

บทบาทของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ในการดำเนินคดีอาญา

(The Role of Counter Corruption Officers in Criminal Prosecution)

ชมชื่น มัณยารมย์ (Chomchuen Munyorom).....14

การตีความตามกฎหมาย (The Interpretation of Legal Statutes)

มานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ (Manit Jitjanklab).....26

ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000

(The Survival of SMEs in the Year 2000 and Beyond)

มล. กุณฑลรัตน์ ทวีวงศ์ พิรุณา พลศิริ และเพียรใจ โพธิ์ถาวร

(M.L.Kuntonrat Davivongs, Piruna Polsiri and Pienjai Phothavorn).....38

รังสรรค์บรรยากาศองค์การ...ข้ามรับความสำเร็จของนักบริหารมืออาชีพ

(Beyond Professional Management)

โสเมสกา สนิทวงศ์ (Somsagow Snitwongse).....46

ภาวะความยากจนและคุณภาพชีวิตของคนไทย

(Economic Deprivation and Its Effects on the Quality of Life for Thais)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ พันประสิทธิ์ (Asst.Prof.Suthep Punprasit).....53

สารบัญ

Adaptation of Features of Thai-Style Houses to Modern Houses

(การปรับปรุงรูปแบบบ้านไทยเดิมให้เข้ากับรูปแบบบ้านสมัยใหม่)

Tika Bunnag (ติกะ บุนนาค)66

แนวความคิดการประเมินค่าฝูงโค

(Some Thoughts on the Method of Dairy Farm)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณ กิจปราชญ์ (Asst.Prof.Orawan Kidprach).....77

การเชื่อมโยงเครือข่ายผ่านศูนย์ทรัพยากรแห่งการเรียนรู้หลายระดับ :

บางชิ้นส่วนจากระบบโลกถึงรัฐบาลไทย มหาวิทยาลัย และ กทม.

(The Inter-Connection Between Global National, and Local Information

Infrastructure : From Global to the Thai Government, University, and Bangkok Administration)

เฉลิมพร อุ่นแก้ว (Chalermpon Oungaew).....87

ไอทีกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม (IT and Its Effects on the Quality of Life)

ชุตีระ ระบอบ (Chutira Rabob).....93

บทบาท IT กับการจัดการคุณภาพ (The Role of IT and Total Quality Management)

พนารัตน์ ลิ้ม (Panarat Lim).....106

ข้อมูลสำหรับนักบริหาร ภาวะเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทย

(Statistics for Business Administrators Relating to Thailand's International Trade)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ พันประสิทธิ์ และ ณัฐสิทธิ์ พุฒิวีสารทาศัย

(Asst.Prof.Suthep Punprasit and Nattasith Puttavisartpark).....112

สาร : สิ่งแปลกกว่า

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ในหลวงกับการพัฒนาชุมชน

ดร. สุธเมธ ดันติเวชกุล เรียบเรียงโดย อรสา เผือกสุวรรณ

หน้า 8

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงคิดและรับสั่งกับผู้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทมากกว่า 50 ปีแล้ว แนวพระราชดำรินี้ดั่งกล่าว สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาภาวะวิกฤติเศรษฐกิจและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะชุมชนในชนบทที่มีรากเหง้าของสังคมเกษตรกรรมเป็นพื้นฐาน โครงการตามแนวพระราชดำรินี้หลายโครงการล้วนแล้วแต่มีเป้าหมายหลักให้เกิดธุรกิจธุรกิจชุมชนเพื่อให้ชาวบ้านพึ่งพาตนเองได้อย่างสมดุลกับธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบไทย ดร.สุเมธ ดันติเวชกุล ได้นำแนวพระราชดำรินี้ดั่งกล่าวพร้อมกับ "ทฤษฎีใหม่" มาเผยแพร่ที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่มีประโยชน์และน่าสนใจอย่างยิ่ง

บทบาทของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ในการดำเนินคดีอาญา / ชมชื่น มัณยารมย์

หน้า 14

อำนาจสอบสวนดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ที่พระราชบัญญัติ ป.ป.ป. รองรับไว้ให้ มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอที่จะใช้เป็นมาตรการทางอาญา ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้ผลอย่างจริงจัง เพราะเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มิได้เป็นพนักงานสอบสวนจึงจำเป็นต้องเพิ่มบทบาทอำนาจหน้าที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ได้มีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีอาญามากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งบทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนดำเนินคดีอาญาที่เห็นว่าเหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มากที่สุด คือ การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม

การตีความกฎหมาย / มานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ

หน้า 26

การตีความ มีความสำคัญมากในการบังคับใช้กฎหมายจะต้องตีความตามหลักเกณฑ์ และวิถีทางของการตีความของกฎหมายจึงจะทำให้ทราบความหมายที่แท้จริงของกฎหมายนั้นและสามารถบังคับใช้ได้ถูกต้อง

สาร : สิ่งแปลก ความ

ทางรอดธุรกิจ SMEs ในยุค 2000

ม.ล.กฤษณ์รัตน์ ทวีวงศ์ / พิรุณา พลศิริ และ เพียรใจ ถาวร

หน้า 38

ธุรกิจในรูปแบบรัฐวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) เป็นธุรกิจที่มีความสำคัญอย่างมาก ในระบบเศรษฐกิจทั้งของประเทศไทยและของโลก กระแสการตื่นตัวในเรื่องของธุรกิจ SMEs จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งในองค์กรธุรกิจทั้งหมดในภาพรวมและจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจที่วิกฤตในประเทศไทย

รังสรรค์บรรยากาศองค์การ.....ชาวรับความสำเร็จของนักบริหารมืออาชีพ

โสมสกา สนิทวงศ์

หน้า 46

เกิดเป็นนักบริหารมืออาชีพทั้งที่.....ต้องอย่างนี้

ภาวะความยากจนและคุณภาพชีวิตของคนไทย / ผศ. สุเทพ พันประสิทธิ์

หน้า 53

ภาวะความยากจนในประเทศไทย มีดัชนีชี้วัดหลายตัวที่แสดงให้เห็นถึงการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกันและมีความเหลื่อมล้ำกันในภาพรวมโดยเฉพาะในสังคมชนบท ผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจทั้งของประเทศและของโลกกลับทำให้ภาวะความยากจนขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้น ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยที่กำลังตื่นตัวกันก็ยังไม่ครอบคลุมมาถึงปัญหาดังกล่าว ดังนั้นภาวะความยากจนจึงเป็นปัญหาที่รอการแก้ไขที่ถูกต้องต่อไป

Adaptation of Features of Thai-Style Houses to Modern Houses / Tika Bunnag

หน้า 66

การปรับปรุงบ้านไทยเดิมให้เป็น บ้านทรงยุโรปสมัยใหม่ โดยใช้หลักระบายความร้อนทางอ้อม และประหยัดพลังงานเป็นแนวคิดที่น่าสนใจ และจะก่อให้เกิดระบบนิเวศวิทยาที่เหมาะสมด้วย

สาร : สิ่งเขปบทุกวาม

แนวความคิดและการประเมินค่าผู้สูงโค / ผศ. อวรรณ กิจปราชญ์

หน้า 77

การคำนวณหามูลค่าโคคงเหลือของกิจการโคนม ณ วันสิ้นงวดบัญชีให้ถูกต้องมีหลักวิธีการบันทึกรายการ และแยกประเภทบัญชีในรูปแบบเฉพาะ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการประเมินค่าสั่วเลียงประเภทอื่น ๆ ด้วย

การเชื่อมโยงเครือข่ายผ่านศูนย์ทรัพยากรแห่งการเรียนรู้หลายระดับ : จากขึ้นส่วนจากระบบโลกดีงรัฐไทย มหาวิทยาลัยและกทม. / เฉลิมพร อุ่นแก้ว

หน้า 87

เทคโนโลยีสารสนเทศควรจะได้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกระจายความรู้ไปยังทุกทนทุกแห่งให้ได้มากที่สุด ในยุคที่มีการแข่งขันสูงทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก ผู้ที่สามารถหาความรู้ หรือยึดกุมข้อมูลข่าวสารทักษะได้มากย่อมจะเป็นผู้ได้เปรียบ

โอทีกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม / ชุตีระ ระเบอบ

หน้า 93

การพัฒนาเกิดจากการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม นอกจากจะก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อสังคมโลกแล้ว อีกด้านหนึ่งก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมทั้งทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาอาชญากรรมคอมพิวเตอร์

บทบาท IT กับการจัดการคุณภาพ / พนารัตน์ ลิ้ม

หน้า 106

บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) จะช่วสนับสนุนการจัดการข้อมูลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้สารสนเทศที่มีคุณภาพ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในการจัดการและควบคุมคุณภาพขององค์การให้เป็นไปตามเป้าหมาย

ข้อมูลสำหรับนักบริหาร ตามภาวะเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทย

ผศ.สุเทพ พันประสิทธิ์ และ ณัฐสิทธิ์ พุฒิวีสารทาศย์

หน้า 112

บรรณาธิการแถลง

ปีพุทธศักราช 2542 เป็นปีสำคัญยิ่งของประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าที่จะได้ร่วมเฉลิมฉลองเทิดพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 6 รอบ โดยมีกิจกรรมมากมายและหลากหลายเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยนอกเหนือจากภารกิจการศึกษาการสอนแล้ว กิจกรรมให้บริการทางวิชาการแก่สังคมยังคงเป็นเจตนารมณ์ที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตปฏิบัติโดยตรงกว่า 30 ปีที่ผ่านมา

"สุทธิปริทัศน์" วารสารทางวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้กำเนิดขึ้น และดำเนินกิจกรรมเผยแพร่บทความทางวิชาการในหลากหลายสาขา เพื่อนำเสนอความรู้ ความคิด ทศนวิจารณ์ เป็นสะพานเชื่อมระหว่างนักคิดนักเขียนกับผู้อ่าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติต่อไป

"สุทธิปริทัศน์" ฉบับนี้เปิดเล่มด้วยปาฐกถาพิเศษของ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ในหัวข้อ "ในหลวงกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน" อันเป็นการเล่าเรื่องเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านธุรกิจและเศรษฐกิจชุมชน ในฐานะที่ได้รับใช้ใกล้ชิดเบื้องยุคลบาทมาเป็นระยะเวลานาน ตามด้วยบทความซึ่งได้รับรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการหรือ ปปป. เรื่อง "บทบาทของเจ้าหน้าที่ ปปป. ในการดำเนินคดีอาญา" นอกจากนี้ยังมีบทความทางด้านธุรกิจขนาดย่อม "ทางรอดของธุรกิจ SME ในยุค 2000" รวมถึง บทบาท IT กับการจัดการคุณภาพ และบทความประจำฉบับอีกหลายเรื่อง

ด้วยความตั้งใจปรารถนาของกองบรรณาธิการและมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่จะให้วารสารฉบับนี้มีคุณภาพทั้งรูปลักษณ์และเนื้อหาสาระ หากมีสิ่งใดที่จะเสนอแนะ กองบรรณาธิการยินดีน้อมรับด้วยความขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

บรรณาธิการ

ใบสมัครสมาชิก วารสาร "สุทธิปริทัศน์"

ชื่อ-นามสกุล

สถานที่ทำงาน

 ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกวารสาร "สุทธิปริทัศน์" ☐ 1 ปี ☐ 2 ปี ☐ 3 ปี

สถานที่ส่งวารสาร

สถานที่ติดต่อ

โทรศัพท์

สถานภาพสมาชิก

☐ สมาชิกใหม่

☐ สมาชิกเก่า หมายเลข.....

อัตราค่าสมาชิก

☐ 1 ปี จำนวน 3 ฉบับ เป็นเงิน 120 บาท

อัตราค่าสมาชิก

☐ 2 ปี จำนวน 6 ฉบับ เป็นเงิน 200 บาท

อัตราค่าสมาชิก

☐ 3 ปี จำนวน 9 ฉบับ เป็นเงิน 280 บาท

ค่าระค่าสมาชิกโดย

☐ ธนาณัติ

☐ เช็คธนาคาร.....เลขที่.....

☐ อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....บาท

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

()

ธนาณัติ หรือ เช็คจ่ายในนาม "มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต"

110/1-4 ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทร. 954-7300 ต่อ 323

(ส่งจ่าย ปทจ. หลักสี่)

ปาฐกถาพิเศษ ในโอกาสของการพัฒนาธุรกิจชุมชน

* ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล

** เรียบเรียงโดย อรชา เผือกสุวรรณ

ปีพุทธศักราช 2542 เป็นปีมหามงคลยิ่งสำหรับประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า เนื่องจากเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 72 พรรษา หรือ 6 รอบนักษัตร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมีปณิธานแน่วแน่ในอันที่จะผลิตบัณฑิตให้มีทั้งคุณวุฒิและคุณธรรม พร้อมทั้งจะออกไปปรับใช้สังคมและประเทศชาติ รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงอุทิศพระองค์บำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการเพื่อความผาสุกของราษฎร เพื่อความมั่นคง และเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ โดยมีได้เห็นแก่ความสุขส่วนพระองค์แต่อย่างใดตลอดระยะเวลากว่า 50 ปีแห่งการครองราชย์ พระราชกรณียกิจทั้งปวงที่ทรงคิด ทรงทำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้

พสกนิกรของพระองค์ได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงหวังที่จะให้ทุกคนครวญในชนบทเลี้ยงตนเองและพึ่งตนเองได้

เมื่อประเทศชาติประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัญหารุนแรง ส่งผลกระทบให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพเดือดร้อน ราษฎรส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งเป็นเกษตรกร ต้องลำบากมากยิ่งขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงได้พระราชทานพระราชดำริเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบความยากลำบาก ให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตได้ด้วยการทำเกษตรแผนใหม่อันจะส่งผลให้เกิด เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนเข้มแข็ง

ดังนั้นเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ และเผยแพร่แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ให้เป็นที่ประจักษ์ มหาวิทยาลัย

* กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

** รองผู้อำนวยการศูนย์วิจัยฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ : กศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ธุรกิจบัณฑิตยจึงได้จัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ในหลวงกับการพัฒนาธุรกิจชุมชน” ขึ้นเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2542 โดยมี ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งกับโครงการพระราชดำริ เป็นผู้บรรยาย

ประเด็นสำคัญที่ ดร.สุเมธ กล่าวในวันนั้น ได้แก่ เรื่องของชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ทฤษฎีใหม่หรือเศรษฐกิจแบบพอเพียง และการบริหารจัดการ

ดร.สุเมธ พูดถึงชุมชนในลักษณะต่างๆ สรุปได้ว่า

ชุมชนกลุ่มแรก เป็นชุมชนขนาดเล็กที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ คือครอบครัวต่างๆ มา

รวมตัวกันโดยการแต่งงานกัน ชุมชนเหล่านี้มักจะอาศัยความสะดวกสบายจากชีวิตความเป็นอยู่ใกล้ตัวโดยอาศัยอยู่บริเวณริมน้ำ เช่น อาศัยริมน้ำเป็นที่ตั้ง ที่ทำกิน เกะกันเป็นกลุ่มๆ

ชุมชนกลุ่มที่ 2 เป็นชุมชนขนาดกลางที่ประกอบอาชีพริมน้ำเหมือนกัน แต่พอมีถนนก็จะมาจับกลุ่มกันที่ข้างถนน และเมื่อบ้านเมืองพัฒนาขึ้นก็ขยายขยายเข้าเมืองกันหมดไปทำมาหากินในเมือง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความหายนะ เพราะทุกคนมุ่งแต่จะคำนึงถึงเศรษฐกิจของตัวเอง จุดมุ่งหมายไม่ได้เป็นจุดสังคมแล้วแต่เปลี่ยนจากคุณค่าของสังคม ไปสู่คุณค่าของเศรษฐกิจ

ชุมชนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยเป็นพิเศษ คือ ชุมชนในชนบท ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งประกอบ

อาชีพเกษตรกรรมอาศัยอยู่ตามชนบท คำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” นั้น ดร.สุเมธ กล่าวว่า “พระองค์ท่านรับสั่งมานานแล้วตั้งแต่เริ่มขบวนการพัฒนาตามโครงการแนวพระราชดำริ”

เมื่อก่อนนี้ประมาณ 50 ปีที่แล้ว เรามีคำพังเพยว่า “ในน้ำมีปลาในนามีข้าว” มาปัจจุบันนี้ เราเอ่ยได้ไม่เต็มปากเต็มคำแล้ว ไม่ว่าจะเป็นในน้ำหรือในนา เพราะสภาพถูกเปลี่ยนไปจนหมด เปลี่ยนเพราะเราตามกระแสโลกาภิวัตน์มากเกินไป โลกาภิวัตน์เป็นระบบสากล แต่ในทางปฏิบัติจริงๆ ไม่ได้เป็นสากล กลับเป็นเรื่องตามความคิดของชาวตะวันตกมากกว่า คนไทยไปหลงใหลทางด้านวัตถุ จนลืมนึกถึงคุณภาพชีวิต

ดร.สุเมธ พูดถึงสภาพของสังคมที่เลวแหลกลงในปัจจุบันว่า เป็นไปตามกระแส คือคิดตามกระแส ทำตามกระแส จนลืมรากของเราเอง ว่ารากของเรานี้คือ “พันธุ์ไทย” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ลืมไปว่าจริงๆ แล้วเราเป็นประเทศเกษตรกรรมไม่ใช่ประเทศอุตสาหกรรม เราทิ้งความร่ำรวยที่เป็นพื้นฐาน ไปสู่สิ่งที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของเลยแม้แต่น้อย คือ อุตสาหกรรม

ความร่ำรวยพื้นฐานที่ ดร.สุเมธ กล่าวถึงได้แก่ อาชีพหลักของคนไทย คือ ผลผลิตที่ได้จากการเกษตร เช่น ข้าว ยางพารา ทุบก ไม้สัก เรามองข้ามสิ่งเหล่านี้ไปกลับไปให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรม และในที่สุดเราก็ร่ำรวยความเป็นหนี้ขึ้นมาแทน

การพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น จะต้องประกอบด้วยอย่างน้อย 3 สิ่ง ได้แก่ เงิน

เทคโนโลยี และคน แต่ประเทศไทยไม่มี สิ่งเหล่านี้รองรับเลย ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน อุปกรณ์ เครื่องมือ แม้กระทั่งคนที่จะบริหาร ทั้งบริหารเงิน และบริหารเทคโนโลยี เราต้องอาศัยต่างชาติทั้ง นั้น ที่สำคัญ อุตสาหกรรมไม่เคยเลือกที่จะไปอยู่ ในชนบท เพราะจะทำให้ต้นทุนสูง ดังนั้น จะ เกาะติดอยู่ในเมืองใหญ่ๆ ในเขตชุมชนใหญ่ๆ ที่มี การคมนาคมสะดวก เพราะฉะนั้นชุมชนที่เป็นพลัง สำคัญซึ่งก็คือ เกษตรกรทั้งหลายก็จะละทิ้งพื้นที่ที่ ตัวเองเคยอยู่ เคยประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นพื้นฐาน ของความร่ำรวย โยกย้ายเข้ามาอยู่ในเมืองกันหมด หรือเกือบหมด โครงสร้างทางสังคมในชุมชนจึง สูญหายไปหมดสิ้น กิจกรรมที่เคยทำเป็นพื้นฐาน ถูกมองข้าม แต่กลับหันดีไปกับวัตถุนิยม เพราะ กระแสโลกเปลี่ยนไป กระแสผลักดันให้เข้าไปสู่วัตถุ ยึดเงินเป็นหลัก ชุมชนในชนบทจึงถูกทำลายไป โดยสิ้นเชิง

ดร.สุเมธ ย้ำว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้า- อยู่หัวฯ ทรงทอดพระเนตรเห็นปัญหาดังกล่าว ตลอดเวลา และทรงเตือนทุกฝ่ายให้ทำเศรษฐกิจ พอเพียง ซึ่งพระองค์รับสั่งไว้ตั้งแต่เมื่อ 50 ปีที่ แล้ว เนื่องจากทรงห่วงใยราษฎร ประสงค์จะให้ ราษฎรพึ่งตนเองได้ถ้าเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ ทรงเตือนหน่วยราชการต่างๆ ไม่ให้นำเครื่องมือ หนัก เช่น รถแทรกเตอร์ รถตัก ฯลฯ เข้าไปใช้ กับชาวบ้านในชนบทเร็วเกินไป ทรงเป็นห่วงกลัว ว่าชาวบ้านจะละทิ้งจอบเสียม และต่อไปเขาจะ ช่วยตัวเองไม่ได้ พระองค์ไม่ประสงค์จะให้ก้าวไป สู่ความเปลี่ยนแปลงสมัยใหม่เร็วเกินไป ไม่

ประสงค์จะให้ชาวบ้านละทิ้งแก่นสารของชีวิต ชุมชนในชนบท คือ การเกษตรไปทำอย่างอื่นจน กว่าจะมีความพร้อมเสียก่อน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเห็น ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง และทรง เปรียบเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนเสาเข็ม ซึ่งเป็น ฐานรากของตึกรามบ้านช่อง ต้องรองรับทุกสิ่ง ทุกอย่าง เสาเข็มจะต้องมีรากฐานมั่นคงสอด คล้องกับน้ำหนักที่จะต้องรับ ดังนั้น เศรษฐกิจ พอเพียงก็คือ ฐานรากของชีวิต และส่วนที่เสริม รากให้แข็งแรงก็คือ เศรษฐกิจชุมชน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รับสั่งถึง เศรษฐกิจพอเพียงว่า “แท้ที่จริงคำนี้มีคำคุณแจ อยู่คำเดียวคือคำว่า “พอ” หมายถึง พอ ประมาณ” ซึ่งไม่ได้หมายถึง การพอแต่ด้านวัตถุ อย่างเดียว แต่รวมถึงการพออยู่พอกิน พุดแต่ เพียงพอ และมีพฤติกรรมแต่เพียงพอ เพราะ ฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องอยู่ด้วยด้วยความพอดี ทั้งหมด แล้วค่อยๆ ก่อร่างสร้างตัวขึ้นไป การเพิ่ม รายได้ให้ครอบครัว หรือชุมชนจะเป็นการสร้าง ความเข้มแข็งได้ดีที่สุดในขณะเดียวกันก็ตัดราย จ่ายที่ไม่จำเป็นออก เป็นการ “ออม” ไปในตัว

การฝังเสาเข็มในชีวิต ในความหมายที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รับสั่ง เป็น กระบวนการพัฒนา เริ่มจากการที่ทำให้ครอบครัว หรือชุมชนนั้นๆ อยู่ได้ด้วยตัวเองเสียก่อนโดยการ ตัดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ พระองค์จึงพระราช ทานแนวทางการทำเกษตรแผนใหม่ หรือ “ทฤษฎีใหม่” ให้เกษตรกรนำไปใช้ ซึ่งการทำ

เกษตรแผนใหม่จะนำไปสู่ เศรษฐกิจแบบพอเพียง

ทฤษฎีใหม่ คืออะไร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับ ทฤษฎีใหม่ คือ การจัดการหรือจัดแบ่งที่ดินที่มีอยู่ออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำเกษตร การคำนวณโดยหลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกตลอดปี และการวางแผนที่สมบูรณ์แบบสำหรับเกษตรกรรายย่อย

ทฤษฎีใหม่ของการทำเกษตรขั้นต้น คือ ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30 : 30 : 30 : 10 ซึ่งหมายถึง

พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ให้ขุดสระสำหรับกักเก็บน้ำเพื่อใช้เก็บน้ำในฤดูฝน และนำไปใช้ในการทำการเกษตร ปลูกพืช ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ตามมาอีกมาก อาทิ เลี้ยงปลาในสระที่ขุดไว้ ใช้น้ำหว่าน ใช้น้ำรดที่เพิ่มขึ้นในสระเป็นอาหารธรรมชาติ รอบๆ สระก็สร้างเล้าไก่ เลี้ยงไก่ไว้กินไข่ ถ้าเหลือก็ขายได้ พื้นที่รอบๆ ปลูกไม้ผลหรือทำสวนครัว ปลูกผัก พริก ขิง ข่า ตะไคร้ สำหรับเป็นอาหารในครอบครัวได้อีก

พื้นที่ส่วนที่สอง อีกประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ สำหรับใช้ปลูกข้าว ไม้ใช้ปลูกเพื่อขาย แต่ปลูกเพื่อบริโภคในครอบครัว ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทยอยู่แล้ว ไม่ต้องไปซื้อหาจากที่อื่น หลังจากหมดฤดูทำนาแล้ว พื้นที่ยังขึ้นอยู่สามารถปลูกถั่วได้อีก เมื่อเก็บเมล็ดถั่วแล้วยังไถ

ต้นถั่วให้บำรุงดินสำหรับการทำงานในฤดูต่อไปได้อีกด้วย

พื้นที่ส่วนที่สาม อีก 30 เปอร์เซ็นต์ สำหรับปลูกป่า ไม้ที่ปลูกนั้นควรจะเป็นไม้ที่เป็นไม้ 3 อย่าง ให้ประโยชน์ 4 อย่าง ไม้ 3 อย่าง หมายถึง ไม้ที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อชีวิตได้แก่ ไม้เนื้อแข็ง ไม้ที่กินได้ และไม้ที่เป็นเชื้อเพลิง ส่วนประโยชน์ที่ 4 ที่ตามมาคือ เมื่อรวมกันแล้วจะกลายเป็นป่าขึ้น

พื้นที่ส่วนที่สี่ ที่เหลืออีก 10 เปอร์เซ็นต์ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เป็นโรงเรียนหรือถนน ถนนทางถ้าทุกครอบครัวในชนบททำได้เช่นนี้ เศรษฐกิจพอเพียงก็จะเกิดขึ้น และสามารถเลี้ยงตัวเองได้โดยไม่ต้องพึ่งผู้อื่น

ประเด็นสำคัญอีกเรื่องคือ ดร.สุเมธ เน้นคือ เรื่องของการบริหารจัดการ ดร.สุเมธ ชี้ให้เห็นว่า เกษตรกรไทยส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจเรื่องวิธีการบริหาร การจัดการ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสอนให้เกษตรกรรู้ รู้จักการควบคุมกระบวนการผลิต รู้จักว่าต้นทุนคืออะไร จะต้องพยายามทำความเข้าใจกับชาวบ้าน ใช้น้ำอย่าง อธิบายง่ายๆ อย่าสอนโดยวิธีการนำ แต่ควรสอนโดยการแนะนำสอนให้เกษตรกรรู้จักคิด และเข้าใจได้ด้วยตัวเอง ภูมิปัญญาของชาวบ้านมีอยู่แล้ว เราเพียงช่วยชี้แนะเท่านั้น ซึ่งอาจต้องใช้เวลาพอสมควร แต่ก็คุ้มค่า เพราะเมื่อเขาเข้าใจกระบวนการผลิต หรือขั้นตอนการบริหาร ก็จะทำให้เกิดเป็นธุรกิจชุมชนขึ้นได้ เพราะธุรกิจชุมชนนั้นจะต้องอาศัยความรู้ ต้องมีปัจจัยรองรับ รู้จักใช้น้ำใช้ดิน รู้จักเลือก

ทำเล และต้องมีสติปัญญา หรือภูมิปัญญา ถ้าทุกอย่างพร้อมชาวบ้านรู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักบริหารจัดการ ชาวบ้านก็จะสามารถทำธุรกิจชุมชนได้ เมื่อเกิดธุรกิจชุมชนขึ้นแล้ว ก็จะสามารถก้าวไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมได้โดยไม่ยากนัก

หากจะถามว่า ธุรกิจชุมชน ทำแล้วรวยไหม ตอบได้ว่า รวย แต่รวยเร็วไหม ไม่เร็วไม่ทันใจแน่ แต่ถ้าถามว่า รวยยั่งยืนไหม คำตอบคือ รวยยั่งยืน เพราะทุกอย่างที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นของเราทั้งหมด

ดร.สุเมธ จึงย้ำว่า ยังไม่สายเกินไปที่จะกลับมาคิดถึงคุณค่าเดิมของชีวิต ธุรกิจชุมชนเป็นเรื่องที่ทำได้ และจะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลด้วย แต่รัฐบาลต้องเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ก่อน ดร.สุเมธ กล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็มีได้ทรงห้าม ถ้าส่วนไหนที่รัฐทำอยู่แล้วและทำได้ดีก็ให้ทำต่อไป แต่ในส่วนอื่นที่ชาวบ้านยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ก็ทรงชี้แนะให้กลับมาใช้วิธีการนี้ก่อน เพื่อชุมชนจะได้อยู่รอด พระองค์ท่านทรงมองเหมือนกับที่แผนพัฒนาสังคมฯ ฉบับที่ 8 มองคือ คนต้องดี ระบบต่างๆ จะสำเร็จได้ชาวบ้านต้องสามัคคีกัน ต้องมีจิตใจเอื้ออาทรต่อกัน ไม่ใช่เอาลักษณะความคิดในเชิงธุรกิจทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ เข้าไปจับ เพราะจะทำให้คนเห็นแก่ตัว คิดแต่จะกอบโกยและทำลายกันเองมากขึ้น

ดร.สุเมธ ให้ข้อคิดว่า ขณะนี้ผลพวงจากความพินาศของอุตสาหกรรมเกษตรยังมีอยู่และยังคงมีต่อเนื่อง ซึ่งน่าจะเป็นโอกาสทองที่ทำให้ผู้คน

กลับคืนสู่ชนบท รัฐบาลมุ่งแต่จะช่วยตัวคนซึ่งผิด รัฐบาลควรเข้าไปช่วยปรับสภาพพื้นที่ในชุมชน เพื่อรองรับคนตกงานที่เขาเหล่านั้นจะกลับบ้าน รัฐบาลต้องลงทุนทำในเรื่องนี้ให้ได้ การปรับฐานทรัพยากรที่อยู่ในพื้นที่ เป็นสิ่งที่รัฐจะต้องรีบทำโดยเร็วที่สุด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียมากเกินไป

ประเด็นสุดท้าย ที่ ดร.สุเมธ ทิ้งท้ายไว้ในการสัมมนา คือ นอกจากเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงแล้ว สิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยมีอีก 2 อย่าง คือ ความเฉลียวฉลาด และ รู้รักสามัคคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำว่า รู้รักสามัคคี พระองค์ท่านทรงแยกเป็น 3 คำคือ รู้ รัก และสามัคคี หมายความว่า ก่อนจะทำอะไรต้อง รู้ เสียก่อน รู้ต้นตอ รู้ปัญหา รู้ทางแก้ไข แต่รู้อย่างเดียวไม่เกิดประโยชน์อะไร ส่วนคำว่า รัก นั้น คือ ความเมตตา ความปรารถนาดีที่จะเอาสิ่งที่ดีออกมาแก้ปัญหาส่วนรวมให้ได้ และคำว่า สามัคคี หมายถึงการรวมกันเป็นหมู่คณะเพื่อจะได้เกิดพลัง อย่าทำคนเดียว ให้ทำเป็นกลุ่ม ให้สามัคคีกัน

สรุปว่าพระองค์ท่านพระราชทาน 3 อย่าง คือ

1. อยู่อย่างวิถีชีวิตไทย
2. อยู่ด้วยความเฉลียวฉลาด
3. อยู่อย่างสามัคคี

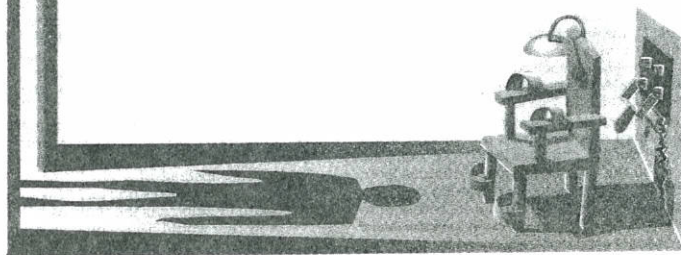
การอยู่อย่างวิถีชีวิตไทย คืออยู่แบบพอเพียง พอประมาณ และอยู่อย่างฉลาดโดยการ

นำสิ่งที่อยู่รอบตัวมาประกอบกันให้เกิดเป็นความ
พอดี หรือเศรษฐกิจพอเพียง วางรากฐานเข้าไป
สู่ธรรมชาติที่สมดุล มีความสามัคคีกัน ช่วยกันคิด

ช่วยกันทำ แล้วจะมีความสุข ซึ่งอาจไม่สนุกนัก
แต่เกิดความสุข และเป็นความสุขที่ยั่งยืนถาวร

เกือบ 3 ชั่วโมงที่ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล พูดถึงโครงการตามแนวพระราชดำริ การทำเศรษฐกิจ
พอเพียงและธุรกิจชุมชนในฐานะผู้รับสนองพระราชดำริและผู้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท ทำให้ผู้เข้าฟัง
การบรรยายในวันนั้น ได้รับรู้และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรง
มีต่อประชาชนชาวไทย เป็นล้นพ้น หาทที่สุดมิได้ □□

* บทบาทของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ในการดำเนินคดีอาญา

** ชมชื่น มัณยารมย์

การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ หรือที่เรียกกันว่าการฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ*** ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของรัฐบาลในการบริหารประเทศ และเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์สุขแก่ประชาชน ได้อาศัยโอกาสที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ราชการ กระทำการหรือละเว้นการทำการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่ไม่ควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ทำให้รัฐและประชาชนได้รับความเสียหาย การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการจึงนับว่าเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงประเทศชาติที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลไทยทุกยุคทุกสมัยต่างทราบดีว่าเป็นภัยร้ายแรงที่ต้องกำจัดให้หมดสิ้นไป รัฐบาลจึงได้กำหนดการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

และประพฤติมิชอบในวงราชการเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งในการบริหารประเทศ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการนี้ รัฐบาลได้ใช้มาตรการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในรูปแบบต่างๆ ทั้งทางวินัย ทางแพ่ง และทางอาญา แต่ก็ไม่อาจปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้หมดสิ้นไปจากวงราชการของไทยได้

สาเหตุสำคัญที่ทำให้การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงมีอยู่เนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในแต่ละยุคแต่ละสมัยมีการพัฒนาแตกต่างกันไป มาตรการต่างๆ ที่ใช้บังคับได้ดีในยุคหนึ่งอาจใช้บังคับกับอีกยุคหนึ่งไม่ได้ผล อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้มีความเกรงกลัวต่อผลร้ายที่

* วิทยานพนธ์ รางวัลดีเด่น จากสำนักงาน ป.ป.ป. ประจำปี พ.ศ. 2541

** อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุรนิจิบัณฑิตย [น.บ., น.บ.ท., น.ม. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)]

*** เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือมีเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สมาชิกสภาท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจด้วย ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ป.ป.ป. มาตรา 3 วรรคแรก

เขาจะได้รับจากการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในหน้าที่ราชการของเขา เพราะการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการที่ตนปฏิบัติอยู่ ถือว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 82 วรรคท้าย ที่บัญญัติว่า "การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง" ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทุจริตนั้น จะต้องถูกดำเนินการและถูกลงโทษทางวินัยจากผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต้นสังกัดของตนตามความหนักเบาที่กฎหมายกำหนดไว้เกี่ยวกับการกระทำผิดทางวินัยนั้น เช่น ปลดออก หรือไล่ออก เป็นต้น และนอกจากจะเป็นความผิดทางวินัยแล้วยังถือว่าเป็นความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่อีกด้วย เช่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 บัญญัติว่า "ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" หรือตามมาตรา 148 ที่บัญญัติว่า "ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจู่ใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต" ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทุจริตนั้น

จะต้องถูกดำเนินคดีอาญาโดยองค์กรของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีอาญา คือองค์กรตำรวจหรือองค์กรฝ่ายปกครองอีกด้วย เมื่อพิจารณาจากโทษที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทุจริตหรือประพฤติมิชอบจะได้รับ เห็นได้ว่าโทษทางอาญานั้นรุนแรงกว่าโทษทางวินัยมาก เพราะโทษทางวินัยมีผลเพียงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทุจริตและประพฤติมิชอบในหน้าที่ราชการ ลั่นสภาพการเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐเท่านั้น ซึ่งผู้ถูกลงโทษยังคงมีอิสระในการดำเนินชีวิตของตนได้อยู่ แต่โทษทางอาญามีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิดมิให้อยู่ร่วมกับสังคมส่วนรวมอย่างเป็นปกติได้ ไม่มีอิสระที่จะกระทำการใดๆ ได้ตามอำเภอใจในขณะที่ต้องโทษอยู่ มาตรการทางอาญาจึงเหมาะแก่การปราบปรามการกระทำผิดมากกว่ามาตรการทางวินัย ดังนั้นการที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้หมดไป จำเป็นต้องทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิดได้รับผิดรับโทษทางอาญาทุกราย เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อผลร้ายที่ตนจะได้รับจากการกระทำผิด จะได้ไม่กล้ากระทำทุจริตหรือประพฤติมิชอบอีก

แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบมักจะถูกลงโทษทางวินัยเป็นส่วนใหญ่ ในทางอาญามักจะเอาผิดเอาโทษได้ไม่มากนัก เพราะความผิดอาญาต้องมีความผิดฐานชัดเจนพอที่จะพิสูจน์ได้ว่ามีการกระทำผิดจริง และผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้

กระทำผิด ซึ่งพยานหลักฐานมักหาไม่ค่อยได้ เนื่องจากมีขั้นตอนวิธีการในการกระทำผิดที่แนบเนียน โดยอาศัยความรู้ความชำนาญในตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องย่อมยากที่จะรู้ถึงพฤติกรรมการทุจริตได้ ทำให้ขาดพยานหลักฐานที่จะเอาผิดในทางอาญา จึงทำให้เอาตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิดมารับผิดรับโทษทางอาญาได้น้อยมาก ส่วนความผิดทางวินัยก็มักจะได้รับโทษไม่รุนแรง สัมกับความผิดที่ทำเท่าใดนัก เพราะการลงโทษทางวินัยจะอยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำผิด ที่จะกำหนดโทษตามความหนักเบาของการกระทำ แต่ในระบบราชการไทยมักมีระบบอุปถัมภ์แฝงอยู่ การลงโทษทางวินัยจึงไม่ค่อยรุนแรงนัก ด้วยเหตุต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ทำให้การเอาตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิดมารับผิดรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่ค่อยได้ผลจริงจังเท่าใดนัก จึงทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีความเกรงกลัวหรือเข็ดหลาบที่จะกระทำความผิด เมื่อมีโอกาสเอื้ออำนวยให้ทำทุจริตหรือประพฤติดมิชอบในหน้าที่ได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีนิสัยไม่ซื่อสัตย์สุจริตย่อมฉวยโอกาสนั้นกระทำความผิดขึ้น การทุจริตและประพฤติดมิชอบในวงราชการจึงมีปรากฏให้เห็นอยู่เรื่อยมา

ดังนั้นย่อมเห็นได้ว่า อุปสรรคสำคัญที่ไม่อาจป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติดมิชอบในวงราชการให้หมดไปได้ก็คือ มาตรการทางกฎหมายที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิดได้รับผิดรับโทษอย่างจริงจัง โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งมาตรการในทางอาญา ซึ่งเป็นมาตรการที่ใช้สำหรับป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลับนำมาใช้บังคับกับการทุจริตและประพฤติดมิชอบในวงราชการได้น้อยมาก แสดงให้เห็นว่ามาตรการทางอาญาที่ใช้บังคับกับความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติดมิชอบในหน้าที่ราชการนั้นยังไม่เหมาะสม แม้โทษทางอาญาที่กำหนดไว้สำหรับความผิดดังกล่าวนี้ จะเป็นโทษที่สูงมากก็ตามแต่เมื่อไม่อาจทำให้ผู้กระทำผิดมาได้รับการลงโทษ โทษนั้นก็ไม่มีผลที่จะลงแก่ผู้ใดได้

นอกจากอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้มาตรการทางอาญาแล้ว ยังมีอุปสรรคเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการดำเนินคดีอาญาด้วย คือ คดีความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติดมิชอบในหน้าที่ราชการมีวิธีดำเนินคดีเช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญาแผ่นดินทั่วๆ ไป ซึ่งลักษณะของการดำเนินคดีนั้น ไม่ว่าผู้กระทำผิดจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือประชาชนธรรมดาก็ตาม และไม่ว่าจะเป็นความผิดเกี่ยวกับการทุจริตหรือประพฤติดมิชอบหรือไม่ก็ตาม จะใช้วิธีดำเนินคดีอาญาเหมือนกันหมดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือจะต้องให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินคดีให้ โดยพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้ทำการสอบสวน และส่งสำนวนการสอบสวนเสนอให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อฟ้องคดี เจ้าพนักงานตามกฎหมายอื่นหรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิด จะไม่มี

อำนาจสอบสวนคดีอาญาเพื่อส่งฟ้องคดีได้เอง เพราะมิได้เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการดำเนินคดีอาญาของพนักงานสอบสวนนั้น พนักงานสอบสวนจะเป็นผู้ทำการสอบสวนคดีอาญาเองทั้งสิ้น โดยทำการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ พยานหลักฐานที่ใช้ในการพิสูจน์ความผิดก็ต้องมาจากหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำความผิดนั่นเอง แต่พนักงานสอบสวนไม่สามารถทราบถึงกระบวนการปฏิบัติของหน่วยงานอื่นได้อย่างละเอียดนัก จึงต้องใช้เวลาในการศึกษากระบวนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อหาหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดให้ได้ ทำให้คดีล่าช้าจนบางครั้งพยานหลักฐานอาจสูญหายไปได้ ทำให้สำนวนการสอบสวนมีน้ำหนักน้อย พยานหลักฐานไม่พอพียงที่จะเอาผิดและลงโทษผู้กระทำความผิดได้ จึงปรากฏอยู่บ่อยครั้งที่การดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน้าที่ราชการ มักเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและประพฤติมิชอบไม่ได้

ด้วยอุปสรรคดังกล่าว รัฐบาลจึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งองค์กรของฝ่ายบริหารขึ้นมาใหม่ เพื่อทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ โดยเฉพาะ ดังนั้นในวันที่ 3 มีนาคม 2518 รัฐบาลจึงจัดตั้ง "สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ"

(สำนักงาน ป.ป.ป.) ขึ้นมา โดยมี "คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในในวงราชการ" (คณะกรรมการ ป.ป.ป.) เป็นผู้ดำเนินงาน และมี "พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518" (พระราชบัญญัติ ป.ป.ป.) รองรับบทบาทอำนาจหน้าที่ไว้ให้ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2518 เป็นต้นมา องค์กร ป.ป.ป. นี้รัฐบาลจัดตั้งขึ้นมาในลักษณะเป็นองค์กรเสริมของฝ่ายบริหาร มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อ ป.ป.ป. ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วพบว่ามีความสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทุจริตหรือประพฤติมิชอบในหน้าที่ราชการ หรือมีผู้ร้องเรียนต่อ ป.ป.ป. ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติการณ์ดังกล่าว เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ก็จะทำการสืบสวนสอบสวนให้ได้ความจริงในการสืบสวนสอบสวนนั้นเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. จะดำเนินการในด้านทางวินัยเป็นหลัก แต่เมื่อสอบสวนแล้วพบเป็นความผิดอาญาด้วย พระราชบัญญัติ ป.ป.ป. ก็ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ทำการสอบสวนคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีวินัยนั้นได้ด้วย เมื่อผลของการสอบสวนปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดจริง คณะกรรมการ ป.ป.ป. ก็ไม่มีอำนาจพิจารณาลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้ไม่ว่าทางวินัยหรือทางอาญา เพราะพระราชบัญญัติ ป.ป.ป. ไม่ได้ให้อำนาจไว้ อีกทั้งมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่

ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมาย คณะกรรมการ ป.ป.ป. จึงมีอำนาจเพียงผู้เดียวที่มีความผิดจริง แล้วส่งสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. ไปให้หน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิด นำไปพิจารณาลงโทษในทางวินัยเอง ส่วนในทางอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ป.ก็ต้องส่งสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. ไปให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการดำเนินคดีอาญา นำไปดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิดต่อไป คณะกรรมการ ป.ป.ป. ไม่มีอำนาจส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาของ ป.ป.ป. ให้พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาฟ้องคดีได้โดยตรง

จากกระบวนการดำเนินคดีอาญาของ ป.ป.ป. ตามที่พระราชบัญญัติ ป.ป.ป. ให้อำนาจไว้เห็นได้ว่าไม่แตกต่างไปจากเมื่อครั้งที่ยังไม่จัดตั้ง ป.ป.ป. ขึ้นมา เพราะยังคงดำเนินคดีอาญาเหมือนเช่นคดีอาญาทั่วไป ที่ต้องมอบให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินคดีให้ จึงทำให้เกิดการสอบสวนคดีอาญาซ้ำซ้อนกันในคดีเรื่องเดียวกัน คือ สอบสวนโดย ป.ป.ป. ครั้งหนึ่ง และสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง ทำให้คดีล่าช้า อันเป็นการขัดต่อหลักการดำเนินคดีอาญาที่ต้องดำเนินคดีโดยเร็ว เพื่อเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ และรักษาความสงบสุขให้แก่ประชาชนและสังคมส่วนรวม ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญาการที่คดีล่าช้าย่อมมีผลกระทบต่อพยานหลักฐานที่จะนำมาพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำผิด เพราะ

พยานหลักฐานอาจสูญหายหรืออาจเปลี่ยนแปลงไปได้ ทำให้พยานหลักฐานมีน้ำหนักน้อยไม่เพียงพอที่จะให้ผู้กระทำผิดได้รับผิดและรับโทษได้

นอกจากอุปสรรคทางข้อกฎหมายของพระราชบัญญัติ ป.ป.ป. ดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีอุปสรรคในทางปฏิบัติอีกคือ เมื่อ ป.ป.ป. สอบสวนแล้วผู้กล่าวหาการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาเป็นผู้มีความผิดอาญา ก็จะส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป เท่าที่ผ่านมาพนักงานสอบสวนมิได้ยึดถือสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นหลักในการพิจารณา แต่ได้ไปทำการสอบสวนหาพยานหลักฐานเองใหม่ ตามดุลพินิจและประสบการณ์ของพนักงานสอบสวนเอง ทั้งที่พยานหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นหลักฐานสำคัญพอที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิดรับผิดชอบได้ เพราะ ป.ป.ป. มีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐเป็นภารกิจหลักอยู่แล้ว ย่อมรู้จักกระบวนและวิธีปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานของรัฐได้ดี ย่อมรู้ว่าสิ่งใดจะเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ความผิดได้ การที่พนักงานสอบสวนไม่ยึดถือสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นหลักในการสอบสวนเพื่อฟ้องคดี ทำให้บางคดีขาดพยานหลักฐานสำคัญไปหรือพยานสูญหาย หรือพยานให้การแตกต่างไปจากที่ให้การกับ ป.ป.ป. ซึ่งมีส่วนทำให้สำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนอ่อน พยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาได้ ดังนั้นการที่พนักงานสอบสวน

ไม่ยึดถือสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นหลัก ในการดำเนินคดีอาญา จึงเป็นอุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิด ไม่ได้รับผิดรับโทษอย่างที่ควรจะเป็น

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของ ป.ป.ป. ทางด้านคดีอาญาตามที่กล่าวมานี้ แสดงว่าอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติ ป.ป.ป. รองรับให้แก่เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. และองค์กร ป.ป.ป. ให้มีการกักตุนแลคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีวินัยด้วยนั้น ยังมีข้อบกพร่องอยู่ ป.ป.ป. ไม่สามารถอาศัยมาตรการทางอาญา ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการให้ได้ผลอย่างจริงจัง ดังนั้น เพื่อให้การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ลดน้อยลงหรือหมดไปจากวงราชการไทย สมควรที่จะพัฒนบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยควรเน้นหนักในด้านการดำเนินคดีอาญาให้สัมฤทธิ์ผลมากขึ้น เพราะโทษทางอาญามีบทลงโทษที่รุนแรงกว่าโทษทางวินัย หากคดีอาญาของ ป.ป.ป. สามารถทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำผิดได้รับผิดรับโทษมากขึ้นและโดยเร็วแล้ว อาจทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกรงกลัวต่อผลร้ายที่ตนจะได้รับ จากการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้น และไม่กล้ากระทำความผิดหรือไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำอีก ก็จะทำให้การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการค่อยๆ ลดน้อยลงไป จนในที่สุดอาจหมดสิ้นไปจากประเทศไทยสมดังเจตนารมณ์ที่จัดตั้ง ป.ป.ป. ขึ้นมาก็ได้

การพัฒนบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินคดีอาญามากขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาเกี่ยวกับอำนาจการสอบสวน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการกระทำผิดต่อรัฐ โดยให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีอำนาจสอบสวนมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ แนวทางพัฒนาอำนาจการสอบสวนนั้นสามารถพัฒนาได้หลายรูปแบบ ทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ สำหรับกฎหมายต่างประเทศนั้นได้นำมาวิเคราะห์เฉพาะประเทศแถบภูมิภาคเอเชีย ที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมใกล้เคียงกับประเทศไทย และเจ้าหน้าที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบมากกว่าของประเทศไทย แนวทางพัฒนารูปแบบอำนาจหน้าที่การสอบสวนคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นสามารถพัฒนารูปแบบตามกฎหมายไทยได้ 7 แนวทาง และตามกฎหมายต่างประเทศได้ 2 แนวทาง รวมทั้งสิ้น 9 แนวทาง ดังนี้คือ

ตามกฎหมายไทย มีรูปแบบพัฒนา 7 แนวทาง คือ

1. ให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวน รูปแบบนี้จะทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีบทบาทอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนทุกประการ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. สามารถทำสำนวนการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน พิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้ทำความผิดมาลงโทษ

ได้เอง สามารถเสนอสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการได้โดยตรง

2. ให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม รูปแบบนี้จะทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีบทบาทอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนเช่นกัน แต่ไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวนโดยเอกเทศ การสอบสวนและดำเนินคดีอาญาต้องทำในลักษณะเข้าร่วมกันดำเนินการกับพนักงานสอบสวน ซึ่งมีผลให้การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ที่ทำร่วมกับพนักงานสอบสวน สามารถเสนอต่อพนักงานอัยการได้โดยตรง

3. ให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน รูปแบบนี้มิได้ทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวน แต่เป็นการรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ให้มีผลเสมือนเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน คือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. สามารถแสวงหาพยานหลักฐานได้เอง โดยการตรวจค้นบุคคลหรือสถานที่ หรือยึดอายัดบัญชีและเอกสารต่างๆ ได้โดยชอบ เสมือนเป็นการดำเนินการของพนักงานสอบสวน แต่สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ยังไม่สามารถเสนอต่อพนักงานอัยการได้โดยตรง

4. ให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีอำนาจสอบสวนเบื้องต้น รูปแบบนี้มิได้ทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวน แต่ทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานได้เองสามารถใช้สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่

ป.ป.ป. เป็นหลักในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้

5. ให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจดำเนินคดีอาญาเป็นพิเศษรูปแบบนี้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มิได้มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน แต่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีอาญาได้เองตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นพิเศษ โดยสามารถทำการสอบสวนและยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้โดยตรง

6. ให้สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นสำนวนการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวน รูปแบบนี้จะทำให้สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีฐานะเทียบเท่าสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน สามารถส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการได้โดยตรง โดยตัวเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มิได้มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน

7. ให้ใช้สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นหลักในการสอบสวนของพนักงานสอบสวน รูปแบบนี้มิได้ทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน แต่ให้ใช้สำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องยึดถือเป็นส่วนสำคัญในการสอบสวนและดำเนินคดีอาญา

ตามกฎหมายต่างประเทศ มีรูปแบบพัฒนา 2 แนวทาง คือ

1. ตามกฎหมายฮ่องกง จะทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน สามารถมีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานได้เอง มีอำนาจทำการสอบสวนเพื่อรวบรวมหลักฐานพิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้ทำความผิดมาลงโทษได้ และสามารถเสนอสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการได้โดยตรง แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ให้กับฝ่ายนิติบัญญัติ

2. ตามกฎหมายสิงคโปร์ จะทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ให้กับฝ่ายบริหาร รูปแบบนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานได้เอง ทำการสอบสวนเพื่อพิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้ทำความผิดมาลงโทษได้ และเสนอสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการได้โดยตรง แต่ฐานะขององค์กร ป.ป.ป. จะเปลี่ยนไป กลายเป็นองค์กรหลักของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

จากแนวทางพัฒนาบทบาทอำนาจหน้าที่ การสอบสวนและดำเนินคดีอาญาดังกล่าว ทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ เห็นว่าแนวทางที่เหมาะสมกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มากที่สุด คือ การให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม เพราะจะเป็นการเสริมอำนาจสอบสวนให้แก่เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ได้เป็นอย่างดี และยังคงสถานะ

ขององค์กร ป.ป.ป. เป็นองค์กรเสริมของฝ่ายบริหารอยู่เช่นเดิม อีกทั้งทำให้การสอบสวนของ ป.ป.ป. มีความศักดิ์สิทธิ์มากขึ้น พอที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ เกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นอีกได้ ทั้งนี้เนื่องจากผลของการให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วมจะมีดังนี้ คือ

1. เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนด้วย ย่อมมีอำนาจสอบสวน และเสนอสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการได้โดยตรง โดยในการสอบสวนต้องทำในลักษณะร่วมกันกับพนักงานสอบสวน จะสอบสวนโดยเอกเทศไม่ได้

2. เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. จะมีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานได้เอง สามารถควบคุมการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้ ทำให้การสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้มีการตรวจสอบถ่วงถ่วงในชั้นสอบสวน ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและทรัพย์สินของประชาชนมิให้ถูกกระทบกระเทือนจากการสอบสวน

3. ทำให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. มีความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการแสวงหาพยานหลักฐาน ทำให้พยานหลักฐานที่ได้มาสามารถใช้เป็นพยานในศาลเพื่อฟ้องและลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้ผลอย่างจริงจัง สอดคล้องกับการใช้อำนาจของรัฐในการควบคุมสังคมให้เป็นปกติสุข

แต่ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ให้เป็นพนักงานสอบสวนร่วม ควรมีการปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากรด้านการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ให้มีความรู้ความสามารถในการสืบสวนสอบสวนให้มากขึ้น เพื่อรองรับภาระหน้าที่ในการเป็นพนักงานสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวน โดยจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกัน

และปราบปรามอาชญากรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการให้หมดไป สมเจตนารมณ์ของการพัฒนาบทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาที่ให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนร่วม □□

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กุลพล พลวัน. ปัญหาการสอบสวนคดีอาญาในประเทศไทย. รวมบทความเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญาในนานาประเทศ. ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการกรมอัยการ. (ไม่ปรากฏปี พ.ศ. ที่พิมพ์)
- กุลพล พลวัน. มาตรการใหม่ในการให้ความเป็นธรรมในการสอบสวนคดีอาญา. เอกสารการสัมมนาเรื่องการบริหารงานยุติธรรมเพื่อความเป็นธรรมในสังคม. ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการสำนักงานอัยการสูงสุด. 2534.
- กุลพล พลวัน. การสืบสวนดำเนินคดีด้านป่าไม้. กองวิชาการ สำนักงานอัยการสูงสุด. 2537.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2533.
- โกเมน ภัทรภิรมย์. การแก้ไขกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับอำนาจสอบสวน. รวมบทความเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญาในนานาประเทศ. ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ กรมอัยการ. กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัดชุดิมาการพิมพ์. (ไม่ปรากฏปี พ.ศ. ที่พิมพ์).
- คณิต ณ นคร. การสอบสวนผู้ต้องหา. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการบริหารงานยุติธรรมเพื่อความเป็นธรรมในสังคม. ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการสำนักงานอัยการสูงสุด. 2534.
- คณิต ณ นคร. ฐานะของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การบริหารงานยุติธรรมเพื่อความเป็นธรรมในสังคม. ศูนย์บริการเอกสารและวิชาการ สำนักงานอัยการสูงสุด. 2534.

- จิตติ ดิงศักทีย์. กฎหมายอาญาภาค 1. สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพมหานคร. แสงจันทร์การพิมพ์. 2529.
- ชาน หลีกภัย. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา. 2535.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. “กฎหมายกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง.” การฉ้อราษฎร์บังหลวงหนังสือชุด
แผ่นดินไทย เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2520.
- นิตรธรรม. ความรับผิดชอบในทางอาญา. วารสารทนายความ. ปีที่ 3. ฉบับที่ 16. (สิงหาคม 2536).
- บรรหาร ศิลปอาชา. คำแถลงการณ์นโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา. 2538.
- บันทึกกฎหมายสิงคโปร์เกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง. เอกสารสำนักงาน ป.ป.ป. พ.ศ. 2534.
- บทความวิชาการ : รายการสนทนายาบ้านเมือง เรื่อง “เจ้าหน้าที่ของรัฐกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง”.
วารสารข้าราชการ. ปีที่ 31. ฉบับที่ 3. (มีนาคม 2529).
- ประสิทธิ์ ดำรงชัย. บทบาทของ ป.ป.ป. วารสารข้าราชการ. ปีที่ 31. ฉบับที่ 3. (มีนาคม 2529)
- ประสิทธิ์ ดำรงชัย. ฉ้อราษฎร์บังหลวง. วารสารข้าราชการ. ปีที่ 28. ฉบับที่ 11. (พฤศจิกายน 2526).
- ประสิทธิ์ ดำรงชัย. วิธีแก้คอร์รัปชันให้ได้ผล. วารสารข้าราชการ. ปีที่ 35. ฉบับที่ 4. (กรกฎาคม -
สิงหาคม 2533).
- ประสิทธิ์ ดำรงชัย. 20 ปี ของ ป.ป.ป. กับการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง. มติชนสุดสัปดาห์. ปีที่ 15.
ฉบับที่ 758 - 760. (มีนาคม 2538).
- ป.ป.ป. กับอำนาจสอบสวนคดีคอร์รัปชัน. เอกสารการสัมมนา คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ป. 2537.
- ประชา เหล่าเจริญ. รายงานการศึกษาดูงาน : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ I.C.A.C.
สำนักงาน ป.ป.ป. 2536.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ออมบุตส์แมน : การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งผู้ตรวจราชการแผ่นดินของ
รัฐสภาในประเทศไทย. ผลงานวิจัยเสนอต่อคณะ กรรมการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2533.
- ยีนหยัด ใจสมุทร. คำอธิบายพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์แสงสุทธิ
การพิมพ์. 2533.
- รายงานการปฏิบัติราชการการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ประจำปี 2525 และ 2526.
กองวิจัยและวางแผน สำนักงาน ป.ป.ป. กรุงเทพมหานคร.
- รายงานผลการปฏิบัติราชการคณะกรรมการ ป.ป.ป. ประจำปี 2537 - 2539. กรุงเทพมหานคร.
อัมรินทร์พรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด.

รายงานการศึกษาดูงานการป้องกันและปราบปรามทุจริตของ I.C.A.C. โดยคณะกรรมการ ป.ป.ป. พ.ศ. 2536.

ระบบความยุติธรรมทางอาญา : แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมและกระบวนการนิติธรรม. วารสารนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปีที่ 9. ฉบับที่ 2. 2520.

สัญญา ธรรมศักดิ์, ประภาศน์ อวยชัย. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภาค 1 ถึง ภาค 3. พิมพ์ครั้งที่ 6. สำนักอบรมศึกษา. กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานครการพิมพ์. 2529.

สติ ตูวิเชียร. กองปราบปรามกับการสอบสวนความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ. เอกสารวิจัยสถาบัน พัฒนาข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการศึกษากฎหมาย. 2533.

สมใจ เกษศิริเจริญ. การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. กรณีทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ. วิทยานิพนธ์. ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.

หยุด แสงอุทัย. ใครมีอำนาจสอบสวน. หนังสืออัยการกับการสอบสวนคดีอาญา. กองวิชาการ กรมอัยการ. (ไม่ปรากฏปี พ.ศ. ที่พิมพ์.)

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. ประมวลกฎหมายอาญาเปรียบเทียบกับด้วยโทษและทฤษฎีการลงโทษ. วารสารกฎหมาย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ 3. ฉบับที่ 1. (มกราคม - เมษายน 2520).

อำนวย วงศ์วิเชียร. ป.ป.ป. กับปัญหาการปราบปรามคอร์รัปชัน. วิทยานิพนธ์. วิทยาลัยการทัพบก. สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง. 2522.

อุดม รัฐอมฤต. ปัญหาบางประการเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ. วิทยานิพนธ์. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2530.

อุกฤษ มงคลนาวิน. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชัน. วารสารสำนักงาน ป.ป.ป. ปีที่ 2. (ฉบับที่ 1). กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2521.

อมร จันทรสมบูรณ์. อำนาจสืบสวนสอบสวนฟ้องร้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย. บทบัณฑิตย. เล่มที่ 30. ตอนที่ 4. 2516.

องค์การตรวจสอบการปฏิบัติราชการ : ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานของไทยและฮ่องกง. เอกสารห้องสมุดสำนักงาน ป.ป.ป. (ไม่ปรากฏสถานที่และปี พ.ศ. ที่พิมพ์).

ภาษาอังกฤษ

Law of Hong Kong : Independent Commission Against Corruption Ordinance.

(Chapter 204). The Government Printer . Hong Kong. Revised Edition 1980.

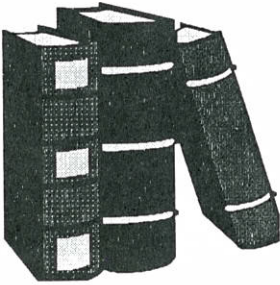
Law of Hong Kong : Corruption and Illegal Practices Ordinance. (Chapter 288).

The Government Printer, Hong Kong. Revised Edition 1976.

Ledivina V. Carino : Bureaucratic Corruption in Asia : Causes, Consequences and Controls. J.M. Press Inc. Manila. 1986.

Prevention of Corruption Act. (Chapter 104). Republic of Singapore Revised Edition 1970.

การตีความกฎหมาย

* มานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ

ปัญหาเรื่องการตีความกฎหมาย เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการบังคับใช้กฎหมาย หากตีความไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปโดยไม่ถูกต้องตามความมุ่งหมาย หรือตามเจตนารมณ์ของกฎหมายไปด้วย ทำให้เกิดผลในทางตรงกันข้าม คดีที่ควรชนะกลับเป็นแพ้ ที่ควรแพกลับเป็นชนะ ซึ่งอาจเกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง หรือแก่ตัวบุคคลมากมาย สำหรับความเสียหายแก่ประเทศชาติ หรือบ้านเมืองนั้น อาจมีผลทำให้รัฐบาล (คณะรัฐมนตรี) ต้องพ้นจากตำแหน่งประเทศชาติอาจต้องผูกพันเป็นหนี้สินสถาบันการเงินทั้งใน และต่างประเทศ การบริหารราชการแผ่นดินเกิดความขัดข้อง ติดขัด ไม่สามารถดำเนินกิจการงานต่างๆ ให้เกิดประโยชน์แก่รัฐ หรือประชาชนโดยรวมได้โดยรวดเร็ว ส่วนความเสียหายส่วนบุคคล อาจมีผลถึงกับสิ้นชีวิต, สิ้นอิสรภาพ, เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศ,

สิ้นอำนาจ, สูญเสียตำแหน่ง, สูญเสียทรัพย์สิน, หรือต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งที่ความจริงไม่ควรจะได้รับผลเช่นนั้น และถ้าเป็นเช่นนั้นกฎหมายจะกลายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมเสียเอง ดังนั้น จึงต้องทำความเข้าใจเรื่องการตีความให้ถูกต้อง ว่ามีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร และการอธิบายข้อกฎหมายนั้น คำนิยามความหมายของถ้อยคำ หรือคำศัพท์ในภาษาที่ทางราชการกำหนดให้ใช้ มีความสำคัญที่สุด โดยจะต้องใช้คำนิยามความหมายตามที่กฎหมายแต่ละฉบับ และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 บัญญัติไว้ เป็นหลัก

การจะทำความเข้าใจเรื่องการตีความกฎหมาย เรื่องที่จะต้องทราบตามลำดับคือ

1. ความหมายของคำว่า “ตีความ
2. หลักเกณฑ์ในการตีความ

* อาจารย์พิเศษ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุรกิจบัณฑิตย อติตอธิตีผู้พิพากษาศาลอาญา : น.บ. (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

1. การตีความคืออะไร ?

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้คำนิยามความหมายของคำว่า “ตีความ” ไว้ว่า

“ตีความ”

(กฎ) ก. วิเคราะห์ ถ้อยคำ หรือข้อความ ในกฎหมาย นิติกรรม สัญญา หรือเอกสารอื่นๆ ที่มีปัญหาสงสัย หรือที่มีความหมายไม่ชัดเจน เพื่อกำหนดความหมายอันแท้จริง ของถ้อยคำ หรือข้อความนั้นๆ เช่น ตีความกฎหมาย

คำศัพท์ที่ควรทราบ

“วิเคราะห์” ก. ไคร่ครวญ, คิดย้อนกลับทำซ้ำอีกเพื่อให้แม่นยำ, แยกออกเป็นส่วนๆ

“คำ” น. เสียงพูด เสียงพูด หรือลายลักษณ์อักษร ที่เขียน หรือพิมพ์เพื่อแสดงความคิด โดยปรกติถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดที่มีความหมายในตัว, ใช้ประกอบหน้าคำอื่น มีความหมายเช่นนั้น เช่น คำนาม คำกริยา คำพูด

“กล่าว” ก. บอก แจ้ง พูด เช่น กล่าวคำเท็จ

“ถ้อยคำ” น. หมายความว่า คำที่กล่าว

“ข้อความ” น. เนื้อความตอนหนึ่งๆ ใจความสั้นๆ ของเรื่อง

เหตุใดจึงต้องมีการตีความ ?

การที่ต้องมีการตีความ ก็เนื่องจาก ถ้อยคำ หรือข้อความ ในเอกสารต่างๆ ได้แก่ กฎหมาย นิติกรรม สัญญา หรือเอกสารอื่นๆ มีความหมายไม่ชัดเจน หรือที่มีปัญหาสงสัย หรือที่มีข้อโต้แย้งกัน จนหาข้อยุติไม่ได้ จึงต้องมีการตีความ เพื่อกำหนด

ความหมายอันแท้จริงของถ้อยคำ หรือข้อความนั้นๆ

สาเหตุที่มีข้อโต้แย้งกัน มีหลายประการ เช่น

1. ถ้อยคำ ในภาษาไม้อาจเขียนอธิบายเพื่อสื่อความหมาย ให้ทราบความประสงค์ที่แท้จริงของบุคคล หรือบรรยายให้ทราบถึงลักษณะอาการที่แสดงออกของบุคคล ได้ละเอียดตรงกับความจริงได้ทุกกรณี และทุกเรื่อง จึงทำให้เกิดมีการแปลความหมาย หรือตีความแตกต่างกันไปตามความคิด และความเห็นของแต่ละคน

2. ถ้อยคำ ที่เขียนไว้ อาจมีความหมายได้หลายความหมาย หรือหลายนัย

3. คนที่อยู่ต่างภาค ต่างท้องถิ่นกันมีภาษาพูดต่างกัน ต่างเข้าใจความหมายของถ้อยคำ คำเดียวกัน แตกต่างกัน ต่างโต้แย้งกัน และไม่มีทางหาข้อยุติได้

4. การมีความรู้ ความเข้าใจ ภาษาไทยตามหลักไวยากรณ์แตกต่างกัน

5. การไม่ทราบคำนิยาม หรือความหมายที่ถูกต้องของภาษาไทย ที่เป็นภาษาราชการ

6. ไม่เข้าใจกฎหมาย

7. เข้าใจกฎหมายดี แต่สร้างเข้าใจไปอีกอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือพวกพ้อง

อธิบาย

ตัวอย่าง ของถ้อยคำคำเดียวกัน เขียนตัวสะกดเหมือนกัน เปล่งเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกันมาก เช่น

“สัวม” น. ที่ถ่ายอุจจาระปัสสาวะ

น. (ถิ่น-อีสาน) ห้องนอน

ตัวอย่าง ของข้อความที่มีความหมายไม่ชัดเจน หรือมีปัญหาสงสัย

การที่ข้อความมีความหมายไม่ชัดเจน หรือมีปัญหาสงสัยอาจเนื่องมาจากผู้เขียน หรือผู้พิมพ์เขียน หรือพิมพ์ผิด เข้าใจความหมายของถ้อยคำผิดจากที่ทางราชการกำหนดไว้ เว้นวรรคระหว่างคำ หรือระหว่างประโยคไม่ถูกต้อง เช่น

กรณีเว้นวรรคไม่ถูกต้อง

ปัจจุบันนี้ คนไทยเราส่วนมากเขียนหนังสือติดกันเป็นพืด ไม่มีเว้นระหว่างคำ และไม่มีเว้นวรรคระหว่างประโยค ผู้อ่านจะต้องอ่านแล้วเว้นวรรคเอาเอง ดังนั้นหากอ่านเว้นวรรคต่างที่กัน ความหมายก็จะแตกต่างกันไป เช่น

ข้อความว่า “ขี้หมาขำกินหมดแล้ว” หากเขียนเว้นวรรคต่างที่กันความหมายจะแตกต่างกันเป็นตรงกันข้าม คือ

ขี้ หมาขำ กินหมดแล้ว หมายความว่าหมาของขำ กินขี้หมดแล้ว

ขี้หมา ขำ กินหมดแล้ว หมายความว่าขำ กิน ขี้หมา หมดแล้ว

ข้อความว่า “ยานี้ดีกินแล้วแข็งแรงไม่มีโรคภัยเบียดเบียน” ถ้าเขียนเว้นวรรคต่างที่กันความหมายก็จะแตกต่างกัน คือ

ยานี้ดี กินแล้วแข็งแรง ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน หมายความว่า ยาดี กินแล้วมีความแข็งแรง และทำให้ไม่มีโรคภัยเบียดเบียนร่างกาย

ยานี้ดี กินแล้วแข็งแรง ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน หมายความว่า ยาดี กินแล้วแข็งแรงไม่บอกว่าจะไรแข็งแรง แล้วยังทำให้ไม่มีแรง และยังมีโรคภัยมาเบียดเบียนร่างกายอีกด้วย

หลักเกณฑ์ในการตีความ

การตีความ ต้องตีความตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิใช่ต่างคนต่างตีความ ตามความเห็น และความคิดของตน

กฎหมายที่บัญญัติหลักเกณฑ์เรื่องการตีความ ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดเรื่องการตีความไว้ 3 ประการ คือ

1. การตีความกฎหมาย (มาตรา 4)
2. การตีความแสดงเจตนา (มาตรา 171)
3. การตีความสัญญา (มาตรา 368)

1. การตีความกฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4 บัญญัติว่า

มาตรา 4 กฎหมายนั้น ต้องใช้ ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใดๆ แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมาย ของบทบัญญัตินั้นๆ

เมื่อไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับคดีได้ ให้วินิจฉัยคดีนั้นตามจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น ถ้าไม่มีจารีตประเพณีเช่นนั้น ให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง และถ้าบทกฎหมายเช่นนั้นไม่มีด้วย ให้วินิจฉัยตามหลักกฎหมายทั่วไป

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง หมายความว่า เมื่อมีกฎหมายที่จะยกมาปรับแก้คดีได้ การตีความกฎหมายจะต้องเริ่มต้นด้วยการตีความตามถ้อยคำที่เป็น ตัวอักษร ก่อน เนื่องจากตัวอักษร หรือตัวหนังสือ คือเครื่องหมายที่ใช้ขีดเขียนแทนเสียง หรือคำพูด และได้มีการกำหนดคานียามความหมายกันไว้ เพื่อให้เข้าใจความหมายตรงกัน และเป็นหลักฐานที่สามารถตรวจพบและอ้างอิงได้ เมื่ออ่านถ้อยคำที่เป็นตัวอักษร หรือตัวหนังสือ และแปลความหมายตามตัวอักษรแล้วยังหาความหมายที่ชัดเจนไม่ได้ หรือยังมีความเห็นไม่ลงรอยกัน จนเป็นที่ยุติได้ จึงค่อยไปพิจารณาถึง ความมุ่งหมาย ของบทบัญญัตินั้นๆ

การตีความตามตัวอักษร จะต้องแปลความหมาย หรือหาคานียามความหมายของถ้อยคำ ตามที่ทางราชการกำหนดไว้ เนื่องจาก กฎหมายเขียนไว้ หรือบัญญัติไว้ด้วย ภาษาราชการ ไม่ได้เขียนด้วยภาษาปาก หรือภาษาพูด หรือภาษาท้องถิ่น

ภาษาราชการ คือ ภาษาที่ทางราชการบัญญัติไว้ มี 2 ประเภทคือ

(1) คำศัพท์ที่ทางราชการบัญญัติไว้ เพื่อใช้ในทางราชการ และทางโรงเรียน เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสามารถค้นหาคานียามความหมายที่เป็น ภาษาราชการ ได้จากหนังสือ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นหนังสือสำหรับค้นความหมายของถ้อยคำที่เรียงลำดับตัวอักษร ที่ราชบัณฑิตยสถาน จัดทำและพิมพ์ขึ้น และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ระเบียบการใช้ตัวสะกด ลงวันที่ 22 เมษายน

2526 ให้ทางราชการ และทางโรงเรียนใช้สะกดตามระเบียบดังกล่าว, (ดูได้ที่หลังปกหนังสือ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน)

(2) บทวิเคราะห์ศัพท์ หรือคานียามในกฎหมาย เป็นคำศัพท์ที่กฎหมายแต่ละฉบับ ได้บัญญัติขึ้นไว้ เพื่อใช้ในกฎหมายแต่ละฉบับเป็นการเฉพาะ ซึ่งถือได้ว่าเป็นภาษาราชการเช่นเดียวกัน ซึ่งจะอยู่ในภาคแรก หรือส่วนแรกของกฎหมาย และจะอยู่ในมาตราแรกๆ เช่น ในภาค 1 ลักษณะ 1 มาตรา 1 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง, และมาตรา 2 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, ถ้าความหมายตามที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรม แตกต่างกับความหมายที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ต้องถือความหมายตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ความหมายของถ้อยคำตามตัวอักษร จึงมีความสำคัญที่สุด ถ้าเราไม่รู้อย่างถูกต้องของคำศัพท์ภาษาไทย ที่เป็นภาษาราชการ แต่ละคำ ที่เขียนเรียงกันไว้เป็นข้อความ เป็นประโยคเป็นวรรค ตามหลักไวยากรณ์ เราก็ไม่สามารถทราบความหมายที่ถูกต้องแท้จริงได้ และเป็นการแน่นอนว่าเราไม่อาจทราบถึง ความมุ่งหมาย ที่แท้จริงของบทบัญญัตินั้น ๆ ได้ และทำให้เราไม่สามารถตีความกฎหมาย อย่างถูกต้องได้

ความมุ่งหมายของกฎหมายคืออะไร ?

“มุ่งหมาย” หมายความว่า เจาะจง, ตั้งใจเฉพาะ, เจตนารมณ์

ความมุ่งหมายของกฎหมาย จึงหมายความว่า ความตั้งใจเฉพาะ หรือเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายนั่นเอง

เราจะหาเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายได้จากที่ใด ?

การค้นหาเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย มิใช่เอามาจากความเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ร่างกฎหมาย หรือกรรมการร่างกฎหมาย หรือสมาชิกรัฐสภา คนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพราะความเห็นดังกล่าว ยังไม่มีการยอมรับกันจนเป็นที่ยุติ ดังบทบัญญัติที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือในพระราชบัญญัติต่างๆ เนื่องจากร่างกฎหมายที่ได้ทำการร่างกันขึ้นมาแล้วนั้น ไม่ใช่กฎหมายที่ทุกคนจะต้องถือตาม ยังจะต้องผ่านกระบวนการในการบัญญัติกฎหมาย อีกหลายขั้นตอน ตามระบบรัฐสภา จึงจะประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

นอกจากนี้ อาจเป็นไปได้ว่า ข้อความประโยคเดียวกัน หรือถ้อยคำ คำเดียวกัน ผู้ร่างกฎหมาย กับสมาชิกรัฐสภา มีความเข้าใจไม่เหมือนกัน ดังนั้นการหาเจตนารมณ์ หรือความมุ่งหมายของกฎหมาย จะต้องหาจากหลักฐานที่เป็นทางการและมีกฎหมายรับรอง เช่น จากชื่อของกฎหมาย หรือชื่อของพระราชบัญญัติ, ข้อความในพระราชบัญญัติให้ใช้กฎหมายแต่ละฉบับ, บทบัญญัติทั่วไป หรือข้อความเบื้องต้นในกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งจะอยู่ในมาตราแรกๆ ของพระราชบัญญัติ, คำปรารภในการบัญญัติกฎหมาย, หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ, และบท

บัญญัติในกฎหมายฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องกัน หรือสัมพันธ์กัน หรือที่มีกระบวนการต่อเนื่องกัน หรือกล่าวถึงกระบวนการ หรือข้อความในกฎหมายฉบับอื่น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็ต้องบันทึกไว้เป็นตัวหนังสือเช่นเดียวกัน จะเอามาจากคำพูดของคนใดคนหนึ่งไม่ได้

ชื่อของกฎหมาย บ่งบอกถึงเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายได้ส่วนหนึ่ง เช่น

กฎหมายแพ่ง คือกฎหมายที่วางระเบียบความเกี่ยวพันระหว่างบุคคล เกี่ยวกับสถานภาพสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามกฎหมาย

กฎหมายพาณิชย์ คือกฎหมายที่วางระเบียบความเกี่ยวพันทางการค้า หรือธุรกิจระหว่างบุคคล

กฎหมายอาญา คือกฎหมายที่กำหนดลักษณะของการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดและกำหนดบทลงโทษทางอาญา สำหรับความผิดนั้น.

กฎหมายที่สัมพันธ์ หรือเกี่ยวพันกัน หรือมีกระบวนการต่อเนื่องกัน ได้แก่ กฎหมายสารบัญญัติ กับ กฎหมายวิธีสบัญญัติ จะต้องใช้ประกอบกันจึงจะมีสภาพบังคับ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา หากไม่มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใช้บังคับ ก็ไม่สามารถดำเนินการเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามที่กฎหมายอาญา บัญญัติไว้

กฎหมายที่มีการกล่าวถึงกระบวนการในกฎหมายฉบับอื่น เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กล่าวอ้างถึง การพิจารณาพิพากษา และการลงโทษในคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

อาญา การตีความรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำบทบัญญัติในกฎหมายอาญา และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาพิจารณาประกอบด้วย ว่าโทษคืออะไร การลงโทษคืออะไร จำคุกหมายถึงอะไร หมายถึงจำคุกคืออะไร คำพิพากษาคืออะไร อำนาจของศาลหน้าที่ของศาล เขตอำนาจศาล ผลของคำพิพากษาศาลชั้นต้นในการบังคับคดีตามคำพิพากษาคดีอาญาลา

2. การตีความการแสดงเจตนา

มาตรา 171 ในการตีความการแสดงเจตนา นั้น ให้ฟังเสียงถึงเจตนาอันแท้จริงยิ่งกว่าถ้อยคำสำนวน หรือตัวอักษร

“เจตนา” หมายความว่า ตั้งใจ, จงใจ, มุ่งหมาย.

ปัญหาจึงอยู่ที่ เราจะทราบถึงเจตนา หรือความตั้งใจ หรือความจงใจ หรือความมุ่งหมายอันแท้จริงได้อย่างไร ซึ่งคงจะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ หลายองค์ประกอบด้วยกัน เช่น การกระทำที่แสดงออก ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของเรื่องนั้นๆ จารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น สถานภาพของคู่กรณี สถานการณ์ของบ้านเมือง เป็นต้น

การตีความสัญญา

มาตรา 368 สัญญานั้น ท่านให้ตีความตามความประสงค์ในทางสุจริต โดยพิเคราะห์ถึงปกติประเพณีด้วย

“ประเพณี” หมายความว่า สิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบๆ กันมา จนเป็นแบบแผนขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี

ตัวอย่างการตีความ

การตีความรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 216 (4)

มาตรา 216 ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัวเมื่อ (4) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

สิ่งที่จะต้องตีความ คือ ความหมายของข้อความว่า “ต้องคำพิพากษาให้จำคุก” ข้อความดังกล่าว เป็นข้อความที่กล่าวถึง กระบวนพิจารณาในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การตีความจึงต้องนำกฎหมายอาญา และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาพิจารณาประกอบด้วย

การตีความจึงต้องเริ่มต้นด้วยการตีความตามตัวอักษรก่อน เพราะตัวอักษรเป็นเครื่องหมายที่ใช้ขีดเขียนแทนเสียง หรือคำพูด เพื่อบอกให้ทราบ หรือสื่อความหมายให้ทราบ ถึงความมุ่งหมายของข้อความนั้น และคำนิยามความหมาย ก็ต้องถือตามที่ทางราชการกำหนดไว้ มิใช่ต่างคนต่างให้คำนิยามตามความคิดความเห็นของตนเอง

คำศัพท์ที่ควรทราบ

“ต้อง” ก. หมายความว่า ถูก

“ถูก” เป็นคำช่วยกริยา แสดงว่า ประธานของประโยคเป็นผู้ถูกทำ

“คำพิพากษา” หมายความว่า คำวินิจฉัยชี้ขาดตัดสินของศาล “คำพิพากษาคดีอาญาต้องมีข้อสำคัญ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 186)

"ให้" เป็น คำช่วยกริยา บอกความบังคับ เช่น ให้ทำ, ให้ไป, ให้จำคุก.

"จำคุก" ก. หมายความว่า ลงโทษด้วยวิธีขัง

"ขัง" หมายความว่า กักขัง, เก็บตัวไว้ใน สถานที่จำกัด.

"คุก" หมายความว่า เรือนจำ, ที่ขังนักโทษ

"โทษ" หมายความว่า มาตรการที่กฎหมาย กำหนดไว้สำหรับลงโทษ แก่ผู้กระทำความผิด อาญา ได้แก่ 1. ประหารชีวิต 2. จำคุก 3. กักขัง 4. ปรับ 5. ริบทรัพย์สิน (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18)

"ลงโทษ" ก. หมายความว่า ทำโทษ

ข้อความว่า"ต้องคำพิพากษาให้จำคุก" จึง หมายความว่า ถูกศาลพิพากษาชี้ขาดว่า เป็นผู้ กระทำความผิดกฎหมายอาญา และมีคำสั่งให้ลง โทษจำคุก โดยจะกำหนดโทษจำคุกไว้ในคำ พิพากษาด้วย ซึ่งจะกำหนดไว้เป็นปี เป็นเดือน หรือเป็นวัน

ผลของการที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก

เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาให้จำคุกจำเลย แล้ว จำเลยจะต้องถูกบังคับคดี โดยการควบคุมตัว เอาไปกักขังไว้ในเรือนจำ การจะควบคุมตัวจำเลย ไปจำคุก จะต้องมีกฎหมายกำหนด กระบวนการ เพื่อดำเนินการอันเป็นขั้นตอนหลังคำพิพากษาอีก จึงจะถือได้ว่าการลงโทษจำคุก จำเลย ซึ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้ บัญญัติเรื่องกระบวนการดังกล่าวไว้ว่า

มาตรา 74 ภายใต้บังคับ แห่งมาตรา 73 และมาตรา 185 วรรค 2 เมื่อผู้ใดต้องคำพิพากษา

ให้จำคุก หรือประหารชีวิต หรือจะต้องจำคุกแทน ค่าปรับ ให้ศาลออกหมายจำคุก บุคคลผู้นั้นไว้

"หมายจำคุก" คือ หมายอาญา ประเภท หนึ่ง ซึ่งหมายถึง หนังสือของการของศาล ซึ่งออก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สั่งให้เจ้าหน้าที่ ทำการจำคุกจำเลย หรือนักโทษ (ควบคุมตัวจำเลยไปกักขังไว้ในเรือนจำ)

บทบัญญัติ มาตรา 74 ดังกล่าว เป็นบท บังคับให้ศาลต้องดำเนินการ ต่อจากการพิพากษา ให้จำคุกบุคคลใดแล้ว จะต้องมีการออก หมายจำคุก บุคคลผู้นั้นไว้

เมื่อศาลออกหมายจำคุกแล้ว หมายจำคุก นั้นจะถูกส่งไปให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ดำเนินการ นำตัวบุคคลผู้นั้น (จำเลย) ไปจำคุก (กักขังไว้ใน เรือนจำ) (ดูข้อความในหมายจำคุก เมื่อคดีถึง ที่สุด)

หมายจำคุก จึงเป็นหลักฐาน ตามกฎหมาย แสดงว่า ศาลได้มีคำพิพากษาให้จำคุก จำเลย

หากศาลไม่ได้ออกหมายจำคุกบุคคลใด ก็ ถือไม่ได้ว่า บุคคลนั้นต้องคำพิพากษาให้จำคุก

การบังคับตามคำพิพากษา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 246 บัญญัติว่า

มาตรา 245 ภายใต้บังคับมาตรา 246, 247, 248 เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้บังคับคดีโดยไม่ชักช้า

ศาลชั้นต้น มีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่ พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอด ชีวิต ไปยังศาลอุทธรณ์ ในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์

คำพิพากษานั้น และคำพิพากษาเช่นว่านี้จะยังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะได้พิพากษายืน

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 33 บัญญัติว่า

มาตรา 33 ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหา หรือจำเลยไม่มีความผิด

ก่อนมีคำพิพากษา อันถึงที่สุด แสดงว่า บุคคลใด ได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

บทบัญญัติดังกล่าวชี้ให้เห็น อย่างชัดเจนว่า ก่อนมีคำพิพากษานั้นอันถึงที่สุด ของศาลยังถือไม่ได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิด ศาลก็ดี เจ้าพนักงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องก็ดี จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด และเห็นว่าจำเลยควรได้รับโทษจำคุก ศาลก็จะกำหนดโทษจำคุกไว้ ในคำพิพากษาเมื่อศาลอ่านคำพิพากษาแล้ว การบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล ศาลจะต้องออกหมายจำคุกจำเลย เพื่อส่งให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ควบคุมตัวจำเลยไปกักขังไว้ในเรือนจำ แต่ในระหว่างที่คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุด ศาลจะออก หมายชำระระหว่างอุทธรณ์ฎีกา ซึ่งเป็นหมาย สีเหลืองไว้ก่อน เมื่อคำพิพากษาถึงที่สุด ศาลถึงจะออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด ซึ่งเป็นหมายสีแดง เมื่อมีหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว จึงถือได้ว่าจำเลยต้องคำพิพากษาให้จำคุกแล้ว และสามารถปฏิบัติต่อจำเลย ในฐานะเป็นผู้กระทำความผิดได้.

หมายเหตุ

หมายชำระระหว่างอุทธรณ์ฎีกา ไม่ถือว่าเป็นหมายที่ศาลสั่งให้ ผู้บัญชาการเรือนจำ ลงโทษจำคุกจำเลย เพราะในหมายดังกล่าว ใช้ข้อความว่า "เพราะฉะนั้น ให้ผู้บัญชาการเรือนจำ ชั่ง.....จำเลย ไว้ในระหว่างอุทธรณ์ฎีกา....." ไม่ได้ใช้คำอย่างเดียวกับในหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด (หมายแดง) ว่า "เพราะฉะนั้น ให้ผู้บัญชาการเรือนจำ จำคุก.....จำเลย ไว้ตามหมายนี้ เมื่อครบกำหนดโทษแล้วให้ปล่อยตัวไปทันที

ข้อกฎหมายที่ยืนยันว่าในกรณีที่มีการควบคุมตัวจำเลยไว้ในระหว่างอุทธรณ์ฎีกานั้นไม่ถือว่าเป็นการลงโทษจำคุกจำเลย คือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 73

มาตรา 73 คดีใดอยู่ระหว่างอุทธรณ์ฎีกา ถ้าจำเลย ต้องควบคุม หรือ ชั่ง มาแล้วเท่ากับหรือเกินกว่า กำหนด จำคุก หรือกำหนดจำคุก แทนตามคำพิพากษา ให้ศาลออกหมายปล่อยจำเลย เว้นแต่จะเห็นสมควรเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่โจทก์ อุทธรณ์ฎีกาในทำนองขอให้เพิ่มโทษ

คำพิพากษาถึงที่สุดเมื่อไร ?

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 147 บัญญัติว่า

มาตรา 147 คำพิพากษา หรือคำสั่งใด ซึ่งตามกฎหมาย จะอุทธรณ์ฎีกา หรือขอให้พิจารณาใหม่ไมได้นั้น ให้ถือว่าเป็นที่สุด ตั้งแต่วันที่ได้อ่านเป็นต้นไป.

คำพิพากษา หรือคำสั่งใด ซึ่งอาจอุทธรณ์ฎีกา หรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ได้นั้น ถ้ามิได้อุทธรณ์ ฎีกา หรือร้องขอให้พิจารณาใหม่ ภายในเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าเป็นที่สุดตั้งแต่ระยะเวลาเช่นว่านั้นได้สิ้นสุดลง ถ้าได้มีอุทธรณ์ ฎีกา หรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ และศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา หรือศาลชั้นต้น ซึ่งพิจารณาคดีเรื่องนั้นใหม่ มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีเสีย จากสารบบความตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 132 คำพิพากษา หรือคำสั่งเช่นว่านั้น ให้ถือว่าเป็นที่สุด ตั้งแต่วันที่มิคำสั่งให้จำหน่ายคดีจากสารบบความ.

คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด อาจยื่นคำขอต่อศาลชั้นต้น ซึ่งพิจารณาคดีนั้น ให้ออกไปสำคัญ แสดงว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้นได้ถึงที่สุดแล้ว

การอุทธรณ์ฎีกา

อุทธรณ์ หมายความว่า ยื่นฟ้อง หรือยื่นคำร้อง ต่อศาลสูง คัดค้านคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลชั้นต้น

ฎีกา หมายความว่า การคัดค้าน คำพิพากษา หรือคำสั่ง ศาลอุทธรณ์ ที่คู่ความยื่นต่อศาลชั้นต้น เพื่อเสนอให้ศาลฎีกา พิจารณา พิพากษา หรือวินิจฉัยชี้ขาด

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 193 บัญญัติว่า

มาตรา 193 คดีอุทธรณ์ คำพิพากษา หรือคำสั่งศาลชั้นต้นในข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ เว้นแต่ จะถูกห้ามอุทธรณ์โดย ประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น

อุทธรณ์ทุกฉบับ ต้องระบุข้อเท็จจริงโดยย่อ หรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงเป็นลำดับ

การที่กฎหมายบัญญัติเรื่องอุทธรณ์ฎีกาไว้เช่นนี้ แสดงว่า กฎหมายถือว่า การอุทธรณ์และฎีกา เป็นสิทธิของคู่ความ สิทธิจะหมดไป หรือน้อยลง ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติจำกัดสิทธิไว้ (รัฐธรรมนูญ มาตรา 29) ดังนั้น เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด และสั่งให้ลงโทษจำเลย จำเลยย่อมมีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์ คัดค้าน หรือโต้แย้ง คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลชั้นต้นได้ ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

เมื่อจำเลยมีสิทธิ และได้ใช้สิทธิ อุทธรณ์แล้ว คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลชั้นต้นจึงยังไม่ถึงที่สุด ศาลจะออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด และบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลชั้นต้นทันทีไม่ได้ และจะปฏิบัติต่อจำเลย เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้

การบังคับให้รัฐมนตรีที่ศาลชั้นต้น มีคำพิพากษาว่ามีความผิด และมีคำสั่งให้ลงโทษจำคุก แต่คดียังไม่ถึงที่สุด ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติต่อรัฐมนตรีท่านนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดแล้ว เป็นการต้องห้าม ตามมาตรา 33 เนื่องจากกฎหมายให้สิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้อยู่ อันเป็นสิทธิตามกฎหมายย่อมได้รับความคุ้มครอง

หมายเหตุ

เมื่อได้พิจารณาข้อกฎหมาย และเหตุผลที่ได้หยิบยกขึ้นมาอธิบายดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า แม้กฎหมายจะใช้ข้อความว่า "ต้องคำพิพากษาให้จำคุก" ก็มีความหมายเช่นเดียวกับข้อความว่า "ต้องคำพิพากษา ถึงที่สุด ให้จำคุก" เพราะกระบวนการพิจารณาที่ตามมาภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาให้จำคุกจำเลยแล้ว การออกหมายจำคุกก็ดี การปฏิบัติต่อจำเลยเสมือนเป็นผู้กระทำความผิด ก็ดี การบังคับคดีตามคำพิพากษาก็ดี กฎหมายมีบทบัญญัติบังคับไว้ว่า จะกระทำได้อีกต่อเมื่อคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วเท่านั้น

มีปัญหาที่จะต้องตีความต่อไปอีกว่า ถ้าศาลพิพากษาว่ารัฐมนตรีมีความผิดกฎหมายอาญาฐานใดฐานหนึ่ง และศาลเพียงแต่กำหนดโทษที่จะลงไว้ว่าเป็นโทษจำคุกและโทษปรับแต่ให้การลงโทษจำคุกไว้ในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ยังไม่ส่งผลให้ลงโทษจำคุกในการกระทำผิดครั้งนี้ คงลงโทษปรับสถานเดียว รัฐมนตรีท่านนั้นจะต้องพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 216 (4) หรือไม่ ?

การตอบคำถามเรื่องนี้ คงจะต้องทำความเข้าใจเรื่องการรอการลงโทษจำคุก ว่าการรอการลงโทษคืออะไร มีหลักเกณฑ์ตามกฎหมายอย่างไร

การรอการลงโทษ

การรอการลงโทษคืออะไร ?

เรื่องการรอการลงโทษ เป็นบทบัญญัติ ในประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 ลักษณะ 1 หมวด 3 ส่วนที่ 3 (มาตรา 56)

มาตรา 56 ผู้ใดกระทำความผิด ซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้น ศาลจะลงโทษจำคุก ไม่เกินสองปี ถ้าไม่ปรากฏว่า ผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึง อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความคิด หรือเหตุอื่น อันควรปรานีแล้ว เห็นเป็นการสมควร ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิด แต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษ แต่รอการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไป เพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนด แต่ต้องไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไข เพื่อคุมประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไข.....

ถ้อยคำที่ควรพิจารณา

"รอ" หมายความว่า ยับยั้ง หยุดไว้ พักไว้ ชั่งกอยู่

"ลงโทษ" หมายความว่า ทำโทษ

"โทษ" หมายความว่า มาตรการที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับลงโทษ แก่ผู้กระทำความผิดอาญา ได้แก่ การประหารชีวิต, การจำคุก, การกักขัง, การปรับ, และการริบทรัพย์สิน

"กำหนด" หมายความว่า ตราไว้ หมายถึง ตั้งไว้

"กำหนดโทษ" หมายความว่า ตั้งโทษไว้ เช่น กำหนดโทษ จำคุก 6 เดือน และปรับ 50,000 บาท

ในกรณีที่ศาลมีดุลพินิจ รอการลงโทษ จำเลย หมายความว่า ศาลได้พิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยได้กระทำความผิดกฎหมายอาญา และศาลได้พิจารณาข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวกับจำเลย ตามที่กฎหมายอาญา มาตรา 56 กำหนดไว้ ได้แก่ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลเห็นว่า การกระทำความผิดของจำเลยครั้งนี้ จำเลยยังไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุก ควรให้การลงโทษจำคุกไว้ก่อน ในกรณีเช่นนี้ กฎหมายกำหนดวิธีการบังคับศาลไว้ว่า ให้ศาล กำหนดโทษที่จะลงโทษ แก่จำเลยและมีคำสั่งให้การลงโทษไว้ก่อน

ในทางปฏิบัติ ส่วนมาก เมื่อศาลจะไม่ลงโทษจำคุกจำเลย ศาลก็จะลงโทษปรับโดยศาลจะพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แล้วกำหนดโทษทั้งโทษจำคุกและโทษปรับไว้ด้วย แต่โทษจำคุกให้รอไว้ คงให้ลงโทษปรับจำเลยเพียงอย่างเดียว จะมีการลงโทษจำคุกที่ศาลได้กำหนดไว้ต่อเมื่อ ได้มีการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังที่ศาลกำหนด หรือได้มีการกระทำความผิดภายในเวลาที่ศาลกำหนด (มาตรา 57, 58)

คำพิพากษา คดีที่ศาลรอการลงโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หากจะใช้

ข้อความให้ตรงตามตัวบทกฎหมาย จะต้องใช้ข้อความตามมาตรา 56 ว่า

"พิพากษาว่า จำเลยมีความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา.....กำหนดโทษจำคุก.....เดือน และปรับ.....บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด.....ปี คงลงโทษปรับสถานเดียว ถ้าไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตาม มาตรา 29, 30 ให้....."

ที่ใช้คำว่า กำหนดโทษ.....เพราะ มาตรา 56 ใช้ข้อความว่า "....หรือกำหนดโทษ แต่รอการลงโทษไว้ แล้วปล่อยตัวไป...." มาตรา 56 ไม่ได้ใช้ ข้อความว่า ".....หรือ ให้ลงโทษ จำคุก แต่รอการลงโทษไว้ แล้วปล่อยตัวไป....."

ผลของคำพิพากษาคดีที่ศาลรอการลงโทษ ก็คือศาลไม่ได้พิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลย คงลงแต่โทษปรับอย่างเดียว และในคดีดังกล่าว ศาลก็ไม่ได้ออกหมายจำคุกจำเลย ตามบทบังคับแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 74. จึงไม่ถือว่าจำเลยต้องคำพิพากษาให้จำคุก.

การที่ศาลเขียนคำพิพากษาโดยใช้ข้อความว่า "...ให้จำคุก จำเลย..." ในคดีที่มีการรอการลงโทษ จึงเป็นการใช้ถ้อยคำ ไม่ตรงกับที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 และคงจะต้องแปลความหมายของคำว่า "ให้จำคุก" ในกรณีนี้ว่า ศาลเพียงแต่กำหนดโทษจำคุก ที่จะลงแก่จำเลยไว้ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 เท่านั้น จะตีความว่า ศาลสั่งให้ลงโทษจำคุกจำเลยแล้วหาได้ไม่ เพราะ

ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการให้มีการรอกการลงโทษจำคุก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56.

หมายเหตุ

กรณีที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ เนื่องมาจาก ศาลเขียนคำพิพากษา โดยใช้คำว่า "ให้จำคุก..." แทนคำว่า "กำหนดโทษจำคุก..." จึงทำให้มีผู้หยิบยก เอาคำว่า "ให้จำคุก..." มาตีความว่า ในคดีดังกล่าว ศาลพิพากษาให้จำคุกจำเลยแล้ว

สรุป

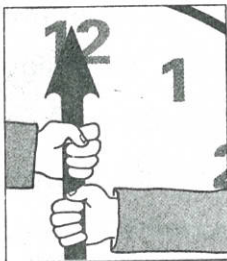
คดีที่จำเลย ต้องคำพิพากษาให้จำคุก หมายความว่า คดีนั้นจำเลยถูกศาลพิพากษาชี้ขาดตัดสินว่า เป็นผู้กระทำความผิดอาญา และศาลมีคำสั่งให้ลงโทษจำคุกจำเลย โดยจะกำหนดระยะเวลาจำคุกด้วยว่า ให้จำคุกมีกำหนดเวลาเท่าใด เป็นปี เดือน หรือ วัน และศาลจะต้องออกหมายจำคุกจำเลย เพื่อสั่งให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ควบคุมตัวจำเลย ไปกักขังไว้ในเรือนจำ (ป. วิอาญา มาตรา 74) เมื่อเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ได้รับหมายจำคุกจากศาลแล้ว

มีหน้าที่ต้องควบคุมตัวจำเลยไปจำคุก คือเอาไปขังไว้ในคุก หรือเรือนจำ

การที่ศาลรอกการลงโทษจำเลย เป็นกรณีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด และกำหนดโทษ ที่จะลงโทษจำเลยไว้ 2 ประการ คือ โทษจำคุก และโทษปรับ แต่ให้รอกการลงโทษจำคุกจำเลยไว้ ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 คงลงโทษปรับจำเลยสถานเดียว ผลที่สุดของคำพิพากษานับนี้ จึงเป็นว่า จำเลยต้องคำพิพากษาให้ปรับ มิได้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

ดังนั้น รัฐมนตรีที่ถูกศาลพิพากษามีความผิด และได้กำหนดโทษ ทั้งโทษจำคุก และโทษปรับ แต่ให้รอกการลงโทษจำคุกไว้ก่อนคงลงโทษปรับสถานเดียว ถือว่ารัฐมนตรีต้องคำพิพากษาให้ปรับ มิได้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก ตามนัยแห่งบทบัญญัติ มาตรา 216 (4) ความ เป็นรัฐมนตรีจึงไม่สิ้นสุดลง. □□

ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000

เรียบเรียงโดย

ม.ล. กุณฑลรัตน์ ทวีวงศ์ พิรุณา พลศิริ*

เพียรใจ โพธิ์ถาวร

บทนำ

ตั้งแต่ต้นปี 2541 ได้มีกระแสการตื่นตัวในเรื่องของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยเป็นอย่างมากโดยที่มองกันว่า ธุรกิจ SMEs นี้จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยแสดงความนิยมนี้ยังคงเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนได้จัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจและประชาชนที่สนใจทั่วไป ในกลุ่มของนักวิชาการก็ได้มีการระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจ SMEs เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของธุรกิจ SMEs และเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เห็นถึงความสำคัญของธุรกิจ SMEs จึงได้จัดให้มีการสัมมนาในหัวข้อเรื่อง "ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000"

ขึ้นเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านธุรกิจ SMEs และมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจ SMEs โดยตรง คือ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ อาจารย์ไกรฤทธิ์ บุญเกียรติ ประธานกรรมการบริหารบริษัทไบโอโพล์ จำกัด คุณเกียรติพงศ์ น้อยใจบุญ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ ดร. สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ สมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งพรรคไทยรักไทยมาร่วมเป็นวิทยากรในการสัมมนา ทำให้ผู้เข้าฟังการสัมมนาครั้งนี้ได้รับความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้นว่าธุรกิจ SMEs อย่างมากและควรมีแนวทางในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนธุรกิจ SMEs อย่างมาก และควรมีแนวทางในการให้ช่วยเหลือและสนับสนุนธุรกิจ SMEs อย่างไรจึงจะเหมาะสมและเป็น

* ม.ล. กุณฑลรัตน์ ทวีวงศ์ MS. in Business (Finance) The University of Baltimore, อาจารย์ประจำคณะบริการธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พิรุณา พลศิริ MBA (Finance) The University of Texas at Arlington, อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

เพียรใจ โพธิ์ถาวร มธบ. (การเงิน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ประโยชน์ต่อประเทศโดยรวมมากที่สุด จึงขอนำรายละเอียดจากการสัมมนา และประเด็นสำคัญอื่นๆ มานำเสนอในบทความนี้

ไม่เพียงแต่ประเทศไทยเท่านั้นที่เล็งเห็นถึงความสำคัญและให้ความสนใจในธุรกิจ SMEs ประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจของโลกต่างให้ความสำคัญกับ SMEs เป็นอย่างมาก ทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นได้ให้ความสนใจในธุรกิจ SMEs มาเป็นเวลานาน โดยในประเทศญี่ปุ่นซึ่งมี SMEs อยู่ถึง 7 ล้านราย ถึงกับมีคำกล่าวว่า "SMEs เป็นสมบัติของชาติ" หรือแม้แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีบริษัทยักษ์ใหญ่อันดับ Fortune 500 มากมาย ก็ยังให้ความสำคัญต่อ SMEs ว่าเป็นเพียงจักรที่ทำให้กลไกทางเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เราซึ่งเป็นประเทศเล็กๆ จึงควรสนใจว่า SMEs คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร และจะมีแนวทางอย่างไร ที่จะพัฒนา SMEs ของประเทศให้เป็นรากฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ

SMEs คืออะไร

SMEs ย่อมาจาก "Small and Medium Enterprises" ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "วิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง" หรืออาจได้ยืนยันกันโดยทั่วไปว่า "ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม" ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายครอบคลุมถึงธุรกิจต่างๆ ทั้ง 3 ลักษณะ คือ ธุรกิจในการผลิตธุรกิจในการค้าปลีกและค้าส่ง และธุรกิจในการบริการ

การกำหนดขนาดของธุรกิจสามารถพิจารณาหลายหลักเกณฑ์ เช่น มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร เงินลงทุน ยอดขาย จำนวนแรงงาน เป็นต้น สำหรับในประเทศไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมได้ให้นิยามของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้เกณฑ์มูลค่าสินทรัพย์ถาวรและจำนวนการจ้างงานว่า "ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม คือธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าทรัพย์สินถาวรในกิจการไม่เกิน 100 ล้านบาท หรือมีการจ้างงานในกิจการไม่เกิน 200 คน" ซึ่งเมื่อใช้เกณฑ์นี้จะพบว่า ในประเทศไทยมีอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นทะเบียนกับโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 130,000 รายหรือประมาณร้อยละ 98 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดในประเทศ แต่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้มีการกำหนดนิยามความหมายของ

ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมขึ้นมาใหม่อย่างเป็นทางการ โดยใช้เกณฑ์มูลค่าเงินทุน ดังนี้

ประเภท	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม
การผลิต	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
การบริการ	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
การค้าส่ง	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
การค้าปลีก	ไม่เกิน 60 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
ที่มา : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม		

ความสำคัญของ SMEs

SMEs เป็นธุรกิจที่มีจุดเด่นในตัวเองซึ่ง เป็นความได้เปรียบเหนือธุรกิจอื่นๆ กล่าวคือ ผู้ประกอบการ SMEs มักจะทำธุรกิจที่ตนเองมีความถนัด และความชำนาญ โดยใช้ระบบการจัดการและดำเนินการแบบเอ้าแก๊ว มีความกล้าได้ กล้าเสีย มีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับลูกค้า จึงเกิดโอกาสที่จะพัฒนาธุรกิจให้ก้าวหน้าไปได้อย่างดี การที่เป็นธุรกิจขนาดเล็กทำให้ SMEs มีความใกล้ชิดกับลูกค้าทำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้จาก ความสนิทสนมกับลูกค้า (customer intimacy) ได้อย่างเต็มที่ และการที่ SMEs เป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนที่ไม่สูงมากนัก ทำให้ SMEs มีความคล่องตัว และยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ SMEs มักจะมีเครือข่ายการช่วยเหลือ เกื้อกูลกันอย่างไม่เป็นทางการ และมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ในวงการได้อย่างรวดเร็ว

การที่ SMEs มีความได้เปรียบธุรกิจอื่นๆ ดังได้กล่าวข้างต้น ประกอบกับในประเทศไทยนั้น

มีธุรกิจที่เป็น SMEs อยู่ถึง 98% ของธุรกิจทั้งหมดในภาคอุตสาหกรรม SMEs จึงมีบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจทั้งในการสร้างระบบการผลิตที่ครบวงจร และเป็นแหล่งรองรับแรงงานขนาดใหญ่ กล่าวคือ

1. SMEs ก่อให้เกิดการจ้างงาน สร้างมูลค่าผลผลิตในผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของประเทศเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศจากการส่งออก และลดการใช้จ่ายในรูปของเงินตราต่างประเทศจากการผลิตสินค้าและบริการขึ้นใช้เพื่อทดแทนการนำเข้า

2. SMEs สนับสนุนและเชื่อมโยงไปสู่กิจการขนาดต่างๆ โดยเฉพาะกิจการขนาดใหญ่ ในแง่ของการผลิต วัตถุดิบ และผลผลิตสินค้าชั้นกลาง รวมทั้งการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

3. SMEs เป็นแหล่งฝึกทักษะฝีมือแรงงาน และการสร้างเสริมประสบการณ์ในการประกอบการเพื่อขยายตัวเป็นกิจการขนาดใหญ่ขึ้นในอนาคต

จากการศึกษาของธนาคารโลก (World Bank) พบว่า SMEs โดยทั่วไปจะมีอัตราการเพิ่มของประสิทธิภาพสูงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ดังนั้น SMEs จึงควรจะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดความแข็งแกร่ง และเติบโตขึ้นเป็นรากฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ เพราะ SMEs จะเป็นพลังสำคัญที่ช่วยให้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไทยขยายตัวได้ โดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจที่อยู่ในภาวะถดถอยเช่นในปัจจุบัน

ปัญหาของ SMEs

SMEs ในประเทศไทยต่างประสบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

1. ขาดแคลนเงินทุน SMEs ส่วนใหญ่มักจัดตั้งขึ้นมาโดยอาศัยเงินออมของตนเองเป็นหลัก เมื่อต้องการเงินทุนใช้ในการขยายกิจการก็มักจะมีปัญหา เนื่องจากการที่ SMEs มีขนาดเล็กจึงทำให้ขาดอำนาจในการต่อรองกับธนาคาร สถาบันการเงิน เจ้าหนี้ คู่ค้า (Suppliers) และลูกค้า ประกอบกับการไม่มีหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน และขาดระบบบัญชีที่เชื่อถือได้ ส่งผลให้การขอู้เงินเพื่อมาลงทุน หรือใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนนั้นทำได้ยาก หรือมีฉะนั้นก็จะต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูงโดยทำการกู้ยืมนอกระบบ

2. ขาดเทคโนโลยีทางการผลิตที่ก้าวหน้า SMEs มักใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ไม่ซับซ้อนเนื่องจากมีเงินทุนที่ต่ำ ประกอบกับผู้ประกอบการและพนักงานขาดความรู้พื้นฐานในการรับเทคโนโลยีเทคนิค และวิธีการที่ทันสมัย ทำให้ขาด

การพัฒนาทางด้านรูปแบบ และคุณภาพของผลิตภัณฑ์จึงทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานเท่าที่ควร

3. ขาดแรงงานที่มีทักษะและขาดการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบ แรงงานที่ทำงานใน SMEs มีอัตราหมุนเวียน (Turnover) ที่สูง เนื่องจากเมื่อพนักงานมีฝีมือและความชำนาญงานมากขึ้นก็มักจะออกไปทำงานในธุรกิจขนาดใหญ่ที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า การที่ SMEs ไม่มีการจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากรในเรื่องที่ต้องปรับให้ทันสมัยต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้แรงงานมีคุณภาพที่ไม่สม่ำเสมอและพัฒนาไม่ต่อเนื่อง จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพของสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน

4. ขาดความรู้ด้านการบริหารและการจัดการ SMEs มักใช้ระบบการจัดการแบบเก่าแก่ ซึ่งขาดความรู้ทางด้านการจัดการหรือการบริหารอย่างเป็นระบบ มักจะใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ลองผิดลองถูกเป็นหลัก และมักจะใช้บุคลากรในครอบครัว หรือญาติพี่น้องมาช่วยในการบริหารงาน แทนที่จะว่าจ้างผู้บริหารมืออาชีพมาช่วยทำงาน ทำให้การบริหารและการจัดการไม่มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบระเบียบเท่าที่ควร

5. ขาดความรู้ในด้านการตลาด SMEs ส่วนใหญ่มักตอบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่นหรือตลาดภายในประเทศ จึงไม่สนใจที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการตลาด

เพื่อขยายตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ หรือตลาดต่างท้องถิ่น เมื่อการคมนาคมขนส่งก็มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น มีการเปิดเสรีทางการค้า ทำให้ SMEs จะต้องแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งในประเทศ และต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งหากไม่มีการพัฒนาด้านการตลาดแล้ว นอกจากจะทำให้ SMEs ไม่สามารถเข้าไปแย่งส่วนแบ่งในตลาดต่างประเทศได้ ยังไม่สามารถที่จะรักษาส่วนแบ่งตลาดในประเทศได้อีกด้วย

6. ขาดความสามารถในการเข้าถึงบริการการส่งเสริมของรัฐ SMEs ส่วนใหญ่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีการจดทะเบียนโรงงาน ทะเบียนพาณิชย์ หรือทะเบียนการค้า จึงค่อนข้างปิดตัวเอง และไม่ค่อยเข้ามาใช้บริการของรัฐ แม้แต่กิจการที่จดทะเบียนถูกต้อง ก็มักไม่ค่อยต้องการเข้ามายุ่งเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากปฏิบัติไม่ค่อยถูกต้องในเรื่องข้อบังคับต่างๆ เช่น การเสียภาษี การรักษาสิ่งแวดล้อม หรือการรักษาความปลอดภัยตามกำหนดของกฎหมาย แม้แต่การขอความช่วยเหลือเรื่องการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งทางรัฐได้พยายามช่วยเหลือโดยลดเงื่อนไขในเรื่องของขนาดการลงทุน และการจ้างงานแล้ว แต่พบว่า มี SMEs เพียง 8.1% เท่านั้นที่มีโอกาสได้รับการส่งเสริมการลงทุน

7. ขาดการบริการส่งเสริมพัฒนาจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนหลายแห่งที่ดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา SMEs เช่น กรม

ส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการค้าส่งออก สำนักคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมการค้าและอุตสาหกรรมต่างๆ แต่เนื่องจากในประเทศไทยมีผู้ประกอบการที่เป็น SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วประเทศ หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ซึ่งมีข้อจำกัดทั้งในเรื่องงบประมาณ บุคลากร และจำนวนสาขาในภูมิภาค จึงไม่สามารถที่จะให้บริการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ในด้านต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง

8. ขาดความสามารถในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการของรัฐ และข้อมูลข่าวสารของตลาด

แนวทางในการแก้ปัญหา

การแก้ไขปัญหาหรือจุดอ่อนของ SMEs เพื่อให้ SMEs เป็นรากฐานในการพัฒนาฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายทั้งทางรัฐบาลและเอกชน ซึ่งหลักการในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs คือ

1. ส่งเสริม SMEs ในสาขาที่เหมาะสมและมีศักยภาพ
2. ส่งเสริมและพัฒนา SMEs ที่เกิดขึ้นแล้ว และกำลังดำเนินกิจการอยู่ให้สามารถอยู่

รอดได้ โดยเฉพาะในภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3. พัฒนาให้ SMEs ขยายตัว หรือเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

การร่วมมือกันแก้ปัญหา SMEs ของภาครัฐและเอกชน อาจขอความร่วมมือกับต่างประเทศด้วยก็ได้ ซึ่งการให้ความช่วยเหลือ SMEs ควรเป็นไปตามหลักการดังกล่าวข้างต้น โดยจะต้องพัฒนาอย่างครบวงจร และครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ซึ่งได้แก่

1. ด้านการเงิน ในกรณีของประเทศไทย ซึ่งอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจถดถอยเช่นในปัจจุบันนั้น SMEs ส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาทางด้านสภาพคล่อง ขาดแหล่งเงินที่จะมาใช้สนับสนุนการดำเนินงาน ดังนั้นหากเห็นว่าธุรกิจใดมีความสามารถในการแข่งขัน และเติบโตต่อไปได้ในอนาคต รัฐบาลก็ควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือ โดยการให้กู้ยืมเพิ่ม หรือผ่อนปรนการชำระหนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างสภาพคล่องให้ SMEs อย่างไรก็ดีตามเนื่องจาก SMEs มักมีปัญหาในการหาแหล่งเงินทุน รัฐบาลจึงควรเข้ามาสนับสนุนทางด้านเงินทุนในระยะยาวให้กับ SMEs โดยการตั้งสถาบันการเงินสำหรับ SMEs ขึ้นมาโดยเฉพาะ เหมือนดังเช่นในประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา รวมทั้งดำเนินการพัฒนาหรือจัดตั้งตลาดทุน และตลาดเงินสำหรับ SMEs เพื่อเพิ่มช่องทางการระดมเงินทุนให้กับ SMEs

2. ด้านเทคโนโลยี ทางรัฐบาล สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริม วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมสำหรับ SMEs มีการผสมผสานและประยุกต์เทคโนโลยีที่ทันสมัยนั้นเข้าภูมิปัญญาของท้องถิ่น ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะ และมีคุณภาพที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้สินค้านั้นมีความสามารถที่จะแข่งขันได้

3. ด้านทรัพยากรมนุษย์ รัฐบาลและสถาบันการศึกษาจะต้องร่วมมือกันให้บริการทางด้านการฝึกอบรมทักษะความรู้ของบุคลากรทั้งในเรื่องการบริหารและเทคโนโลยี โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาควรเป็นศูนย์กลางในการให้ความสนับสนุนแก่ SMEs ในด้านนี้

4. ด้านการเข้าถึงข้อมูล รัฐบาลควรเข้ามาช่วยเป็นตัวกลาง และตัวแทนในการเจรจาทางการค้า การส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนทางด้านการตลาด ขยายตลาดทั้งในระดับตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกัน ควรส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยง และสนับสนุนทั้งระหว่าง SMEs ด้วยกันเอง และระหว่าง SMEs กับธุรกิจขนาดใหญ่ ตลอดจนส่งเสริมให้ SMEs มีการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันในด้านต่างๆ และดำเนินธุรกิจร่วมกัน

ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000

กระแส SMEs ที่กล่าวถึงกันเป็นอย่างมาก ในขณะนี้ เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งเพราะก่อให้เกิดความสนใจโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามควรจะต้องมีความสนใจครบถ้วนที่เรียกว่า "AIDA" คือ การตระหนักถึง (Awareness) การสนใจ (Interest) การต้องการช่วยเหลือ (Desire) และการลงมือกระทำ (Action) และเมื่อกระทำแล้วก็จะต้องมีการติดตามและการประเมินผลด้วย เมื่อ SMEs เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นไม่ว่าประเทศจะประสบปัญหาใดๆ SMEs ก็จะต้องดำรงอยู่ ซึ่งหากไม่มีทางรอดสำหรับ SMEs แล้ว ประเทศชาติก็ไม่มีทางรอดด้วย อย่างไรก็ตาม SMEs ที่ควรจะรักษาไว้ให้อยู่รอด หรือส่งเสริมพัฒนาจะต้องเป็น SMEs ที่มีคุณภาพและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เท่านั้น

บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อ SMEs

สถาบันการศึกษาต่างๆ สามารถช่วยสร้างความเข้มแข็งของ SMEs ซึ่งหมายถึงความเข้มแข็งของประเทศด้วย โดยการให้ความรู้และพัฒนาเพื่อแก้ไขในจุดด้อยของ SMEs ในด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ SMEs มีความเข้มแข็งและสามารถอยู่รอดได้ตลอดไป ซึ่งสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัย และการศึกษาในสายอาชีพ ควรมีแนวทางและวิธีการดังนี้

1. ในด้านของบุคลากร สถาบันการศึกษาควรเน้นที่จะให้ความรู้แก่นักศึกษาทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและความสามารถที่พร้อมจะทำงานและพัฒนา SMEs ให้มีคุณภาพและอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน หรือให้บริการการฝึกอบรมแก่พนักงานและผู้ประกอบการ SMEs ในด้านต่างๆ ที่ SMEs ยังขาดความรู้ เช่น ด้านการบริหาร การตลาด การทำบัญชีการเงิน และทางด้านเทคโนโลยี เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถที่จะนำไปปรับใช้กับการทำงานและการบริหารได้อย่างเหมาะสม

2. ในด้านของข้อมูลข่าวสาร สถาบันการศึกษาควรจัดตั้งศูนย์เก็บรวบรวมข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการทำงานวิจัยและเผยแพร่ให้บุคคลภายนอกได้รับทราบ

3. ในด้านของการให้คำปรึกษา สถาบันการศึกษาควรจัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษาแนะนำ SMEs เนื่องจาก SMEs ส่วนใหญ่มักจะไม่ชอบที่จะติดต่อ และใช้บริการของรัฐบาล การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาจะเป็นการเพิ่มทางเลือกขอใช้บริการทางด้านนี้ให้แก่ SMEs

บทสรุป

SMEs เป็นหน่วยธุรกิจพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศมาก ประเทศจะมีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของ SMEs ซึ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ SMEs นั้นไม่สามารถที่จะ

กระทำได้ด้วยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ทุกๆ หน่วยงานทุกๆ ฝ่าย ทั้งทางด้านรัฐบาลและเอกชนจะต้องผนึกกำลังกัน อย่างต่างฝ่ายต่างทำ ทุกแห่งควรยื่นมือเข้ามาช่วย ซึ่งจำเป็นต้องมีผู้ทำหน้าที่ประสานให้การส่งเสริม

SMEs เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมอาจจะเป็นผู้ประสาน เพราะเป็นหน่วยงานของรัฐบาลและมีความพร้อม และมีแนวทางในการส่งเสริม SMEs ที่ชัดเจนอยู่แล้ว □□

เอกสารอ้างอิง

- สุวัจน์ ลิปตพัลลภ, เอกสารประกอบการสัมมนา "ทางรอดของธุรกิจ SMEs ในยุค 2000", มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 13 กุมภาพันธ์ 2542.
- สุวัจน์ ลิปตพัลลภ, "บทบาทของกระทรวงอุตสาหกรรมในการช่วยเหลือ และส่งเสริม SMEs", วารสารบริหารธุรกิจ, ฉบับพิเศษ SMEs, 2 มีนาคม 2542, หน้า 1-9
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, "ทิศทางการส่งเสริม SMEs ของไทย", วารสารบริหารธุรกิจ, ฉบับพิเศษ SMEs, 2 มีนาคม 2542, หน้า 66-90
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. "SME" เอกสารเผยแพร่.
- ฝ่ายบริษัทขึ้นทะเบียน ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ, "ญี่ปุ่น ได้หวั่น แม่แบบการพัฒนา SMEs ไทย", BSCD FOCUS ปีที่ 3 ฉบับที่ 24 ม.ค. 2542, หน้า 6-8.
- ศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย, "SME ธุรกิจครอบครัว : ปัญหาและทางออก", BSCD FOCUS ปีที่ 2 ฉบับที่ 23 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2541, หน้า 12.
- มนู เลียวไพโรจน์ "นโยบายการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม", BSCD FOCUS ปีที่ 2 ฉบับที่ 23 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2541, หน้า 20-21.
- "ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย", BSCD FOCUS ปีที่ 2 ฉบับที่ 23 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2541, หน้า 23-33.

รังสรรค์บรรยากาศองคการ...งานรับความสำเร็จของนักบริหารมืออาชีพ (Beyond Professional Management)

* โสมสกา สนิทวงศ์

การบริหารงานเพื่อความสำเร็จของนักบริหารมืออาชีพทั้งหลายนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยองค์ประกอบหลัก (Key Success Factors) หลายต่อหลายอย่างที่จะต้องถูกนำมาเรียงร้อยถ้อยประสานให้สัมพันธ์กันและกัน ไม่ว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่การมีจินตภาพที่ยาวไกล ใส่ใจในอุดมการณ์ มีจิตวิญญาณการบริหารงานที่ดี มีคุณธรรมและที่มองข้ามไปไม่ได้เลยก็เห็นจะเป็นเรื่องของการมีทีมงานที่แข็งแกร่ง ผู้ร่วมงานทุกคนเกิด commitment มีความผูกพันกับองค์กร พร้อมจะเป็นผู้ร่วมสานต่อความสำเร็จให้เกิดแก่องค์กรที่ตนอยู่ให้ได้ ซึ่งก็เป็นหน้าที่โดยตรงประการหนึ่งของผู้บริหาร ในการที่จะรู้จักใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารบรรยากาศขององค์กรให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จอันเป็นเป้าหมายหลักให้ได้นั่นเอง (All members must contribute to superordinate goals) (Davis, and Newstorm, 1985:226)

บรรยากาศองคการ (Organizational Climate) พอจะอนุมานได้ว่าเป็นสภาวะแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Enviro-

ment) และสภาวะการบริหาร (Managerial Environment) ที่บรรดาพนักงานทุกคนในองค์กรรับรู้ เข้าใจ รู้สึกได้ทั้งโดยตรงและอ้อม อันนำมาซึ่งผลกระทบทั้งเชิงสร้างสรรค์และเชิงนิเสธต่อพฤติกรรมการทำงาน (DuBrin, 1984:404)

บรรยากาศการทำงาน (working atmosphere) ในองค์กรใดๆ อาจแบ่งได้เป็น 2 แบบ ได้แก่ :-

1. บรรยากาศที่ไร้ความสุขไม่ค่อยสนุกกับการทำงาน (Defensive Atmosphere) บรรยากาศแบบนี้ ไม่เป็นที่พึงปรารถนาของทรัพยากรคนทำงานในองค์กรแต่อย่างใด อาทิเช่น...

1.1 บรรยากาศที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ (criticism/evaluation climate) ลักษณะบรรยากาศแบบนี้จะเกิดในองค์กรที่มีผู้บริหารที่จุกจิก จู้จี้ ทุยทุ้ย คิดเล็กคิดน้อย สนใจในเรื่องอดีต (ที่ควรจบ ไปได้แล้ว แต่ยังคุกรุ่นได้ในใจท่าน) หรือการที่ท่านลงมายุ่งกับงานระดับล่างมากเกินไป มีการวิพากษ์วิจารณ์

ตำหนิตะเยน ตัดสินผู้ใดบังคับบัญชาด้วยอคติในใจ (prejudice) ยึดตนเองเป็นบรรทัดฐาน (self oriented)

1.2 บรรยากาศที่เต็มไปด้วยการบังคับควบคุม (control climate) ได้แก่ การที่ผู้บริหารออกกฎระเบียบข้อบังคับที่เคร่งครัดในการปฏิบัติงาน การสั่งการในลักษณะเผด็จการ ยึดมั่นถือมั่นกับอำนาจที่ได้รับการแต่งตั้งตามวาระพยายามอย่างยิ่งที่จะชักจูงความคิดของผู้ใต้บังคับบัญชาได้คล้อยตาม สอดคล้องกับความคิดของตนให้ได้ (ทั้งๆ ที่หลายครั้งความคิดเห็นของท่านผู้บริหารไม่เข้าท่า ขาดหลักเหตุและผลรวมทั้งมีความผิดพลาดในการคิดและปฏิบัติเช่นนั้น)

1.3 บรรยากาศที่มีความบิดเบือนไม่จริงใจต่อกัน (Insecured and Unsincere Climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารคิดและทำเพื่อประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก (ทั้งๆ ที่หลายๆ เรื่องที่ทำไปจะไม่ถูกต้องก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งแวดล้อมได้) ก็ประพฤติในลักษณะ "เอาหูไปนา เอาตาไปไร่...ไม่รู้ไม่ชี้...ไม่ทุบหม้อข้าวตัวเอง") รวมทั้งบางครั้งเมื่อผู้บริหารพูดอะไรออกไปแล้ว ก็ทำเฉยเสีย ไม่ปฏิบัติตามที่ตนได้สัญญาออกไปแล้วต่างๆ เหล่านี้ เป็นอาการของโรควัยไข้เจ็บที่ปรากฏขึ้นในองค์กรที่ไม่ค่อยแข็งแรง (Symptom of Unhealthy Organization)

1.4 บรรยากาศแบบชาเย็น มีความเฉยเมยมีนตึงต่อกัน (Neutrality Climate) ผู้บริหารไม่เอาใจใส่เฉยเมยต่อความรู้สึกของผู้ใต้

บังคับบัญชา คิดแต่ว่าไม่ใช่เรื่องของฉันนี่ เรื่องของใคร ใครก็แะเองซิ

1.5 บรรยากาศของการใช้อำนาจที่เหนือกว่า (Superiority) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารคอยควบคุมดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด เพราะขาดความเชื่อถือ ศรัทธาต่อลูกน้อง จนนำไปสู่การปฏิเสธที่จะรับฟังความคิดเห็นของลูกน้อง

1.6 บรรยากาศของความตึงเครียดจนกลายเป็นดื้อรั้นตันทุ้ง (certainty climate) ตัดสินใจทำทุกอย่างตามแต่ใจของผู้บริหาร ผู้บริหารขององค์กรที่มีบรรยากาศแบบนี้ จะเป็นผู้ที่มีความคิดเชิงแคบ ขาดสังคมขาด vision หัวเก่า ยึดมั่นในกฎระเบียบ ไม่เปิดใจกว้าง สร้างสิ่งใหม่ๆ ย่ำอยู่กับที่ โดยไม่เหลียวแลว่าโลกภายนอกเข้ากัวลำนำหน้าไปถึงไหนอย่างไร ทั้งสิ้น

2. บรรยากาศแห่งการเสริมสร้าง (supportive atmosphere) เป็นบรรยากาศในอุดมคติ หรือเป็นบรรยากาศที่พึงปรารถนาในใจของพนักงานทุกคน อีกทั้งยังเป็นปัจจัยผลักดันให้บรรดาพนักงานทุกคนในองค์กรเกิดขวัญกำลังใจในการทำงานที่สูง (high morale) อันจะนำไปสู่ความพึงพอใจในงาน (job satisfaction) ที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้เกิดผลิตภาพ (productivity) ตามเป้าหมายหลักชัยแห่งชีวิตธุรกิจบรรยากาศแบบนี้มักปรากฏในลักษณะต่อไปนี้ :-

2.1 บรรยากาศที่มีความยืดหยุ่น (provisionalism climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็น ยอมรับฟัง ช่วยกันคิด ช่วยกันหาข้อสรุป ทางเลือกที่ effective ที่สุดรวมทั้งมีการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในหมู่คณะให้มากที่สุด

ผู้บริหารที่ดีต้องไม่ยึดถือตนเองเป็นศูนย์กลางทั้งในแง่การกระทำและความคิด

มีผู้บริหารบางคนที่มีมักจะยึดติดกับความคิดของตนเองเป็นใหญ่ มองตนเองเป็นแกนหลัก (self oriented) ไม่ว่าจะเป็นด้านความคิด ความเชื่อ การกระทำมักยืนยันความคิดตัวเองอย่างหัวชนฝา แต่จะยึดติดอยู่กับการที่คนอื่นต้องเข้าใจเห็นด้วย ชอบมีลูกน้องประเภทที่เป็น Yes sayer ตลอดกาล อย่างาคัดค้านไม่ว่าเขาจะอ้างถึงเหตุถึงผลก็ตาม

ผู้บริหารที่มีพฤติกรรมการบริหารเช่นนี้จะก่อให้เกิดปัญหามลภาวะทางจิตใจของพนักงาน ผันผ่านไปสู่ปัญหาหรือข้อจำกัดในระยะยาวแก่องค์การ กลายเป็นผู้ทำลายบรรยากาศแบบยืดหยุ่นนี้ไปได้อย่างน่าเสียดาย โดยเฉพาะพฤติกรรมตัดสินใจที่เกิดความผิดพลาดในปัจจุบัน อันจะส่งผลต่อเหตุที่ตามมาในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ก็คือ ความเจริญก้าวหน้าขององค์กรที่มีอันต้องมาสะดุด หยุดชะงัก ชักช้า ก้าวไม่ทันคู่แข่งจนเสียแล้ว

ในทางกลับกันผู้บริหารที่จะเป็นมืออาชีพได้ คือ ฟังตระหนักและรู้จักคำว่า respect และ

accept พร้อมๆ กัน ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น คือการรู้จัก "ให้ความเคารพนับถือ ให้เกียรติและยอมรับกันและกัน" รู้ที่จะเคารพสิทธิในการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นบ้าง ทั้งนี้ ก็ต้องมาจากใจที่ยอมรับว่าการที่คนเรานั้นมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ เพราะมนุษย์เรามีมุมมอง มีทัศนคติ จุดอันที่แตกต่างกัน

การที่ผู้บริหารต้องการเปลี่ยนทัศนคติความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ย่อมจะต้องมีเหตุผลที่เพียงพอและถูกต้องในการที่จะนำมาอธิบาย หรือโน้มน้าวให้เขาเกิดความเข้าใจที่ตรงและสอดคล้องกับเราได้ มิใช่ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนมาบังคับให้ผู้เป็นลูกน้องต้องตกอยู่ในสภาวะจำยอมที่ต้องคิดเชื่อ และปฏิบัติตาม

ค. บรรยากาศแห่งความเสมอภาค (equity climate) ได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาของตนทุกคนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่เล่นพรรคเล่นพวกหรือเลือกปฏิบัติต่อพรรคพวกของตนหรือกับคนที่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์ให้ตนได้เท่านั้น รวมทั้งมีการปฏิบัติที่เสมอต้นเสมอปลายต่อลูกน้องทุกคนด้วย

ง. บรรยากาศแห่งความเปิดเผยจริงใจ (trust and candor climate) มีความเป็นกันเองในหมู่พนักงาน การสื่อสารเป็นไปในแนวปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง โดยเฉพาะการสื่อความหมายของผู้บริหาร มีลักษณะจริงใจไม่เสแสร้ง ไม่หน้า

อย่างหลังอย่าง สือสารอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา
 ผู้บริหารขององค์กรที่มีบรรยากาศเช่นนี้ ต้องเป็นผู้
 รู้จักลิ้ม...รู้จักจดจำสิ่งที่ดีงาม พุดในสิ่งที่สวยงาม
 ในความรู้สึกนึกคิดของพนักงาน ก็จะทำให้ทุกคนมี
 ความรู้สึกที่ดีพร้อมแล้วที่จะให้ความร่วมมือในการ
 ทำงานอย่างเต็มที่และจริงจังสืบไป

บอกกล่าวอ้างถึง...

- ในมงคล 38 ประการของพระ
 พุทธเจ้า ก็ได้กล่าวถึงหลักของสัมมา
 วาจา 5 ประการได้แก่ :-

1. คำพูดที่ถูกต้องกาลเทศะ
2. คำพูดที่เป็นความจริง
3. คำพูดที่สุภาพ
4. คำพูดที่มีประโยชน์
5. คำพูดที่ประกอบด้วยความเมตตา

- สุภาษิตไทยกล่าวว่า "ปากเป็นเอก
 เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี"
- สุภาษิตจีน ขงจื๊อกล่าวถึงความสำคัญ
 ของการพูดว่า...

**"การพูดในเวลาที่ไม่ควรพูดเรียกว่า วูวาม
 การปิดปากเงียบในเวลาควรพูดเรียกว่า ปิดบัง
 การพูดส่งเดชไม่มองสีหน้าของอีกฝ่ายเรียกว่า ไม่ดูตาม้าตาเรือ"**

การ...รู้จักพูด พุดให้เป็นขอเน้นว่าเป็น
 Key success ตัวหนึ่งของผู้บริหาร กล่าวคือ
 ผู้บริหารที่ดีต้องรู้จัก "พุดเป็น" พุดในเชิงสร้าง
 สรรค์ให้ลูกน้องเกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน
 คำพูดที่พุดต้องมาจากความจริงใจ เปี่ยมด้วย
 คุณธรรมและเมตตาธรรม ไร้ความส่อเสียด
 เหยียดหยามผู้อื่น ซึ่งความรู้สึกการรับรู้ของผู้ฟัง
 ต่อคำพูดของผู้พูด ซึ่งเป็นผู้บริหารจะเกิดจาก
 สัญชาติญาณโดยธรรมชาติว่าผู้พูดที่เป็นนายงาน
 ของเขามีความจริงใจ แสดงออกถึงน้ำใสใจจริง
 แก่เขาหรือไม่มากนักแค่นั้น ฉะนั้น การพุดที่
 เปี่ยมล้นด้วยความเมตตา กรุณา กลั่นจากใจจริง
 ของท่านจึงเปรียบเสมือนทิพย์โอสธที่มาบำรุง
 หัวใจของพนักงาน ให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น

เกิดความลึกซึ้งในใจว่าผู้บริหารระดับสูงของเขา
 ให้ความรัก ความเอื้ออาทรที่แท้จริง ตระหนักถึง
 ความสำคัญเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์งาน
 ของเขา

อย่าลืมนะว่า ขณะที่ท่านได้รับการแต่งตั้ง
 ให้เป็นผู้บริหารในระดับหนึ่ง ตัวท่านเองก็ดำรง
 สถานภาพลูกน้องของเจ้านายหรือผู้บริหารที่อยู่
 สูงขึ้นไปกว่าตัวท่านอีก ฉะนั้น...

- ถ้าตัวผู้บริหารท่านใดคาดหวังให้
 boss และคนอื่นๆ รอบตัวท่าน
 ปฏิบัติตนต่อท่านอย่างไร ผู้บริหาร
 ท่านนั้นก็ควรปฏิบัติต่อลูกน้อง ผู้ใต้
 บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่นรอบข้าง
 ท่านอย่างนั้นก่อน

จากหลักกล่าวอ้างข้างต้น น่าจะเป็นแนวทางที่ผู้บริหารทั้งหลายสามารถหยิบไปใช้ได้ ในชีวิตจริงของการบริหาร โดยตระหนักด้วยว่า "การพูดของท่านเป็นไปทั้งตัวผลักดัน และทั้งตัวทำลายความสำเร็จ ความสง่างามของมืออาชีพอย่างท่านได้"

จ. บรรยากาศที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา (Problem Oriented Climate) ผู้บริหารในองค์กรแบบนี้จะเป็นผู้มุ่งหวังความร่วมมือจากพนักงานทุกคนที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมใน

การวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา ทุกคนเข้ามาระดมสมองร่วมกันช่วยกันแก้ไขปัญหา เพราะแต่ละคนมีมุมมองที่ต่างกันแล้วมาหาข้อสรุปร่วมกัน ทั้งนี้ก็ต้องอาศัยการตัดสินใจอย่างถี่ถ้วนและรอบคอบ (critical decision making) ซึ่งก็ต้องมีสารสนเทศประกอบการตัดสินใจด้วย บรรยากาศแบบนี้เป็นไปในลักษณะคำกล่าวของนโปเลียนที่ว่า...

"ปัญหาทำให้นักบริหารเข้มแข็ง
เวลาทำให้นักบริหารมีประสบการณ์
การตัดสินใจทำให้นักบริหารรู้ภูมิวัด
ความคิดทำให้นักบริหารเกิดปัญญา"

2.2 บรรยากาศที่มีแต่ความเข้าใจ อุ่นไอรักไมตรีต่อกัน (Warm, Friendly, Helpful and Empathy Climate) ได้แก่ บรรยากาศองค์กรที่มี Key man คือ ผู้นำที่มีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์งาน

ตรงนี้เป็นจุดเริ่มของการพัฒนาความคิดของตนเองในตัวผู้บริหาร (self thinking development) ที่มีผลต่อผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงาน ลูกน้อง ให้เป็นไปในลักษณะเชิงบวกเชิงสร้างสรรค์ (positive thinking) ว่า โดยธรรมชาติแล้วคนทุกคนเกิดมาไม่มีใครอยากประพาศชั่ว อยากทำตนเองให้เป็นปัญหา ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น&สังคม ในทางกลับ

กันมนุษย์ทุกคนอยากเป็นคนดี อยากเป็นสมาชิกขององค์กร ของสังคมที่ดี อยากให้ความร่วมมือช่วยกันสร้างสรรค์สังคมทั้งในและนอกองค์กร อยากมีชีวิตอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น อยากทำงานพร้อมกันอย่างมีความสุข ทำงานอย่างมีคุณภาพให้ผลผลิตภาพ (productivity) แก่องค์กรกันทั้งนั้น แต่ด้วยปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ ที่เกิดจากสภาพความกดดันจากทั้งสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของการดำรงชีวิต ของการทำงานต่างหากที่อาจเป็นปัจจัยผลักดันให้คนในองค์กรแสดงพฤติกรรมที่ขาดคุณภาพด้อยประสิทธิภาพออกมาได้

ซึ่งผู้บริหารบางท่านก็มองพฤติกรรมดังกล่าวว่าเป็นพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ หันไปลงโทษว่านั่นคือความผิดพลาดของลูกน้อง ผู้ใต้บังคับบัญชาของตน แล้วก็แก้ปัญหาโดยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ อาศัยความได้เปรียบของตนเองมาออกกฎเกณฑ์บังคับควบคุม ใช้ความรุนแรง ใช้คำพูดและการกระทำที่ก้าวร้าวต่อลูกน้อง ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อแลกกับคำว่า "ฉันเป็นนักบริหารมืออาชีพ"

นอกจากนี้ ผู้บริหารควรต้องมองเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ (human values) ของพนักงาน เข้าใจความเป็นตัวตน (self) ของเขา ภายใต้เงื่อนไข ปัจจัยสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่ทำให้มนุษย์งานในองค์กรมีความแตกต่างกัน (individual differences) บุคคลแต่ละคนต่างก็มี Life Style ที่เป็นตัวของเขาเอง หรือเหมือนกับคำกล่าวที่ว่า I am I คือมีความเป็นตัวของตัวเอง แต่ละคนจะมีการแสวงหาความหมายเป้าหมายของชีวิตตนตามวิถีทางของตน หรือสร้างคุณค่าให้แก่ชีวิตของตนในหลากหลายแนวทาง ฉะนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำควรอย่างยิ่งที่จะต้องตระหนักถึงแก่นแท้คุณค่าความเป็นมนุษย์ของ

พนักงาน บุคลากรทุกคนในองค์กร (employees' core human values)

เมื่อเกิดการเข้าใจอย่างนี้แล้วก็จะนำมาซึ่งการทำงานร่วมกันด้วยการยอมรับนับถือ ความเข้าใจ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจในกันและกัน ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา (Trust and Sympathetic Atmosphere) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปรากฏออกมาที่การปฏิบัติตนของผู้บริหารต่อทีมงานทุกๆ คนในองค์กร ในลักษณะที่เป็นการรังสรรค์บรรยากาศความเข้าใจ บรรยากาศแห่งความรักใคร่ สัมผัสสามัคคี มีแต่ความจริงใจไมตรีให้แก่กัน ทั้งนี้ ภายใต้การตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่และเสรีภาพของคนทุกคนร่วมกับการสร้างสรรค์ความรู้สึกในทางที่เป็นจิตินาคติ ความรู้สึกในแง่ดี (Positive Mental Attitude) ต่อลูกน้องและสิ่งแวดลอมในองค์กรให้มีลักษณะเป็นองค์กรที่ร่มรื่น (green organization) มีแต่ความสดใสบอบอุ้มรักใคร่จริงใจต่อกัน จุดไฟในใจทุกคนช่วยกันฟันฝ่าอุปสรรค ผลักดันความเจริญก้าวหน้าสู่องค์กรต่อไป (DuBrin, 1984 : 407)

Reference

- Davis, Keith and Newstrom, John W. Human Behavior at Work: Organizational Behavior. 7 th ed. Singapore: McGraw-Hill, 1985.
- DuBrin, Andrew J. Foundation of Organizational Behavior : An Applied Perspective. Englewood Clifs : Prentice - Hall, 1984.
- George, Jennifer M. and Jones, Gareth R. Understanding and Managing Organizational Behavior. Reading Addison - Wesley, 1996.
- Moorhead, Gregory and Griffin, Bicky W. Organizational Behavior : Managing People and Organizations 4 th ed. New York : Houghton Mifflin, 1995.

ภาวะความยากจน และคุณภาพชีวิตของคนไทย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ พันประสิทธิ์

ถึงแม้ว่าในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยจะมีอัตราการความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นโดยเฉลี่ย (2528 - 2538) ถึงร้อยละ 10 เพิ่งจะมาลดตัวในปี 2539 ร้อยละ 5.5 แต่ความยากจนกลับเพิ่มขึ้นในช่วงที่มีอัตราการความเจริญเติบโตสูง โดยเฉพาะในเขต กรุงเทพมหานครและเขตเมืองหรือเขตเทศบาลในจังหวัดต่างๆ ทั้งนี้เพราะเมื่อเศรษฐกิจขยายตัวมีการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการต่างๆ เพิ่มขึ้นทำให้แรงงานและคนในชนบทต้องการอพยพเข้ามาในเขตเมืองและกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นจึงเป็นการเปลี่ยน

ภาวะความยากจนจากชนบทสู่เมือง และกลับกันในช่วงปี 2539 - 2542 เป็นช่วงเศรษฐกิจชะลอตัวจนถดถอย แรงงานและคนชนบทที่อยู่ในเขตเมืองและกรุงเทพมหานครก็อพยพกลับภูมิลำเนาเดิมบ้าง หรือไปอยู่ในชนบทเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ความยากจนกระจายไปในชนบทและเมื่อเศรษฐกิจชะลอตัว ภาวะการลงทุนมีอัตราลดลง ส่งผลให้การจ้างงานลดลงเกิดการว่างงานที่เกิดจากการปิดกิจการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ทำให้รายได้ของเจ้าของปัจจัยการผลิตอันได้แก่เจ้าของแรงงาน เจ้าของทุนลดลงจึงทำให้ประชากรบางส่วนมีรายได้ต่ำกว่าขีดความยากจน

1. ภาวะความยากจนของคนไทย

ภาวะความยากจนของประชากรในประเทศไทย แสดงได้จากจำนวนประชากรที่มีรายได้ระดับยากจนได้แก่ จำนวนประชากรที่มีระดับรายได้ที่ต่ำกว่าเส้นแบ่งความจน (Poverty Line) หรือเรียกว่าความยากจนสัมบูรณ์ (Absolute Poverty)

วิธีการศึกษาเกี่ยวกับความยากจนสัมบูรณ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันได้แก่วิธีของธนาคารโลก โดยทำการกำหนดความจำเป็นขั้นต่ำของการบริโภคอาหารของประชากรไทยขึ้นเสียก่อน หลังจากนั้นจึงแปลงเป็นรูปอาหารประเภทต่างๆ ที่ประชาชนทั่วไปใช้ในการบริโภคกันจริง แล้วจึงคำนวณราคาอาหารต่างๆ เพื่อให้รู้ว่าบุคคลทั่วไปจะต้องใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารขั้นต่ำคิดเป็นเงินเท่าใดเมื่อรวมค่าใช้จ่ายขั้นต่ำอีกส่วนหนึ่งสำหรับความจำเป็นนอกเหนือจากอาหารแล้วก็จะหมายถึงระดับค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่บุคคลจำเป็นต้องมีเพื่อการดำรงชีพขั้นพื้นฐาน รายได้หรือค่าใช้จ่าย ณ ระดับนี้เรียกว่ารายได้ระดับความยากจนหรือรายได้ ณ ระดับเส้นแบ่งความยากจน ดัชนีวัดความยากจนที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐานวัดความยากจนระดับครัวเรือน ซึ่งเป็นข้อที่สำรวจจัดเก็บเป็นประจำทุกปี

2. ดัชนีชี้วัดความยากจน

ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เป็นข้อมูลที่ชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนซึ่งมีแนวคิดว่าคุณภาพชีวิตของคนนั้นควรจะประกอบ

ด้วยปัจจัย 4 เป็นอย่างน้อยคือการมีอาหารการกิน มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีการศึกษา มีอาชีพและรายได้อยู่ในสังคมที่มีความปลอดภัย ตลอดจนมีการพัฒนาด้านจิตใจเพื่อให้คนในชุมชนมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงกำหนดความจำเป็นขั้นพื้นฐานของคนไทยไว้ 9 ประการและมีตัวชี้วัด 37 ตัวเป็นเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน และได้กำหนดเป้าหมายไว้ในแต่ละเครื่องชี้วัดว่าภายในปีนั้นๆ คนไทยในทุกหมู่บ้านทั่วประเทศควรมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมตามเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐานในเรื่องต่างๆ 37 เรื่องจำนวนร้อยละเท่าใด เครื่องชี้วัดในแต่ละหมวดมีดังนี้

หมวดที่ 1 ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอกับความต้องการของร่างกายมี 5 เครื่องชี้วัดคือ

- 1.1 เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักมากกว่า 3,000 กรัม
- 1.2 เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ไม่ขาดสารอาหาร
- 1.3 เด็ก 6-14 ปี มีน้ำหนักตามเกณฑ์
- 1.4 ครัวเรือนไม่กินอาหารสุกๆ ดิบๆ
- 1.5 ครัวเรือนได้กินอาหารควบคุมมีฉลาก อ.ย

หมวดที่ 2 ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มี 5 เครื่องชี้วัดคือ

- 2.1 ประชาชนมีบ้านคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี
- 2.2 จัดบ้านถูกสุขลักษณะมีระเบียบ
- 2.3 ประชาชนมีส่วนร่วมถูกหลักสุขาภิบาล
- 2.4 ครั้วเรือนมีน้ำสะอาดดื่มเพียงพอ (5 ลิตร/วัน/คน)
- 2.5 ครั้วเรือนไม่ถูกรบกวนต่อสิ่งรำคาญ

หมวดที่ 3 ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมี 5 เครื่องชี้วัด

- 3.1 หญิงมีครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด
- 3.2 หญิงมีครรภ์ได้รับบริการทำคลอด
- 3.3 หญิงมีครรภ์ได้รับการดูแลหลังคลอด
- 3.4 เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปีได้รับวัคซีนครบ
- 3.5 เด็กวัยปฐมศึกษาได้รับวัคซีน
- 3.6 ครั้วเรือนมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
- 3.7 เด็กอายุ 3 - 6 ปี ได้รับการเลี้ยงดูถูกต้อง

3.8 เด็กวัยปฐมศึกษาได้เข้าเรียนภาคบังคับ

3.9 เด็กได้เข้าศึกษาต่อระดับมัธยม

3.10 เด็กที่ไม่ได้ศึกษาต่อได้รับการฝึกอบรมอาชีพ

3.11 คนในครัวเรือนอายุ 14-50 ปีอ่านออกเขียนได้

3.12 ครอบครัวได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

หมวดที่ 4 ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต มี 2 เครื่องชี้วัดคือ

4.1 ครั้วเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.2 ครั้วเรือนมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

หมวดที่ 5 ประชาชนมีการประกอบอาชีพและมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีพ มี 1 เครื่องชี้วัด คือครั้วเรือนมีการประกอบอาชีพและมีรายได้เฉลี่ยแล้วไม่น้อยกว่าคนละ 15,000 บาทต่อปี (ปี พ.ศ. 2539)

หมวดที่ 6 ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนของการมีลูกได้ตามต้องการ มี 2 เครื่องชี้วัดคือ

6.1 คู่สมรสที่ภรรยาอายุ 15-44 ปีใช้บริการคุมกำเนิด

6.2 คู่สมรสมีลูกไม่เกิน 2 คน

หมวดที่ 7 ประชาชนมีส่วนช่วยในการพัฒนา
ความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีของ
ตน มี 3 เครื่องชี้วัดคือ

- 7.1 ครั้วเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้ง
ขึ้นในหมู่บ้านชุมชนตำบล
อย่างน้อย 1 กลุ่ม
- 7.2 คนในครั้วเรือนใช้สิทธิเลือก
ตั้งตามระบอบประชาธิปไตย
ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 7.3 ครั้วเรือนได้ร่วมในการบำรุง
รักษาสาธารณสมบัติและ
กิจกรรมการพัฒนาอื่น ๆ

หมวดที่ 8 ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจตนเอง
ให้ดีขึ้น มี 5 เครื่องชี้วัดคือ

- 8.1 คนในครั้วเรือนปฏิบัติศาสนกิจ
อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

8.2 คนในครั้วเรือนไม่ติดสุรา

8.3 คนในครั้วเรือนไม่ติดบุหรี่

8.4 ครั้วเรือนเข้าร่วมกิจกรรม
ตามประเพณีศิลปวัฒนธรรม
ในท้องถิ่น

8.5 คนสูงอายุได้รับการดูแลจาก
คนในครั้วเรือนหรือชุมชน

หมวดที่ 9 ประชาชนมีจิตสำนึกและร่วมกัน
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง
แวดล้อมมี 2 เครื่องชี้วัดคือ

9.1 ครั้วเรือนได้ทำกิจกรรมเกี่ยว
กับการอนุรักษ์และพัฒนา
ทรัพยากรธรรมชาติ

9.2 ครั้วเรือนได้ทำกิจกรรมการ
ป้องกันและควบคุมสิ่ง
แวดล้อม

ตารางที่ 1 แสดงรายได้ระดับยากจนหรือเส้นแบ่งความยากจนในประเทศไทย

ปี พ.ศ.	รายได้เฉลี่ย / คน / ปี
2519	2,961
2524	5,151
2529	5,834
2531	6,834
2537	9,467
2539	16,724

ที่มา : เมธี ครองแก้ว

การพัฒนาเศรษฐกิจกับการกระจายรายได้ของประชาชนไทย
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

ฉลองภพ สู้สังกรกาญจน์

การกระจายรายได้ ภาวะความยากจนและการพัฒนาระยะยาว, สถาบันวิจัยเพื่อ
การพัฒนาประเทศไทย, 2531.

กรมพัฒนาชุมชน

รายงานการประเมินผลโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน, 2540.

ตารางที่ 2 แสดงภาวะความยากจนของประชากรที่อยู่ใต้เส้นแบ่งความยากจน

พื้นที่ / เขต	ปี 2534 (%)	ปี 2537 (%)
ทั้งประเทศ	23.0	25.2
ภาคเหนือ	21.5	21.6
เขตหมู่บ้าน	23.3	23.6
เขตสุขาภิบาล	16.2	16.4
เขตเมือง	8.0	5.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	35.9	42.5
เขตหมู่บ้าน	37.9	44.5
เขตสุขาภิบาล	20.8	29.0
เขตเมือง	18.0	17.2
ภาคกลาง	13.6	10.5
เขตหมู่บ้าน	14.2	11.6
เขตสุขาภิบาล	11.6	7.8
เขตเมือง	11.7	6.5
ภาคใต้	24.4	23.9
เขตหมู่บ้าน	22.2	27.5
เขตสุขาภิบาล	6.8	7.5
เขตเมือง	15.2	6.5
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	3.9	2.6
มหานครส่วนกลาง	3.7	2.4
มหานครส่วนนอก	2.6	1.6
เขตชานเมือง	9.2	6.3
เขตหมู่บ้านทั้งประเทศ	27.3	30.6
เขตสุขาภิบาลทั้งประเทศ	13.5	15.3
เขตเมืองทั้งประเทศ	7.5	4.8

ที่มา : ฉลองภพ สุสังกรกาญจน์, อ้างแล้ว หน้า 4

ภาพรวมเกี่ยวกับความยากจนของประเทศ
 ไทย มีประชากรไทยประมาณร้อยละ 25.2 ของ
 จำนวนประชากรทั้งประเทศประมาณ 60 ล้านคน
 จำนวนประชากรยากจน 15 ล้านคนอาศัยอยู่เขต
 หมู่บ้านหรือชุมชนทั้งประเทศร้อยละ 30.6 หรือ 46
 ล้านคน อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลทั้งประเทศ
 ร้อยละ 15.3 หรือ 1.7 ล้านคน และอาศัยอยู่ในเขต
 เมืองทั้งประเทศร้อยละ 4.8 หรือ 7.2 ล้านคน

จากการนำตัวเลขรายได้ระดับความยากจน หรือ
 ระดับเส้นแบ่งความยากจนดังกล่าวไป
 เปรียบเทียบกับการสำรวจรายได้ รายจ่ายของ
 ครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ดำเนินการ
 สำรวจอยู่เป็นระยะๆ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534
 ทำให้ทราบได้ว่ามีประชากรจำนวนเท่าใดตาม
 ภาคต่างๆ ของประเทศมีรายได้ต่ำกว่ารายได้
 ระดับความยากจนหรือรายได้ ณ เส้นแบ่งความ

ยากจนดังกล่าวที่จะได้ตัวเลขแสดงภาวะความยากจนของประชากรไทยหรือร้อยละของประชากรในภาคต่างๆ ที่มีรายได้ต่ำกว่ารายได้ ณ ระดับความยากจน

3. การกระจายรายได้ของคนไทย

การกระจายรายได้หรือภาวะความยากจนเปรียบเทียบ (relative poverty) ดัชนีวัดลักษณะของการกระจายรายได้ ได้แก่สัมประสิทธิ์จินี (gini coefficient) ซึ่งแสดงถึงลักษณะของการกระจายรายได้ของกลุ่มประชากรในสังคมมีค่าระหว่าง 0 ซึ่งได้แก่ลักษณะที่มีความเท่าเทียมกันโดยสมบูรณ์ หรือไม่มีความเหลื่อมล้ำทางรายได้กันเลย แต่สัมประสิทธิ์จินีมีค่ามากขึ้นแสดงถึงเกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ เกิดความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้น จนถึงค่าสัมประสิทธิ์จินีมีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งแสดงถึงลักษณะที่ไม่มีความไม่เท่าเทียมกันอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าภาวะความยากจนของประชากรค่อยๆ ลดลงในขณะที่ประเทศไทยได้พัฒนาก้าวหน้ามากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันนี้ลักษณะการกระจายรายได้ของประชากรไทยกลับมีความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้น กล่าวคือในขณะที่รายได้ของแต่ละคนในสังคมเพิ่มขึ้น จำนวนประชากรที่อยู่สูงกว่าประชากรที่มีรายได้

ต่ำกว่าเส้นแบ่งความยากจนได้ลดลงด้วย เนื่องจากรายได้ของแต่ละคนเพิ่มไม่เท่ากัน มีคนจำนวนหนึ่งมีรายได้เพิ่มขึ้นมากจนทำให้ช่องว่าง

ระหว่างรายได้ของบุคคลได้ขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น

ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันด้านการกระจายรายได้ นอกจากจะเป็นผลกระทบโดยตรงมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของประเทศแล้ว ยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ของประชากรส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทอีกด้วย การประเมินผลด้านการกระจายรายได้ในภาพรวมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนั้น คาดหมายได้ว่าถ้าไม่มีการเร่งรัดสร้างโอกาสให้คนในท้องถิ่นให้มากขึ้นแล้ว ปัญหาดังกล่าวจึงจะทวีความรุนแรงและจะก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆ ติดตามขึ้นมาอีกคือการอพยพย้ายถิ่นของคนในชนบทเข้ามาอยู่ในเมืองส่งผลให้ความยากจนในเขตเมืองจะรุนแรงมากขึ้นทั้งนี้เพราะผู้อพยพส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานไร้ฝีมือในสัดส่วนสูง มีค่าจ้างแรงงานต่ำขณะเดียวกันก็จะมีปัญหาด้านการขาดแคลนที่อยู่อาศัยและสุขภาพอนามัยติดตามมาอีกด้วย ซึ่งการกำหนดเป้าหมายหลักตามนโยบายการกระจายรายได้ของรัฐในช่วงของแผนพัฒนาฉบับที่ 7 (2535 - 2539) พบว่าโอกาสที่การกระจายรายได้จะดีขึ้นได้ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการได้แก่ การขยายตัวทางอุตสาหกรรมและบริการ การใช้จ่ายในการบริโภคของเอกชน การลงทุนของภาคเอกชน การลงทุนของภาครัฐและการขยายตัวของสถานะเศรษฐกิจโลกซึ่งจะมีผลถึงการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศไทย

ตารางที่ 3 แสดงการกระจายรายได้ของครัวเรือนในชนบท
 จำแนกตามกลุ่มชั้นรายได้เป็นรายภาค

ทั่วประเทศ	2534 (%)	2537 (%)
ต่ำสุด 10%	3.6	2.9
ต่ำสุด 20%	8.7	7.3
ต่ำสุด 40%	22.1	18.8
ต่ำสุด 60%	38.8	34.1
ต่ำสุด 20%	35.8	44.7
ต่ำสุด 10%	25.7	30.6

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2534 (%)	2537 (%)
ต่ำสุด 10%	3.8	3.7
ต่ำสุด 20%	9.2	8.8
ต่ำสุด 40%	23.1	22.3
ต่ำสุด 60%	40.6	28.6
ต่ำสุด 20%	36.9	40.6
ต่ำสุด 10%	33.0	26.3

ภาคเหนือ	2534 (%)	2537 (%)
ต่ำสุด 10%	3.6	2.9
ต่ำสุด 20%	8.4	7.0
ต่ำสุด 40%	20.6	18.8
ต่ำสุด 60%	36.7	33.7
ต่ำสุด 20%	40.7	44.5
ต่ำสุด 10%	24.5	30.0

ภาคกลาง	2534 (%)	2537 (%)
ต่ำสุด 10%	3.4	2.4
ต่ำสุด 20%	8.5	6.5
ต่ำสุด 40%	21.8	16.9
ต่ำสุด 60%	38.7	31.8
ต่ำสุด 20%	38.4	47.2
ต่ำสุด 10%	23.4	33.8

ภาคใต้	2534 (%)	2537 (%)
ต่ำสุด 10%	3.8	3.0
ต่ำสุด 20%	8.9	7.4
ต่ำสุด 40%	23.0	18.6
ต่ำสุด 60%	39.5	33.9
ต่ำสุด 20%	27.0	44.8
ต่ำสุด 10%	23.8	30.6

ตารางที่ 4 แสดงอัตราเพิ่มและสัดส่วนรายได้เฉลี่ยของประเทศ ณ ราคาคงที่ จำแนกตามสาขาการผลิต

	เป้าหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 (2535-2539)
อัตราเพิ่ม	
เกษตรกรรม	3.4
อุตสาหกรรม	9.5
ก่อสร้าง	8.9
บริการและอื่น ๆ	8.1
รวมทุกสาขา	8.2
โครงสร้างการผลิต	
เกษตรกรรม	12.0
อุตสาหกรรม	26.2
ก่อสร้าง	5.8
บริการและอื่น ๆ	55.2
รวมทุกสาขา	100.0
มูลค่าผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท)	4,374,778
รายได้เฉลี่ยต่อคน (บาท)	71,706

ตารางที่ 5 การกระจายรายได้ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ

ประเทศ	PPC Estimates of GDP Per Capita US. Dollars
บังคลาเทศ	990
ลาว	1,930
จีน	2,040
ปากีสถาน	1,570
ศรีลังกา	2,580
อินโดนีเซีย	2,720
ฟิลิปปินส์	2,900
ไทย	3,740
มาเลเซีย	6,530
เกาหลี	10,070
ฮ่องกง	14,470
สิงคโปร์	15,760

1/ Purchasing Power of Currencies (PPC) is defined as the number of unit of a country currency required to buy the same amounts of goods and services in the domestic market as one dollar would buy in the United States.

ที่มา : World Development Report 1993 pp 296-297

ตารางที่ 6 แสดงสัมประสิทธิ์จินี จำแนกเป็นรายภาค

ภาค	สัมประสิทธิ์จินี
ตะวันออกเฉียงเหนือ	.300
เหนือ	.362
กลาง	.395
ใต้	.362

ที่มา : รายการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 7 สัมประสิทธิ์จiniและรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของครัวเรือนทั่วประเทศ

กลุ่มอาชีพ (ครัวเรือน)	สัมประสิทธิ์จินี	รายได้เฉลี่ย
เกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดิน	.437	9,610
เกษตรกรเช่าที่ดิน	.440	9,824
ผู้ประกอบการธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรม	.483	24,740
ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	.513	24,803
นักวิชาการและนักบริหาร (ลูกจ้าง)	.379	47,785
คนงานเกษตร	.388	7,106
คนงานทั่วไป	.385	7,961
เสมียน พนักงานขายและให้บริการ	.435	25,415
ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต	.423	16,974
ผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ	.490	21,836
ครัวเรือนทั้งหมด	.505	16,463

ที่มา : รายงานการศึกษา “การวิเคราะห์การกระจายรายได้ตามมิติของเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539)” กองบัญชาประชาชน สำนักรงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ตารางที่ 8 แสดงสัมประสิทธิ์จินีและรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของครัวเรือน

	สัมประสิทธิ์จินี	รายได้เฉลี่ย (บาท)
ครัวเรือนทั้งหมด	.505	16,463
ครัวเรือนในเขตเทศบาล	.460	27,685
ครัวเรือนในเขตสุขาภิบาล	.481	17,415
ครัวเรือนนอกเขตเทศบาล	.456	11,152

ที่มา : รายงานการศึกษา “การวิเคราะห์การกระจายรายได้ ตามมิติของเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535 - 2539)” กองบัญชาประชาชน สำนักรงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ที่มีความเหลื่อมล้ำกันในระดับมหภาคหรือภาพรวม เกิดจากสาเหตุหลายประการ คือ

- (1) การกระจายปัจจัยการผลิต
- (2) การถือครองที่ดินและปัญหาความ

แห้งแล้ง

- (3) การรับภาวะความเสี่ยง
- (4) กลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคม

4. คุณภาพชีวิตของคนไทย

UNDP ได้เสนอรูปแบบในการวัดระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนโดยใช้อายุขัยเฉลี่ย ระดับการศึกษาอัตราการรู้หนังสือและเวลาที่ใช้ในระบบการศึกษามาสร้างเป็นดัชนีคุณภาพชีวิต ซึ่งจะเป็นการแสดงผลเพื่อวัดความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังนั้นผลของ HDI นี้ จะชี้ให้เห็นในอีกแง่มุมหนึ่งของปัญหาความไม่เท่าเทียม

กันของการกระจายรายได้ที่เกิดขึ้นจริงๆ ในขณะนั้น

เกณฑ์การวัดของดัชนีคุณภาพชีวิตได้กำหนดระดับการพัฒนาไว้ดังต่อไปนี้คือ

ถ้าค่าของ HDI อยู่ระหว่าง 0.800 ถึง 1.00 แสดงว่าคุณภาพชีวิตมีการพัฒนาสูง แต่ถ้าค่า HDI อยู่ระหว่าง 0.500 ถึง 0.799 แสดงว่าคนในประเทศมีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับกลาง และถ้าค่าของ HDI ต่ำกว่า 0.5 แสดงถึงระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศอยู่ในระดับต่ำ

ผลการศึกษาของ UNDP สะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในประเทศไทยอยู่ในระดับกลางโดยมีค่า HDI เท่ากับ 0.715 ในปี 1990 นับได้ว่าเป็นประเทศที่มีลำดับคุณภาพชีวิตสูงเป็นอันดับ 74 เมื่อเปรียบเทียบกับหลายๆ ประเทศเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) ดัชนีคุณภาพชีวิตของคนไทยจะต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ (0.849) บรูไน (0.847) และมาเลเซีย (0.799) แต่สูงกว่าประเทศฟิลิปปินส์ (0.603) อินโดนีเซีย (0.515) เวียดนาม (0.472) และพม่า (0.390) ดังตารางที่

9

ตารางที่ 9 Human Development Index and Profile

	HDI	Real GDP pre capita IPP\$ 1990	HDI Rank	GNP HDI Rank
World		4,890		
Industrial Countries		14,440		
OECD		18,000		
Developing Countries		2,170		
South-East Asia		2,590		
ASEAN				
High HDI	≥0.800	13,500		
Singapore	0.849	15,880	43	-17
Brunaid	0.847	14,000	44	-25
Middle HDI	0.5000.799	2,710		
Malasia	0.790	6,140	57	+9
Thailand	0.715	3,986	74	+15
Philippines	0.603	2,303	92	+22
Indonesia	0.51	2,181	108	+14
Indo-China & Myanmar				
Low HDI	≤0.500	1,110		
Vietnam	0.472	1,100	115	+41
Myanmar	0.390	654	123	+29
Lao PDR	0.246	1,100	141	+20
Combodea	0.186	1,100	148	+20

5. สรุป

ภาวะความยากจนในประเทศไทยเป็นปัญหาของเศรษฐกิจในระยะยาวที่มีความเรื้อรังและกำเริบรุนแรงขึ้นในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจขณะนี้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างรุนแรงต่อภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนคนไทยที่ยากจนมากกว่า 15 ล้านคน ทั้งในชุมชนชนบทและชุมชนของประเทศ ความพยายามของรัฐบาลในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจมหภาคระยะสั้นอันได้แก่ เงินเฟ้อ เงินฝืด และมุ่งเน้นด้านเติบโตของ GDP ซึ่งเป็นปัญหาเศรษฐกิจชั่วคราวตามวัฏจักรเศรษฐกิจของโลก จนละเลยหลงลืมการแก้ไขปัญหาคความยากจน ทางด้านคุณภาพชีวิตของคนไทยจากตัวเลขของ UNDP ที่นำเสนอในตอนต้นเป็นข้อมูลที่ประเทศไทยอยู่ในภาวะเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง อัตราแลกเปลี่ยน 25-26 บาท

ต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา แต่ปัจจุบันเศรษฐกิจประเทศไทยยุค IMF ปี พ.ศ. 2542 อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 37-38 ต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และอัตราการหดตัวของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นร้อยละ 7 เมื่อปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยกลับไปจนเหมือนเมื่อ 10 ปีที่แล้ว คุณภาพชีวิตตามระดับของ HDI ของประเทศซึ่งไม่เพิ่มขึ้นแต่ต้องพิจารณาคุณภาพชีวิตในเชิงคุณภาพไม่ผูกติดกับค่าของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (GNP) ประชาชนคนไทยทุกคนทราบดีว่าความเติบโตของเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งป่าไม้ ซึ่งถูกทำลายอย่างมากจนเกิดภัยธรรมชาติและมลพิษนานัปการแล้ว คุณภาพชีวิตในเชิงคุณภาพสูงขึ้นหรือต่ำลง □□

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาชุมชน. รายการประเมินผลโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน. 2540 (อัดสำเนา)
- ฉลองภพ สุธงศาฤกษ์. "การกระจายรายได้ภาวะความยากจนและการพัฒนายาว" สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDRI), 2531.
- มานพ ปทุมทอง "ลมหายใจในแห่งมหานคร เรื่องราวชีวิตและการต่อสู้ของคนบนกองขยะ" กรุงเทพฯ, สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- เมธี ครองแก้ว. "การพัฒนาเศรษฐกิจกับการกระจายรายได้ของประเทศไทย" มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531. (อัดสำเนา)
- ทัศนีย์ อินทรสุขศรี. "การพัฒนาชุมชนเมือง : เฉพาะกรณีสลัม" กรุงเทพฯ โรงพิมพ์เรือนแก้ว, 2527.
- รังสรรค์ ธนพรพันธุ์. "ระบบเศรษฐกิจไทย : ลักษณะปัญหา" กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526

โยธิน แสงดี กฤตยา อาชวนิจกุล และอภิชาติ จำรัสฤทธิ์วงศ์. "ความยากจนในภาคอีสานทางออกอยู่ที่ไหน : การศึกษาแบบจัดกลุ่มสัมมนา" รายงานการวิจัยทุน The Council for Asian Manpower Studies และ The International Development Research Council, กรุงเทพฯ 2523. (อัดสำเนา)

ศิริวรรณ ศิริบุญ และจันทร์เพ็ญ แสงเดือนฉาย. "การศึกษาเปรียบเทียบชุมชนแออัดที่พัฒนาและยังไม่พัฒนาในเขตกรุงเทพมหานคร" กรุงเทพฯ. ทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภชน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

Adaptation of Features of Thai-Style Houses to Modern Houses

*Tika Bunnag

Abstract

At present, the situation in Thailand has been changed especially in habitations which are popularly built in the European style. Air-conditioning systems have been used to make residents comfortable. Because the features of European-style houses tend to accumulate heat, they cause high cooling load, using much energy.

Thai-style houses have used a passive cooling technique to make residents comfortable without using electrical energy. Therefore, this concept should be applied to European-style houses to reduce the load of air-conditioning system making energy savings in new habitations.

Key words : Cooling load, Passive cooling, Energy saving

Introduction

The evidence of Thai-style houses since the 18 century BC has not been clear. From the testimony of history, the habitations of Thai residents especially have belonged to those who lived on the Chao Phya River Basin which were thatched houses with high roof structures on high stilts. These high roof structures are the bases of local residents' houses in South-east Asia where the climate is hot and humid.

The roof structure must be a steep sloping roof with a triangle gable made from bamboo or wood, owing to the monsoon in this area making for strong winds and rain. Slightly sloping roofs could not with stand stand the heavy rain and strong wind. If the roofs are slightly sloping roofs, the wind and the rain can make the roofs open and the

* Lecturer in the Department of Industrial Engineering : M Eng Thermal Technology at King Mongkut's University of Technology Thonburi.

roofs themselves are not able to support the weight of the rain water. Moreover, if the roof structure was damaged by white ants or weevils, the roof could tumble down during the strong winds and rain as shown in figure 1.

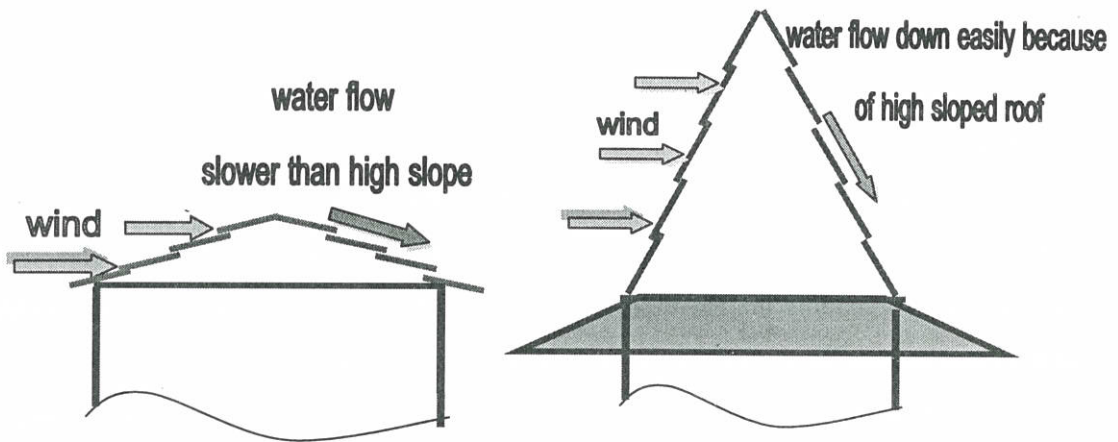

Figure 1. A schematic representation of the steep-sloped and slight-sloped roofs against wind and rain.

In accordance with the living style and livelihood of Thai people in the past, as seen from architecture and archaeology, it was found that the residents in this area have been adopting arts and culture from 11 BC to 18 BC. Their habitations have been in the same models whether in the reigns of Sukhothai, ChiangMai, Ayutthaya or Suphan Buri, using wood for building materials.

In the Ayutthaya era, Thai people began to have contact with foreign countries and to use kiln roof tiles substituting for the old thatched roofs.

The characteristics of Thai style houses are as follows :

1. Houses built high from the ground
2. High curved roofs
3. Airy houses
4. 40% of the area being open floored space and balcony
5. Wood boards of the floors and the walls connected by wooden dowels

1. Houses built high from the ground

Owing to the location of Thailand in the hot and humid climate and in the monsoon area, the general climate is hot and humid alternating with rain and strong winds in the rainy season especially in the southern part of Thailand facing the monsoon wind. Formerly, Thai style houses were built by the canals or the rivers. When it rained, they were flooded. If the houses were built on the ground, they would be damaged from the floodwater. However, the advantages were that in the night time, it could protect the houses from dangerous animals or thieves by removing the ladders as shown in Figure 2

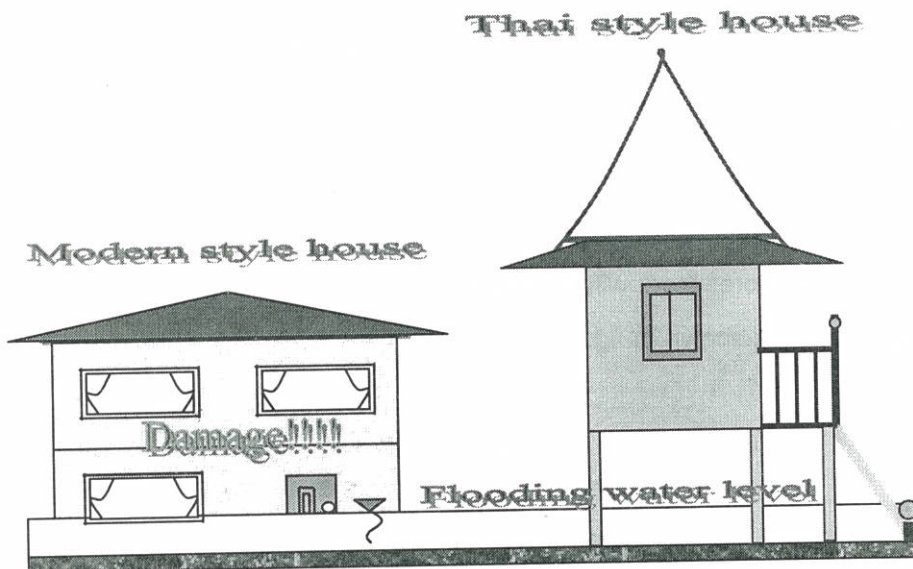

Figure 2. Comparison between a house constructed on the ground and a house constructed high on the ground when flooded.

2. High curved roofs

As mentioned above, Thai style houses have high curved roofs owing to the weather condition. Later, when thatched roofs were changed to kiln tile roofs, the roof forms were not changed. Moreover, the curved roofs make the roofs look soft and beautiful. If they were constructed in a high triangle shape, they would look solid and heavy as shown in figure 3.

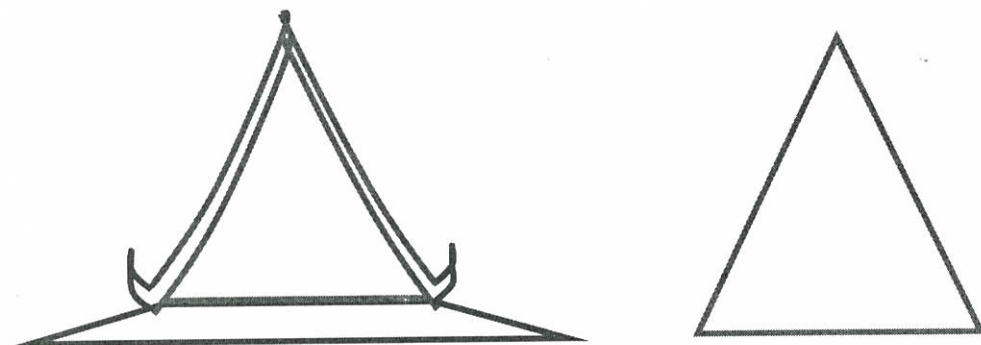

Figure 3. Comparison between a curved roof and a high triangle roof.

3. Alry houses

The setting of windows and doors of Thai style houses is to allow the air to flow through. Even if there are groups of houses, there will not be any blockage of the path of the air. Therefore, there will be air flow all through the houses and the residents will feel comfortable as shown in figure 4 A-C

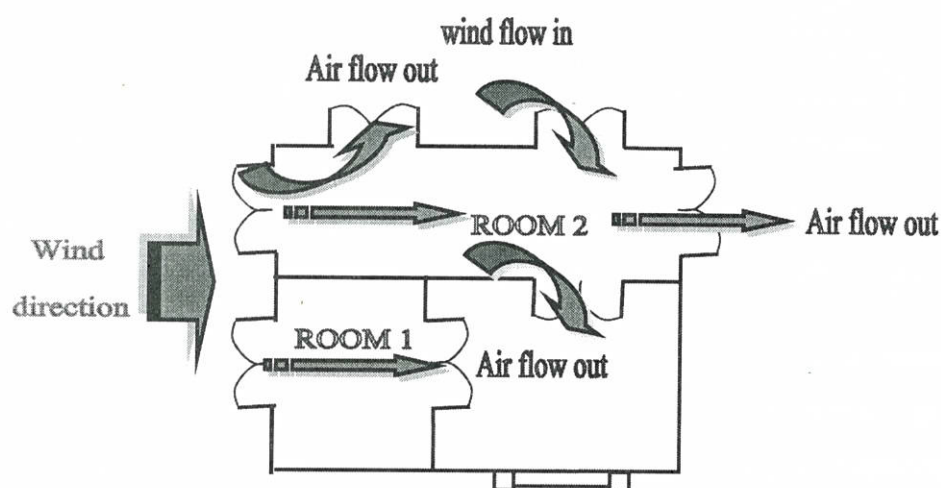

Figure 4 A. Air flow direction passing through two Thai style houses.

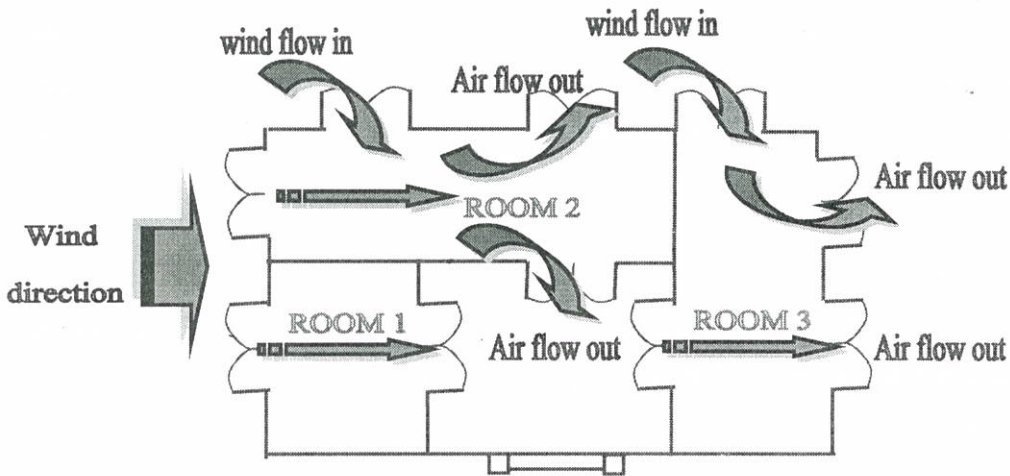

Figure 4 B. Air flow direction passing through three Thai style houses.

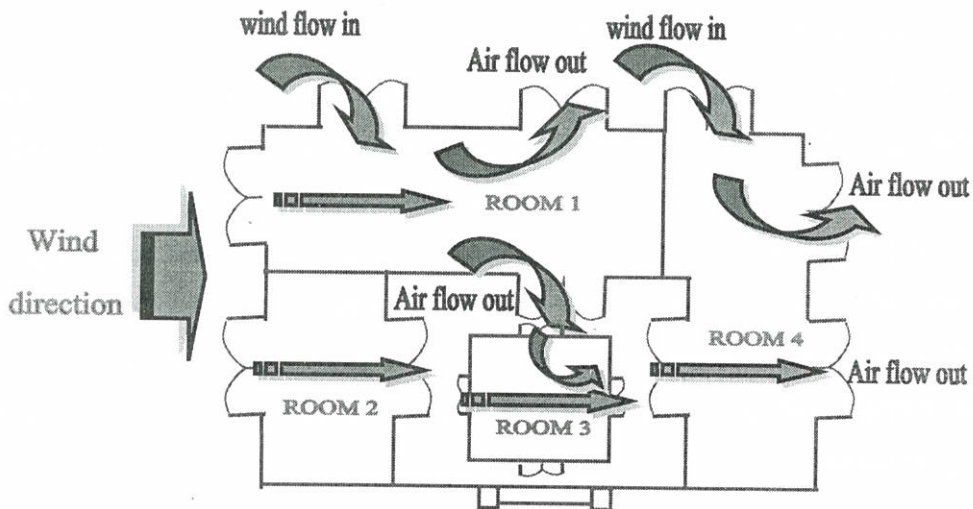

Figure 4 C. Air flow direction passing through a group of big Thai style houses.

4. Forty per cent of the area being open floored space and balcony

If the model of the house which has a long balcony and the house itself is raised high from the ground, it will shade the area underneath the house where the residents can use the area to do their activities. In addition, in the evening the residents can use the balcony as well.

5. Wood boards of the floor and the walls connected by wooden dowels

Wood is of low thermal conductivity and can reduce heat accumulation quickly when the air flow is passing through. Therefore, when houses are made of wood, it can reduce heat accumulation, making the rooms of the houses cooler. Moreover, the construction is simple. Thus, it is wise for Thai people to select wood as a kind of building material.

Thal style houses and energy use

The characteristics of Thai style houses which are suitable for construction in terms of the weather conditions of Thailand are as follows :

- Airy houses
- Protection from sunlight and rain
- Enough area
- Protection from floods, dangerous animals and thieves
- Shading and beautiful environment

The other interesting point is that, in those days, there were not any facilities such as electricity, water supply and other electrical appliances. However, Thai people were able to live in their Thai style houses comfortably.

If comparing with houses at present, residents have to use electrical energy to make themselves comfortable with the air conditioning system. Therefore, in modern houses, electrical energy has been widely used. From all of these reasons there is a concept of adapting old Thai style-houses to reduce the use of electrical energy in modern-style houses.

The concept of how Thal style houses can save energy.

At present, of modern style houses in Thailand are copies of the European. Style In consideration of the changes, it can be concluded as follows :

- People think that European style houses are more modern and luxurious. This change of thought has begun since the reign of King Rama IV when there was communication with foreigners and the acceptance of their culture.

- The development of the country has made the compound area of the habitation smaller and those who can afford to have large compound areas in Bangkok and big cities must be well-to-do.
- The increase of the population has made the living compound smaller, and the construction of housing estates or condominiums have developed.
- The cost of building materials, especially wood, has gone up because of high demand.
- In modern societies, there has been more competition among people.
- There is more dust and pollution in the air, making the airy houses difficult to maintain.
- Architects generally imitate European style houses which look beautiful without thinking about their characteristics. The European style houses need to accumulate heat inside the house to make residents comfortable in winter, but when they are built in Thailand, their residents will feel too warm to be comfortable.
- Air-conditioning technology makes the architects overlook the adjustment of European style houses. They only use air-conditioning system to make residents comfortable. This, of course wastes a lot of energy.

By resorting to old Thai style houses, the residents can live in comfort without any need for outside energy. When considering all components of the houses, we find that the houses can make the residents comfortable by using the concept of air change system which can reduce the heat accumulation and allow the air flow to pass through all the openings. This type of a adaptation can provide comfort and reduce heat accumulation. It is called be called “Passive Cooling Technique”

Ventilation In Thai style houses.

The main concept of Thai style houses was the thought of the houses that can protect the residents from the rain and sunlight by adding the roof angles and lengthening the eaves to make the roofs stand against the strong wind, rain and sunlight.

The construction of this type of roof structure will be an advantage to protect heat accumulation. Owing to the high angles of the roofs, the accumulation of the heat from the sun on the roofs will be decreased. (the best angle for heat acceptance in Thailand is about 10° – 15° which is low angle).

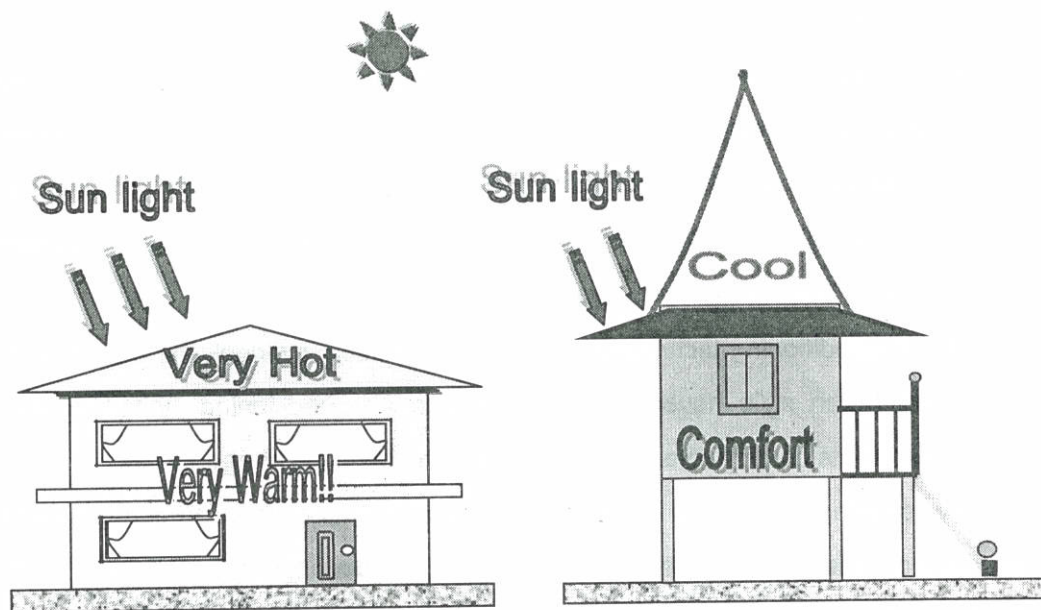

Figure 5. Comparison between low and high angles of the roof facing the sun.

By lifting Thai style houses high above the ground to protect the dangerous animals and the floods in the rainy season, there will be other advantages such as air flow underneath making the floor cool. In the afternoon, residents can make use of the space underneath. The reason of the air flow underneath in the afternoon is that the ground is heated from the sun making the air near the ground hot and float up, and then the cool air will replace it.

The last thing that shows the wisdom of Thai people in designing Thai Style houses is the setting of the direction of the house location, windows and doors. Usually, the front of the gabled roof is in the east and the west sides because in summer there will be southwesterly winds blowing during the afternoon and evening. In order to receive the southwesterly wind the most, it is necessary to place the side of the house to make the wind pass through the windows and doors installed in the same direction. Therefore, Thai style houses must have a lot of windows and doors for the comfort of the residents as shown in figure 6

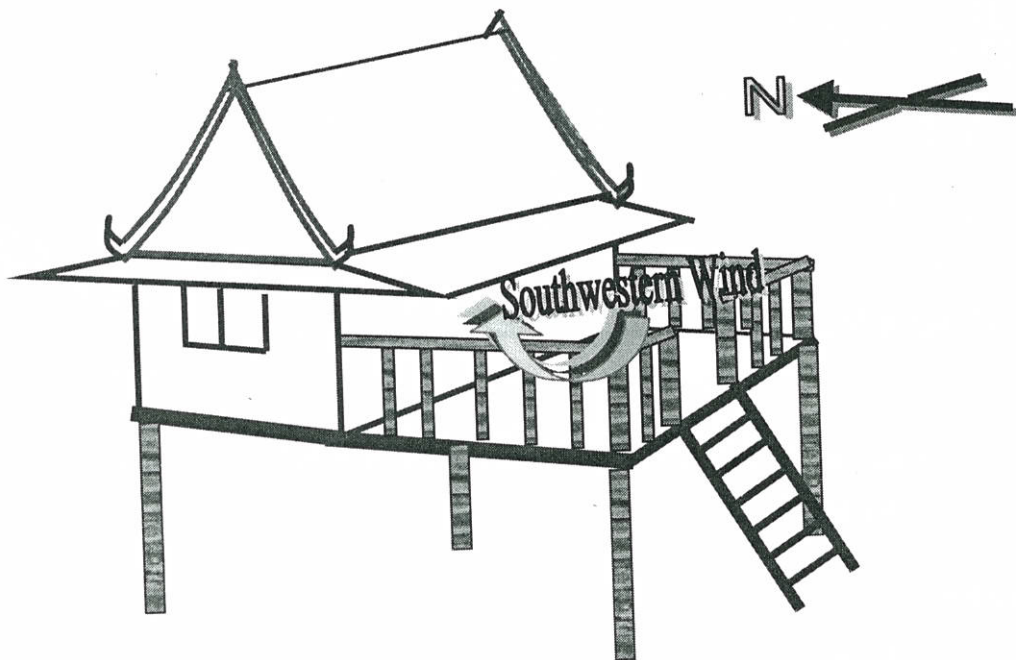

Figure 6 Direction of the Thai style house location.

Most Thai style houses were built along the rivers or canals. When the wind blew across the surface of the water, it would make the houses cool down. All of these reasons are the Passive Cooling Technique. Moreover, Thai people love to plant big aromatic trees to get delicate fragrance and shade the houses as shown in figure 8.

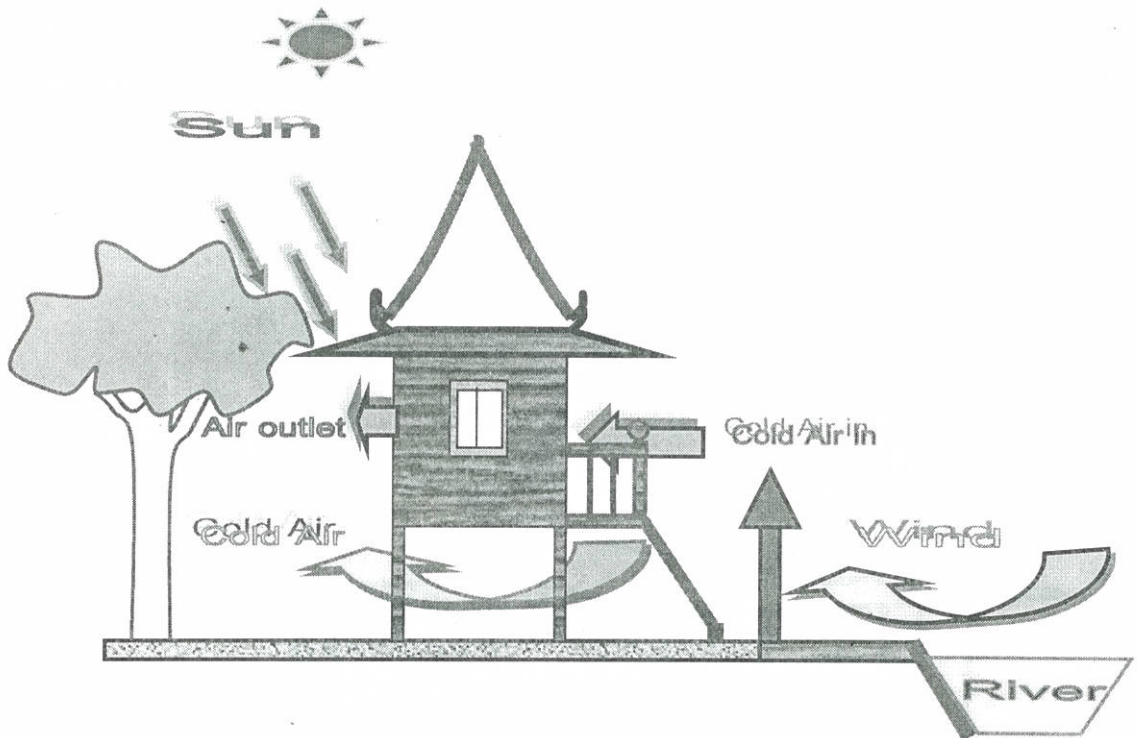

Figure 8. Overall of Passive Solar Cooling used in Thai style houses making residents comfortable.

Conclusion

In the past, Thai style houses were suitable for hot and humid climate in Thailand making residents comfortable by using Passive Cooling technique without using outside energy especially electrical energy. So, this concept should be modified and used with European style houses in Thailand to save the use of energy.

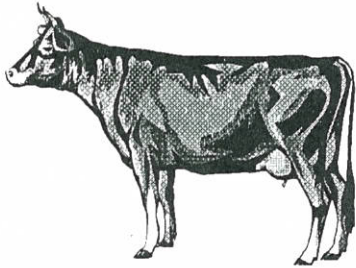
At present, to protect heat accumulation in European style houses, insulators and reflectors are used. The air-conditioning system must be used to make residents comfortable, but this will cause a waste of energy. If the Thai style house concept is used with the European style house, heat accumulation will be decreased because of air

change. Therefore, the heat load of air-conditioning will be decreased; the inside and outside temperature will be nearly the same. In some seasons such as the rainy or cool seasons, it is unnecessary to use air-conditioning units. Energy used in European style houses will be lower, making the overall energy used in habitations of the country decrease. For this reason, the new concept of architects or those who want to build European style houses is that “the houses must be designed to make the air change all day even when all parts of the houses are closed.” This is the main concept for the one type Passive Cooling Techniques.

REFERENCES

- Paul C.A., 1996, “Overview of Passive Solar Technology”, Solar Energy R&D Department, Korea Institute of Energy & Resources, PP. 237-251.
- Sharma M.R. 1995, “Passive Solar Design of buildings”, Central Building Research Institute, India, PP. 49-83.
- Awbi H.B., 1994, “Design Conditions for Naturally Ventilated Buildings”, Renewable Energy, Vol. 5, Part II, PP. 1081-1090.
- Haisley R.J., 1994, “Overview of Passive Solar Cooling Technique”, International Journal of Heat and Mass Transfer, PP. 1043-1053.
- Khedari J., Hirunlabh J., Bunnag T., 1997, “Experimental Study of Roof Solar Collector Towards the Natural Ventilation of New Habitations”, Renewable Energy, Vol., PP. 335-338.
- ดิกะ บุนนาค, ๒๕๔๑, “การระบายอากาศแบบธรรมชาติทางเลือกที่ดีที่สุดในการลดปริมาณการใช้พลังงานในบ้านพักอาศัย”, รายงาน สัมมนา ระดับปริญญาเอก, คณะพลังงานและวัสดุ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๑๒๘ หน้า
- ดิกะ บุนนาค, ๒๕๔๑, “การประยุกต์ระบบระบายความร้อนแบบปล่อยโดยใช้แสงอาทิตย์กับบ้านทรงยุโรปที่สร้างในประเทศไทย”, รายงาน การศึกษาปัญหาพิเศษ ระดับปริญญาเอก, คณะพลังงานและวัสดุ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๒๐ หน้า
- นุกูล ชมภูนิช, ๒๕๓๐, “บ้านไทย เอกลักษณ์ของชาติ”, พิมพ์ครั้งที่ ๑, สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๑๖๘ หน้า
- พาสนา ตัณฑลักษณ์, ๒๕๒๗ “ภาวะภูมิอากาศกับการออกแบบอาคาร”, พิมพ์ครั้งที่ ๑, สำนักพิมพ์ พัทธกษ อักษร, ๒๑๐ หน้า
- ดิกะ บุนนาค, ๒๕๔๐, “ปัญหาการสร้างบ้านทรงยุโรปในประเทศไทย”, วารสารร่วมไทยทอง, ปีที่ ๗, ฉบับที่ ๑ หน้า ๑๕-๑๘.

แนวความคิดการประเมินค่าฝูงโค

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ กิจปราชญ์

ความเป็นมาของฟาร์มโคนมในประเทศไทย

การเลี้ยงโคนมในประเทศไทยไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าเริ่มเมื่อไร แต่ประมาณได้ว่าเริ่มต้นกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 70 ปี (ก่อน พ.ศ. 2456) โดยระยะแรกๆ นั้นเลี้ยงอยู่ในกลุ่มของชาวอินเดียเพื่อทำอาหารบริโภคเองหรือขายให้กับเพื่อนบ้านชาวอินเดียด้วยกัน โคที่เลี้ยงเป็นโคพื้นเมืองที่ให้นมน้อย และระยะให้นมสั้น ซึ่งต่อมาภายหลังได้นำโคจากอินเดียชื่อโคบังกาลาซึ่งให้นมมากกว่า และระยะเวลาการให้นมนานกว่าเข้ามาเลี้ยงโคดังกล่าวนี้มีรูปร่างและลักษณะที่สันนิษฐานว่าได้มีบรรพบุรุษเป็นโคพันธุ์อองโกลหรือพันธุ์เนลเลอร์ ซึ่งเป็นโคที่มีถิ่นกำเนิดบริเวณอ่าวเบงกอลในประเทศไทยอินเดีย

หลังจากนั้นคนไทยก็เริ่มสนใจเลี้ยงโคนมกันบ้าง แต่ก็ยังน้อย จนกระทั่งได้มีการจัดตั้งฟาร์มโคนมฟาร์มแรกของประเทศไทยชื่อ ฟาร์มบางกอกเดรี่ มีพระยาเทพหัสดินเป็นผู้จัดการ มีการเลี้ยงโคทั้งหมด 116 ตัว มีพื้นที่เพียง 9 ไร่

ซึ่งในขณะนั้นยังมีผู้บริโภคนมกันน้อย นมที่ผลิตได้จากฟาร์มจำหน่ายไม่หมดต้องประสบภาวะขาดทุน จึงต้องล้มเลิกกิจการไปในปี พ.ศ. 2477 การเลี้ยงโคนมในระดับฟาร์มขนาดใหญ่ได้หยุดไประยะหนึ่ง จนกระทั่งถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐได้ดำริให้มีการจัดตั้งองค์การรับผิดชอบในการผลิตนํ้านมเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนนํ้านมขึ้น โดยรวบรวมโคนมจากชาวอินเดียได้ประมาณ 300 ตัว และได้ดำเนินการแบบธุรกิจไปไ้ระยะหนึ่งจนต้องเลิกกิจการไปอีกเช่นกัน เมื่อสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อมากรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้นำโคพันธุ์เรดซินติจากประเทศอินเดียมาผสมกับโคบังกาลาซึ่งชาวอินเดียนำมาเลี้ยงในปี พ.ศ. 2495 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ส่งพันธุ์เจอร์ซี่พันธุ์แท้ฝูงแรกเข้ามาจากประเทศออสเตรเลีย ต่อมาก็ได้มีการนำโคต่างประเทศเข้ามาอีกหลายครั้ง เช่น โคพันธุ์บราวสวิส จากประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปี พ.ศ. 2505 รัฐได้จัดตั้งโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้นที่อำเภอหมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ภายใต้ความร่วมมือของรัฐบาลไทยและรัฐบาลเดนมาร์ก หน่วยงานดังกล่าวปัจจุบันนี้คือ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) หน่วยงานดังกล่าวนี้รับผิดชอบส่งเสริมการเลี้ยงโคนมและงานด้านตลาดน้ำนมด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 รัฐบาลเยอรมันได้ให้ความร่วมมือจัดตั้งโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมไทยเยอรมัน สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ขึ้นอีกที่หนึ่ง

สำหรับในภาคกลางตอนใต้ันก็ให้การส่งเสริมโดยปรับปรุงพันธุ์โคด้วยวิธีการผสมเทียมในแถบจังหวัดราชบุรี นครปฐม จนได้จัดตั้งสหกรณ์โคนมหนองโพ ราชบุรี จำกัด ส่วนภาคใต้นั้นได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมช้ากว่าภาคอื่น โดยประมาณปี พ.ศ. 2524-2525 นี้ได้มีการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้นที่จังหวัดพัทลุง

พันธุ์โคนมที่นิยมเลี้ยง

(ก) พันธุ์ขาวดำ (Holstein-Friesian) โคพันธุ์โฮลสไตน์ หรือพันธุ์ฟรีเซียนหรือพันธุ์ขาวดำ มีแหล่งกำเนิดอยู่ที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นโคขนาดใหญ่ให้นมมาก เพศผู้หนักถึง 800-1,000 กก. เพศเมียหนัก 500-600 กก. หรืออาจจะกว่า เพศเมียมีเต้านมขนาดใหญ่ และได้สัดส่วนตามลักษณะที่นิสัยค่อนข้างเจ็บและเชื่องคนให้นมเฉลี่ยประมาณ 5,000-6,000 กก. ต่อระยะให้นม (Lactation) ตัวลักษณะดี ให้นมได้ถึง 10,000 กก./ปี (เฉลี่ยกว่า 30 ลิตรต่อวัน)

นอกจากให้นมได้มากแล้ว โคพันธุ์นี้ยังเติบโตเร็วให้เนื้อได้มาก ฉะนั้นจึงสามารถใช้ลูกเพศผู้ที่ไม่มีคุณค่าทางการให้นม เป็นโคให้เนื้อได้ดีไม่แพ้โคเนื้อพันธุ์แท้

(ข) พันธุ์บราวสวิส (Brown Swiss) โคพันธุ์นี้มีถิ่นกำเนิดในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ แต่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ในสหรัฐอเมริกาให้มีรูปแบบของโคนมมากขึ้น และให้นมดีขึ้นกว่าแหล่งกำเนิด โคพันธุ์บราวสวิสเป็นโคขนาดใหญ่ และมีโครงร่างที่แข็งแรงกระดูกใหญ่ เพศเมียมีน้ำหนักประมาณ 500-600 กก. เพศผู้หนักประมาณ 800-900 กิโลกรัม มีสีเหลืองหรือน้ำตาลปนขาว ลักษณะเด่นก็คือ ที่เต้านมกระหม่อม แนวหลังและวงรอบปากจะมีสีขาว ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 5,000 กก. ต่อระยะการให้นม (Lactation) ไขมันในนมประมาณ 4% ข้อดีของโคพันธุ์นี้คือมีความทนทานต่ออากาศร้อนได้ดีกว่าโคยุโรปพันธุ์อื่นๆ นำเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อปี 2496 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ค) พันธุ์เรดเดน (Red Dane) โคพันธุ์นี้นำเข้ามาเลี้ยงในประเทศไทยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2505 ที่ฟาร์มโคนมไทย-เดนมาร์ก อำเภอหมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และได้แพร่กระจายอยู่ในกลุ่มโคนมเขตจังหวัดสระบุรีและใกล้เคียงมากพอสมควร โคเรดเดนเป็นโคที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่และเจ้าเนื้อพอสมควร มีสีแดงเข้มตลอดทั้งตัว ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 4,500 กก. ต่อระยะการให้นม ไขมันนม 4% เนื่องจากให้

เนื้อมากและเลี้ยงขุนให้อ้วนง่าย เมื่อไม่รีดนม จึงสามารถใช้ประโยชน์ 2 ทาง คือ ทางเนื้อและนม ถิ่นกำเนิดของโคคือประเทศเดนมาร์ก ปัจจุบันนี้ไม่ค่อยได้รับความนิยมมากเท่าพันธุ์ชาวดำ

(ง) พันธุ์เจอร์ซี (Jersey) เป็นโคที่มีขนาดเล็กกว่าพันธุ์โคทั้งหลายให้นมไม่มากนัก ประมาณ 3,000 กก. ต่อระยะการให้นม แต่เนื่องจากปริมาณไขมันในนมสูงมากกว่า 5% เหมาะจะใช้ทำเนย จึงเป็นที่นิยมเลี้ยงกันมากกรองลงมาจากพันธุ์ชาวดำ ลักษณะเด่นของโคพันธุ์นี้คือ ตาโปน หน้าหัก ลั่น จมูกและพู่หาง มีสีดำ รูปร่างกระทัดรัดสวยงาม เต้านมมีลักษณะสวยงามมาก เพศเมียมีขนโดยทั่วไปมีสีน้ำตาลปนเหลือง เพศผู้ที่จะมีสีน้ำตาลค่อนข้างเข้ม ถิ่นกำเนิดของโคเจอร์ซีคือประเทศอังกฤษ

(จ) พันธุ์ซาฮิวาล (Sahiwal) มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ประเทศอินเดียและปากีสถาน เป็นโคขนาดปานกลาง เพศผู้มีน้ำหนักประมาณ 500-600 กก. เพศเมียมีน้ำหนักประมาณ 400 กก. ลำตัวลึก บั้นท้ายลาดกลมใหญ่และพับตก หลังหลวมมีหนังพื่นท้องหย่อน โหนกใหญ่มาก ลำตัวมีสีน้ำตาล แม่โคให้นมประมาณ 2,000 - 2,500 กก. ต่อระยะการให้นม ทนทานต่ออากาศร้อนได้ดี สามารถหากินได้เก่ง แม้ในขณะแดดจัด มีความทนทานต่อโรค และแมลงในประเทศไทยเราได้ดี

(ฉ) พันธุ์เรดซินดี (Red Sindhi) มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศอินเดียและปากีสถาน เช่นเดียวกับพันธุ์ซาฮิวาล ลักษณะโดยทั่วไปคล้ายคลึงกัน ต่างกันตรงที่มีขนาดเล็กกว่าพันธุ์ซาฮิวาล

คือเพศผู้จะมีน้ำหนักประมาณ 450 กก. เพศเมียมีน้ำหนักประมาณ 350 กก. รูปร่างจะหนาแน่นกว่า บั้นท้ายจะกลมกว่า สีของโคเรดซินดีจะออกไปทางแดงเข้ม โหนกใหญ่แต่ไม่เท่าพันธุ์ซาฮิวาล แม่โคจะให้นมเฉลี่ยประมาณ 1,500-2,000 กก. ต่อระยะการให้นม มีความต้านทานต่อสภาพอากาศร้อนได้ดี มีความต้านทานโรคและแมลงต่อข้อต่อที่พบคือ เต้านมเป็นรูปกรวยและหย่อนยานมากเมื่ออายุมากขึ้น หัวนมรวมเป็นกระจุกและมักมีขนาดใหญ่ทำให้รีดนมได้ยาก การรีดนมต้องใช้ลูกช่วยกระตุ้นให้แม่โคปล่อยนม ซึ่งข้อเสียเหล่านี้อาจพบในโคพันธุ์ซาฮิวาลได้เช่นกัน

แนวความคิดการประเมินค่าฝูงโค

การประเมินค่าฝูงโค คือ การตีราคาโคคงเหลือ ณ วันสิ้นสุดบัญชีของฟาร์มโคนม ซึ่งการประเมินค่าฝูงโคของแต่ละฟาร์มอาจมีข้อแตกต่างกันเนื่องจากยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่เหมือนกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอแนวความคิดการประเมินค่าฝูงโคเพื่อเป็นแนวทางการประเมินค่าฝูงโคดังต่อไปนี้

โคภายในฟาร์มของกิจการโคนมโดยทั่วไปสามารถจัดประเภทได้ 2 ประเภท คือ

1. โคที่เลี้ยงเพื่อรีดนมซึ่งจะถือเป็นสินทรัพย์ถาวร
2. โคที่เลี้ยงเพื่อขายซึ่งจะถือเป็นสินค้าของฟาร์ม

การปฏิบัติทางบัญชีของโคทั้ง 2 ประเภท
ควรจะมีการแยกแนวการปฏิบัติทางบัญชีออกจาก
กัน เพราะการเลี้ยงดูโคมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่าง
กัน

โคที่เลี้ยงเพื่อรีดนม

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา

1. ถือเป็นสินทรัพย์ถาวร เพราะมีอายุการ
ใช้งานนานถึง 10 ปี
2. ค่าเลี้ยงดูโคที่เกิดขึ้นในระหว่างเลี้ยง
ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งโคอยู่ในสภาพที่โตเต็มวัย
(อายุ 3 ปี) จะรวมเป็นต้นทุนตัวโต ส่วนค่าเลี้ยงดู
ตั้งแต่ปีที่ 3 จนกระทั่งโคหมดสภาพจะถือเป็นค่า
ใช้จ่ายในการดำเนินแต่ละงวดบัญชี

ส่วนโคที่ซื้อเข้ามาในขณะสภาพที่พร้อม
จะใช้ประโยชน์ได้แล้ว ราคาต้นทุนควรบันทึกเท่า
กับราคาที่ซื้อมา ค่าเลี้ยงดูให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายทั้ง
จำนวนในการดำเนินงานไม่ควรคิดเป็นต้นทุนของ
โคและเริ่มหักค่าเสื่อมสภาพทันทีหลังการซื้อ

3. ควรจะมีการคิดค่าเสื่อมสภาพโคตาม
หลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไป โดยจะมีการนำหลัก
วิชาการด้านการเกษตรเข้ามาช่วยในการพิจารณา
โดยจะเริ่มคิดค่าเสื่อมสภาพตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้น
ไป

4. ควรจะมีการเปิดการกระจายตัวโค
(ทะเบียนประวัติโค) เพื่อบันทึกต้นทุนการเลี้ยง
ดูและมีการคิดค่าเสื่อมสภาพซึ่งจะทำให้สามารถ
ทราบได้ว่าโคแต่ละตัวในระยะเวลาต่างๆ มีมูลค่า
ตามบัญชีเท่าไร

วิธีการบันทึกรายการบัญชีจะยึดหลักการบัญชีที่ปฏิบัติในเรื่องสินทรัพย์ถาวร มีดังต่อไปนี้

1. เมื่อมีโคเกิดใหม่ในฟาร์ม

เดบิต ปศุสัตว์	XX	
เครดิต กำไรจากมูลค่าปศุสัตว์เพิ่มขึ้น		XX
2. เมื่อมีการจำหน่ายโคให้เกษตรกรทั่วไป

เดบิต เงินสดหรือลูกหนี้	XX	
เครดิต ปศุสัตว์ (ราคาตามบัญชี)		XX
กำไรจากการขายปศุสัตว์		XX

หรือ

เดบิต เงินสดหรือลูกหนี้	XX	
ขาดทุนจากการขายปศุสัตว์	XX	
เครดิต ปศุสัตว์ (ราคาตามบัญชี)		XX
3. เมื่อมีการจำหน่ายโคไปโรงงานเนื้อ

เดบิต ซื้อสัตว์เพื่อผลิตภัณฑ์เนื้อ	XX	
เครดิต ปศุสัตว์ (ราคาตามบัญชี)	XX	
กำไรจากการจำหน่ายโคเข้าโรงงานเนื้อ		XX

หรือ

เดบิต	ซื้อสัตว์เพื่อผลิตภัณฑ์เนื้อ	XX	
	ขาดทุนจากการจำหน่ายโคเข้าโรงงานเนื้อ	XX	
	เครดิต ปศุสัตว์ (ราคาตามบัญชี)		XX
4. เมื่อมีการบริจาโค			
เดบิต	ค่าบริจาโคปศุสัตว์	XX	
	เครดิต ปศุสัตว์ (ราคาตามบัญชี)		XX
5. เมื่อมีการซื้อโคจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิก			
เดบิต	ปศุสัตว์	XX	
	เครดิต เงินสดหรือธนาคารหรือเจ้าหนี้		XX
6. เมื่อมีโคตายเกิดขึ้นในฟาร์มจะแยกออกเป็น 2 ประเด็นคือ			
-	กรณีซากต้องทำลาย		
เดบิต	ขาดทุนจากปศุสัตว์ตาย	XX	
	เครดิต ปศุสัตว์ (ราคาตามบัญชี)		XX
-	กรณีซากสภาพยังดี		
เดบิต	เงินสด	XX	
	ขาดทุนจากปศุสัตว์ตาย	XX	
	เครดิต ปศุสัตว์ (ราคาตามบัญชี)		XX
7. เมื่อมีการสรุปค่าเลี้ยงดูโคซึ่งประกอบด้วย ค่าอาหารสัตว์ ค่าแรงงาน ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอื่นๆ จะต้องปิดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับค่าเลี้ยงดูดังกล่าวเข้าบัญชีค่าเลี้ยงดูโค ดังนี้			
เดบิต	ค่าเลี้ยงดูโค	XX	
	เครดิต ค่าอาหารสัตว์		XX
	ค่าแรงงาน		XX
	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		XX
หลังจากนั้นจะปิดบัญชีค่าเลี้ยงดูโคเข้าบัญชีปศุสัตว์ ซึ่งจะโอนเข้าตั้งแต่โคแรกเกิด จะกระทั่งโตเต็มวัย (อายุ 3 ปี) หลังจากนั้นจะไม่รวมค่าเลี้ยงดูโคเข้าเป็นต้นทุนโคแต่จะถือเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวดบัญชี			
เดบิต	ปศุสัตว์	XX	
	เครดิต ค่าเลี้ยงดูโค		XX

ในบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องกับปศุสัตว์จะแสดงดังนี้

ปศุสัตว์

ยอดยกมา	XX	ขายโค	XX
โคเกิดใหม่	XX	ส่งโคไปโรงงานเนื้อ	XX
ซื้อโค	XX	บริจาโค	XX
ค่าเลี้ยงดูโค	XX	โคตาย	XX
	—	ยอดยกไป	XX
	XX		XX

กำไรจากมูลค่าปศุสัตว์เพิ่มขึ้น

บัญชีกำไรขาดทุน	XX	โคเกิดใหม่	XX
	—		—
	<u>XX</u>		<u>XX</u>

กำไรจากการขายปศุสัตว์

บัญชีกำไรขาดทุน	XX	ขายปศุสัตว์	XX
	—		—
	<u>XX</u>		<u>XX</u>

ขาดทุนจากการขายปศุสัตว์

ขายปศุสัตว์	XX	บัญชีกำไรขาดทุน	XX
	—		—
	<u>XX</u>		<u>XX</u>

ซื้อสัตว์เพื่อผลิตภัณฑ์เนื้อ

ปศุสัตว์	XX	บัญชีกำไรขาดทุน	XX
	—		—
	<u>XX</u>		<u>XX</u>

กำไรจากการจำหน่ายโคเข้าโรงงานเนื้อ

บัญชีกำไรขาดทุน	XX	ส่งโคไปโรงงานเนื้อ	XX
	—		—
	<u>XX</u>		<u>XX</u>

ขาดทุนจากการจำหน่ายโคเข้าโรงงานเนื้อ

ส่งโคไปโรงงานเนื้อ	XX	บัญชีกำไรขาดทุน	XX
	—		—
	<u>XX</u>		<u>XX</u>

ค่าบริจาคนครุสัตว์

นครุสัตว์	XX	บญชีกัไรขาดทุน	XX
	—		—
	XX		XX

ขาดทุนจากนครุสัตว์ตาย

นครุสัตว์ตาย	XX	บญชีกัไรขาดทุน	XX
	—		—
	XX		XX

ค่าเลียงดูโค

ค่าอาหารสัตว์	XX	นครุสัตว์	XX
ค่าแรงงาน	XX		XX
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	XX		XX
	XX		XX

กัไรขาดทุน

.....	XX		XX
ขาดทุนจากการขายนครุสัตว์	XX	กัไรจากมูลค่านครุสัตว์เพิ่มขึ้น	XX
ซื้อสัตว์เพื่อผลิตภณท์เนื้อ	XX	กัไรจากการขายนครุสัตว์	XX
ขาดทุนจากการจำหน่ายโค		กัไรจากการจำหน่ายโคเข้า	
เข้าโรงงานเนื้อ		โรงงานเนื้อ	XX
ค่าบริจาคนครุสัตว์	XX		XX
ขาดทุนจากนครุสัตว์ตาย	XX		XX
ค่าเลียงดูโค	XX		
ค่าเสื่อมราคาปครุสัตว์	XX		
.....	XX		—
	XX		XX

จากการบันทึกรายการบญชีตามที่กล่าวข้างต้นจะทำให้สามารถวัดผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของโคตั้งแต่เกิดจนกระทั่งหมดสภาพได้ว่ามีกำไรหรือขาดทุนจากสาเหตุใดในแต่ละรอบระยะเวลาบญชี

โคที่เลียงเพื่อขาย

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา

1. วัดอุปสงค์ซื้อเข้ามาเพื่อขาย

2. โคประเภทนี้เมื่อซื้อเข้ามาจะนำมาบำรุงเลี้ยงช่วงระยะเวลาหนึ่งและจะถูกขายออกไปให้กับเกษตรกรนอกฟาร์ม

3. ค่าเลี้ยงดูที่เกิดขึ้นในระหว่างเลี้ยงดูจะถือเป็นต้นทุนโคโดยจะบวกเข้าไปเป็นต้นทุนโคตลอดระยะเวลาที่เลี้ยงดูโคจนกระทั่งโคถูกขายออกไป เพราะยึดหลักที่ว่าค่าเลี้ยงดูเป็นค่าใช้จ่ายโดยตรงที่ทำให้สินค้าคือตัวโคอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขายได้

4. ไม่มีการคิดค่าเสื่อมสภาพโคเพราะถือว่าโคเป็นสินค้า

5. ควรมีการเปิดการตรายตัวโค - (ทะเบียนประวัติโค) เพื่อบันทึกต้นทุนการเลี้ยงดูที่เกิดในระหว่างเลี้ยงดูจนกระทั่งโคถูกขายออกไป

6. ถ้าในกรณีโคซื้อมาเพื่อขายไม่สามารถขายออกไปได้จะต้องเลี้ยงดูต่อไปจนกระทั่งโคให้ผลผลิต จะต้องมีการโอนเปลี่ยนจากบัญชีสินค้า (ปศุสัตว์ซื้อมาเพื่อขาย) เป็นบัญชีสินทรัพย์ (ปศุสัตว์) ซึ่งจะต้องคิดค่าเสื่อมสภาพตามหลักเกณฑ์การคิดค่าเสื่อมสภาพโคที่ถือเป็นสินทรัพย์ต่อไป

วิธีการบันทึกการขายการบัญชีจะยึดหลักการบัญชีที่ปฏิบัติในเรื่องการซื้อขายสินค้า มีดังต่อไปนี้

1. เมื่อซื้อโคจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิก

เดบิต ปศุสัตว์เพื่อขาย

XX

เครดิต เงินสดหรือธนาคารหรือเจ้าหนี้

XX

2. เมื่อขายโคให้กับเกษตรกร

เดบิต ต้นทุนปศุสัตว์ที่ขาย

XX

เครดิต ปศุสัตว์เพื่อขาย

XX

และ

เดบิต เงินสดหรือลูกหนี้

XX

เครดิต รายได้จากการขายปศุสัตว์

XX

3. เมื่อโคตายระหว่างเลี้ยงดู

เดบิต ขาดทุนจากปศุสัตว์ตาย

XX

เครดิต ปศุสัตว์เพื่อขาย (ราคาตามบัญชี)

XX

4. เมื่อมีการสรุปค่าเลี้ยงดูโคซึ่งจะประกอบไปด้วย ค่าอาหารสัตว์ ค่าแรงงาน ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายอื่นๆ จะต้องปิดบัญชีที่เกี่ยวกับค่าเลี้ยงดูดังกล่าวเข้าบัญชีค่าเลี้ยงดูโคดังนี้

เดบิต ค่าเลี้ยงดูโค

XX

เครดิต ค่าอาหารสัตว์

XX

ค่าแรงงาน

XX

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

XX

หลังจากนั้นจะปิดบัญชีค่าเลี้ยงดูโคเข้าบัญชีปศุสัตว์ซื้อมาเพื่อขายตั้งแต่ได้รับโคมา จนกระทั่งโคถูกขายออกไป

เดบิต ปศุสัตว์ เพื่อขาย

XX

เครดิต ค่าเลี้ยงดูโค

XX

5. กรณีที่ใคร่ไม่สามารถขายออกไปได้และต้องเลี้ยงดูต่อไปจะมีการบันทึกรายการโอนเปลี่ยนบัญชีดังนี้

เดบิต ปุสัต์ว์

XX

เครดิต ปุสัต์ว์เพื่อขาย

XX

ในบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องจะแสดงดังนี้

ปุสัต์ว์เพื่อขาย

ยอดยกมา	XX	ขาย	XX
ซื้อ	XX	ตาย	XX
ค่าเลี้ยงดูโค	XX	ยอดยกไป	XX
—	—	—	—
<u>XX</u>		<u>XX</u>	

ต้นทุนปุสัต์ว์ที่ขาย

ขาย	XX	บัญชีกำไรขาดทุน	XX
—	—	—	—
<u>XX</u>		<u>XX</u>	

รายได้จากการขายปุสัต์ว์

บัญชีกำไรขาดทุน	XX	ขาย	XX
—	—	—	—
<u>XX</u>		<u>XX</u>	

ขาดทุนจากการขายปุสัต์ว์

ตาย	XX	บัญชีกำไรขาดทุน	XX
—	—	—	—
<u>XX</u>		<u>XX</u>	

ค่าเลี้ยงดูโค

ค่าอาหารสัตว์	XX	ปุสัต์ว์เพื่อขาย	XX
ค่าแรงงาน	XX	—	—
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	XX	<u>XX</u>	
<u>XX</u>			

กำไรขาดทุน

.....	XX		XX
.....	XX		XX
ต้นทุนปลุสสัตว์ที่ขาย	XX	รายได้จากการขายปลุสสัตว์	XX
.....	XX	ขาดทุนจากปลุสสัตว์ตาย	XX
.....	XX		XX
	<u>XX</u>		<u>XX</u>

บรรณานุกรม

ชวนิศนดากร วรวรรณ, ม.ร.ว. การเลี้ยงโคนม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2520.

ตรีพล เจาะจิตต์, ทวี แก้วคง. การเลี้ยงโคนม. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2527.

พิเชษฐ์ ศักดิ์พิทักษ์สกุล และคณะ คู่มือการเลี้ยงโคนม. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2531.

พยุงค์ดี มณีเนตร. โครงการหนังสือเกษตรชุมชน. กรุงเทพมหานคร : เรืองแสงการพิมพ์, 2531.

สมพงษ์ เทศประสิทธิ์, ตำราประกอบกรเรียน. ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2528.

การเชื่อมโยงเครือข่ายผ่านศูนย์ทรัพยากรแห่งการเรียนรู้ กลายระดับ : บางชิ้นส่วนจากระบบโลกถึงรัฐไทย มหาวิทยาลัย และกกม.

* เฉลิมพร อุ้นแก้ว

จากระบบโลกถึงรัฐไทย

ในขณะที่รัฐบาลอเมริกันประกาศให้เครือข่าย ข่าวสาร คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสารโทรคมนาคม และเทคโนโลยีข่าวสาร เป็นสาธารณูปโภคแห่งชาติ (National Infrastructure) รวมทั้งขยายอาณาเขตไปสู่สาธารณูปโภคแห่งโลก (Global Infrastructure) นั้นการตื่นตัวของสังคมอเมริกันครั้งใหญ่ก็เกิดขึ้น โดยเฉพาะในด้านการใช้ทรัพยากรข้อมูลข่าวสาร เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม

ประธานาธิบดี บิลล์ คลินตัน ถึงกับประกาศให้นักเรียนมัธยมทุกคนในสหรัฐใช้อินเทอร์เน็ตให้เป็น ซึ่งจะเป็นเรื่องไม่ยากเย็นเลย สำหรับสังคมในสหรัฐอเมริกาที่มีการใช้คอมพิวเตอร์เกือบทุกบ้าน และมีการติดต่อบริษัทอินเทอร์เน็ตเป็นร้อยละ 56.8 ของโลกคือ 42 ล้านคน (ข้อมูลของ World Gromap) ขณะเดียวกันเศรษฐกิจ

อเมริกัน ก่อนปี 2000 ก็มีการขยายตัวค่อนข้างสูงมาหลายปี แทบจะสูงสุดในรอบกึ่งศตวรรษของสหรัฐอเมริกาเลยทีเดียว

อีกด้านหนึ่งประสบการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจของสหรัฐ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงใกล้ ค.ศ. 2000 เป็นบาดแผลสังคมซึ่งเจ็บลึก และต้องจดจำไปอีกยาวนาน แม้เศรษฐกิจจะได้รับการเยียวยาและแก้ไขไปแล้วระดับหนึ่ง แต่ความรวดเร็วและรุนแรงของปัญหาทำให้สังคมต้องหันมาตรวจสอบ สำรวจดูปัญหาสำคัญของบ้านเมือง โดยเฉพาะปัญหาซึ่งเกิดจากการปะทะกันของกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) และกระแสชุมชนท้องถิ่นภวัตน์ (Localization) ซึ่งในที่สุดแล้วก็หาสมุทัยน่าจะเป็นประเด็นเร่งด่วนอย่างหนึ่ง คือ ประสิทธิภาพและความสามารถในการรับรู้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ทักษะ หรืออีกนัยหนึ่งคือประสิทธิภาพและความสามารถในการศึกษาสมัยใหม่ ในการรับรู้เท่าทันโลกยุคใหม่

ไร้พรหมแดนแห่งระบบเศรษฐกิจการเงินแบบ
ดิจิทัลน่าจะเป็นมรรควิธีอันสำคัญ

แท้จริงแล้วปัญหาของประเทศไทย ที่เป็นมาแต่
อดีต หาใช่มีเพียงปัญหาทางเศรษฐกิจแต่เพียง
อย่างเดียวไม่ ปัญหาทางการเมืองแบบอำนาจนิยม
ปัญหาสังคมที่อ่อนแอ มีพยาธิสภาพ
(Pathology) วัฒนธรรมและค่านิยมแบบไพร่ฟ้า
และคับแคบ (Subject, Parochial) ไม่นิยมการ
มีส่วนร่วม ปัญหาเหล่านี้มีสหพันธ์อย่างใกล้ชิดกับ
ความขาดแคลน ด้อยพัฒนาทางด้านความรู้ ข้อมูล
ข่าวสาร ทักษะ ซึ่งเป็นสนิมเกาะกินสังคมไทยมา
เนิ่นนานนับศตวรรษ

ในสังคมเปิดที่มีการสื่อสารวิงวอนแบบไร้
พรหมแดน ในอุตสาหกรรมสื่อมวลชนและสื่อ
อินเทอร์เน็ต ต่างก็พยายามที่จะให้สื่อเข้าถึง
ประชาชนส่วนใหญ่มากที่สุด เพื่อผลประโยชน์ใน
การพัฒนาทุนนิยมของตนเอง ก็ยังต้องประสบ
ปัญหาอีกมากมายโดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจ
ตกต่ำในปัจจุบัน มีบทสรุปที่ตกผลึกอย่างหนึ่ง คือ
การขาดแคลน ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และทักษะ
ที่มีมาตรฐาน

ปัญหาที่น่าศึกษาคือ ทำอย่างไรการส่งผ่าน
ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และทักษะจะเป็นไป
อย่างกว้างขวาง และปราศจากปัญหาอุปสรรคทั้ง
จากผู้ส่ง ผู้รับ ผู้ผูกขาด และช่องทางสื่อ โดย
เฉพาะวิธีการทางเทคโนโลยีการศึกษาและวิธีการ
จัดการทางด้านทรัพยากรเหล่านี้ ในศูนย์
เทคโนโลยีแห่งการเรียนรู้ในส่วนต่างๆ ของสังคม
การร่วมมือร่วมแรงของศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการ

ศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัยของไทย การจัดการ
และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ
แต่ละสถาบันการศึกษาและสถาบันทั้งระบบว่า
เทคโนโลยีการศึกษาได้มีการใช้งานอย่างมาก
ที่สุด

นอกจากนี้ระดับการพัฒนาเทคโนโลยีการ
สื่อสารและเทคโนโลยีการศึกษา ควรมีการปรับ
ปรุงเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้น เฉพาะตัวแปรนี้
จะเป็นปัญหาและอุปสรรคอันสำคัญในการไหล
เวียนของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และทักษะ

อุปสรรคอีกด้านหนึ่งคือ บรรทัดฐาน
ค่านิยม ประเพณีดั้งเดิม ซึ่งประเทศด้อยพัฒนา
บางประเทศมีความหวาดระแวงกลัวประเทศ
ใหญ่จะเอาเปรียบ ครอบงำ และยึดถือเอา
ประเทศของตนไปเสีย ซึ่งเป็นความกลัวที่มี
เหตุผล เพราะมีตัวอย่างให้เห็นได้ในประวัติ
ศาสตร์ยุคอาณานิคม และยุคการแบ่งเป็นค่าย
ความคิดเสรีนิยม คอมมิวนิสต์ โลกที่หนึ่ง โลกที่
สอง โลกที่สาม ในอดีต

อย่างไรก็ตามการแบ่งช่วงในรูปแบบ
ดังกล่าว ปัจจุบันเริ่มลดน้อยลง จนแทบจะหายไป
การแบ่งช่วงแบบใหม่ก็กำลังจะเกิดขึ้น ทั้ง
เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม
และความศิวิไลซ์ทั้งปวง ซึ่งการแบ่งช่วงเหล่านี้
เป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีต่างๆ ในหลายด้าน

สิ่งที่โลกเรียกร้องในปัจจุบันคือ การเปิด
เสรีทางการค้าและเศรษฐกิจ ซึ่งมีนัยของ
ผลประโยชน์แอบแฝงอยู่มาก แต่การเปิดเสรี
อย่างหนึ่งซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศเล็ก

และล้าหลังอย่างมาก คือการเปิดเสรีทางความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล และทักษะต่างๆ (Knowledge, Information, Data, Skill) ซึ่งไม่ได้รับการเปิดเผยอย่างเสรี ทำให้ประเทศด้อยพัฒนาต้องพึ่งพิงและเข้ามาเป็นลูกค้าทางอุตสาหกรรมทางการศึกษา และอุตสาหกรรมข่าวสาร ข้อมูล ทักษะอย่างยาวนาน

การเชื่อมโยงเครือข่ายทรัพยากรแห่งการเรียนรู้ในระดับมหาวิทยาลัย เครือข่ายการรับรู้จากมหาวิทยาลัยสู่มหาวิทยาลัย ระบบเครือข่ายเชื่อมโยงศูนย์สื่อแห่งการเรียนรู้ ซึ่งน่าจะเกิดขึ้นเร็วคือ การเชื่อมโยงของระบบเครือข่ายความรู้ในมหาวิทยาลัยแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งถ้ามีการเชื่อมกันอย่างแน่นหนาแล้ว ก็พัฒนาปรับเข้าสู่การเชื่อมโยงระดับโลกไปด้วย

วิธีเชื่อมโยงศูนย์สื่อและห้องสมุด ซึ่งก็ได้ทำบ้างแล้วคือการเชื่อมโยงทาง Web และการเชื่อมโยงผ่านทาง Internet ผ่านระบบ LAN (LOCAL AREA NETWORK) WAN, CAN, MAN PAN สิ่งที่น่าจะเกิดขึ้นตามมาคือ Website จำนวนนับพันของแต่ละมหาวิทยาลัยที่แขวนไว้ให้มหาวิทยาลัยอื่นๆ ได้เปิดดูได้โดยเสรี นักศึกษาจากสถาบันใดๆ สามารถเลือกเข้าเรียนในเว็บนั้นได้โดยอิสระเช่นกัน

แท้จริงแล้วนักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ สามารถใช้อินเตอร์เน็ต เลือกเข้าเรียนในเว็บของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ หรือเว็บไซต์อิสระลักษณะต่างๆ ได้ แต่มีปัญหาทางด้านภาษาอังกฤษซึ่งนักศึกษาไทยส่วนใหญ่ยังไม่ถนัดนัก หากมี

เว็บไซต์ภายในประเทศจำนวนมากก็จะช่วยได้มากทีเดียว

การเชื่อมโยงเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ในระดับมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ได้มีปัญหาเรื่องขนาดหรือจำนวนนักศึกษา เพราะการเปิด Website นั้นทำได้อย่างกว้างขวางอยู่แล้ว เพียงแต่ขาดผู้ใช้นำ รวบรวม ชี้แนะและชี้มาตรฐานของ Website ในเบื้องต้น

การเชื่อมโยงห้องสมุดและศูนย์สื่อ

เป็นไปได้มากทีเดียว ที่ห้องสมุดและศูนย์สื่อของมหาวิทยาลัยต่างๆ จะเชื่อมโยงและให้บริการแก่นักศึกษากรุงเทพมหานคร โดยไม่ต้องคำนึงถึงสถาบัน โดยมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนนักศึกษาเท่าๆ กัน กับมีทรัพยากรแห่งความรู้ในศูนย์สื่อใกล้เคียงกัน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สามารถเชื่อมโยงห้องสมุดและยืมหนังสือร่วมกันได้ ถ้านักศึกษาทั้งสองสถาบันสามารถยืมและใช้บริการห้องสมุดและศูนย์สื่อที่แห่งใดแห่งหนึ่งได้ ก็จะเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรการเรียนรู้บางสาขา ช่วยแก้ปัญหาการจราจรติดขัดเดินทางไปมาสะดวกในปัจจุบัน หากสามารถดำเนินการได้ 1-2 มหาวิทยาลัย ในอนาคตไกลไปอีกอาจจะเชื่อม 3-5 มหาวิทยาลัย แบบ ATM ของอนาคตก็เป็นไปได้

ในส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีศูนย์หนังสือและนักศึกษาใกล้เคียงกันก็สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ผ่านศูนย์สื่อ

ใด ในเครือข่ายเดียวกัน และดูอาจจะง่ายกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐด้วยซ้ำ เนื่องจากไม่ต้องมีปัญหา เรื่องกฎระเบียบ ระบบที่ไม่เหมือนกัน ทั้งมีความยืดหยุ่นสูงในการแก้ปัญหา และปรับเปลี่ยนระบบต่างๆ หากเชื่อมโยงร่วมกันในการให้ใช้ทรัพยากรศูนย์สื่อได้ ก็จะทำให้เกิดลักษณะ “พอเพียงและเพียงพอ” ที่จะทำให้อีก “ลูกค้ำ” คือนักศึกษาสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้สูงขึ้นแน่นอน และในอนาคตหากมีความเป็นไปได้ศูนย์สื่อและห้องสมุดทั้งหลายสามารถให้บริการแก่ประชาชนในฐานะเป็น “ลูกค้ำ” ทั่วไปได้ด้วย ซึ่งน่าจะมีการแสวงหาระบบวิธีที่เหมาะสมต่อไป โดยเฉพาะในช่วงที่มหาวิทยาลัยต้องออกนอกระบบ หรือไม่ได้เป็นส่วนราชการ

สำหรับมหาวิทยาลัยไทย ปัญหาของการเชื่อมโยงห้องสมุดมหาวิทยาลัยอย่างหนึ่งคือ ขนาดของห้องสมุดแต่ละแห่งไม่เท่าเทียมกัน เช่น มหาวิทยาลัยเก่าแก่แบบจุฬาลงกรณ์ ธรรมศาสตร์ มีหนังสือประมาณ 2 แสนเล่ม ในขณะที่มหาวิทยาลัยใหม่ ๆ มีหนังสือประมาณ 5 หมื่นเล่ม ไม่ถึง 1 แสนเล่ม การเชื่อมโยงในสิ่งที่ไม่เท่าเทียมกัน สถาบันที่มากกว่าย่อมเสียเปรียบ มีน้อยกว่าก็ได้เปรียบ

ยิ่งพิจารณาขนาดนักศึกษายังมีช่องว่างและความแตกต่าง อย่างเห็นได้ชัด มหาวิทยาลัยเปิดบางแห่ง เช่น รามคำแหง มีนักศึกษาถึง 4 แสนคน มสธ. มี 2 แสนคน ในขณะที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งรวมแล้วยังมีไม่เท่าจำนวนนักศึกษา การเชื่อมโยงจึงเป็นไปได้ยาก

มหาวิทยาลัยปิดหลายแห่งยังหวงแหนหนังสือเพื่อนิสิตนักศึกษาของตนเอง ก็เป็นเรื่องน่าเศร้าของประเทศไทยที่ขาดแคลนทรัพยากร ซึ่งเป็นตัวประเทืองปัญญาเมื่อหอสมุดมหาวิทยาลัยเหล่านี้มีหนังสือไม่ถึง 2 แสนเล่ม สมมุติว่านักศึกษาเหล่านี้ยืมห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพร้อมๆ กัน หนังสือก็จะหมดห้องสมุดในเวลา 1 วัน

นั่นเป็นเพียงข้อเปรียบเทียบแน่นอน คงไม่มีนักศึกษาแห่งใดมายืมพร้อมๆ กัน จนหนังสือหมดห้องสมุด พร้อมทั้งสามารถหามาตรการป้องกันได้ เช่นเดียวกันการที่จะทำการป้องกันอย่างไรไม่ให้มาถอนเงินพร้อมๆ กันในธนาคาร หรือการเชื่อมโยงก็จัดให้เฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใกล้เคียงกันก่อน เป็นเบื้องต้นดังกล่าวมา

การเชื่อมโยงทรัพยากรแห่งการเรียนรู้ในระดับท้องถิ่น; จากเขตถึงเขตในแนวคิดประชาสังคม

ในอีกด้านหนึ่งที่น่าจะมีการเชื่อมโยงเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ทาง Webs และห้องสมุดเข้าด้วยกัน คือห้องสมุดของ กทม. กว่า 13 แห่ง น่าจะมีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนสมาชิกกันได้เพราะเป็นหน่วยงานในสังกัดเดียวกัน มีการเชื่อมโยงกันด้วยคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ให้ผู้ใช้บริการเลือกอ่านหรือยืมที่ใดก็ได้ที่มีหนังสือที่ตนต้องการ

นอกจากนั้นควรเปิดบริการให้นานขึ้น เช่น เปิดบริการรอบค่ำ รอบดึก ให้แก่ท้องถิ่นที่มีความ

พร้อมและสนใจ พร้อมทั้งขยายสาขาเล็กๆ บริการ
 เขตธุรกิจ ชุมชนที่มีคนทำงานหนาแน่น โดยใช้
 ระบบออนไลน์ซึ่งสามารถทำให้เล็กและเลี้ยงตัว
 ได้ และสามารถขยายได้หลายเท่า

หากเป็นไปได้ห้องสมุดหรือเครือข่าย
 ศูนย์สื่อทรัพยากรแห่งการเรียนรู้ ควรจะเชื่อมโยง
 กับหน่วยงานภายนอกด้วย เช่น มหาวิทยาลัย
 วิทยาลัย โรงเรียน เช่นเดียวกับที่ห้องสมุด กทม.
 ทำอยู่กับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.)
 ที่มีอยู่ในปัจจุบัน การเชื่อมโยงในลักษณะให้ข้อมูล
 ไปจนถึงเชื่อมบริการยืม-คืน ต่อไปในอนาคต

สภาพปัจจุบันและปัญหาของห้องสมุดสาขา
 ห้องสมุดประชาชนของ กทม. จากความเป็นจริง
 จะเชื่อมโยงได้ไม่มากนัก จากการที่เคยไปเยือน
 ห้องสมุดประชาชนของ กทม. ที่สวนลุมพินีทำให้
 เห็นมีลักษณะที่สามารถปรับปรุงได้อีกมาก เช่น
 เดียวกับห้องสมุดราชการทั่วไป มีเจ้าหน้าที่ดูแล
 จำนวนมาก เก็บค่าบริการราคาถูก มีหลักฐาน
 เอกสารมากในการสมัครยืมหนังสือได้เพียง 2 เล่ม
 ระยะเวลาเพียง 1 สัปดาห์ โดยมีข้อสันนิษฐานว่าผู้
 ยืมจะต้องมีเวลาว่างมาเยี่ยมเยือนห้องสมุดเสมอ
 ทั้งที่คนกรุงเทพฯ อยู่กับรถติดอย่างมาก เมื่อห้อง
 สมุดเปิดเวลาเดียวกับเวลาทำงาน หรือเหลื่อมกัน
 เล็กน้อยประชาชนคนทำงานจึงไม่สามารถใช้
 บริการห้องสมุดหรือศูนย์สื่อ กทม.
 ได้เลย

กวาดสายตาดูโดยรอบ ไม่มีเครื่อง
 คอมพิวเตอร์แม้แต่เพียงเครื่องเดียว มีพักต่อง
 กล่าวถึง อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต ในขณะที่

หน่วยงานนับหมื่นที่อยู่ไนรัศมี 1 กิโลเมตร แถบ
 สีลม ใช้คอมพิวเตอร์เป็นของเล่นเหมือนเครื่อง
 พิมพ์ดีดแล้ว

โชคดีที่มีมุม มสธ. เป็นบุญของประเทศ
 ไทยที่มีมหาวิทยาลัยเปิดแบบนี้ ซึ่งมีหนังสือใหม่
 ล่าสุดและมีเทปคาสเซ็ทให้บริการยืมฟังได้ แต่ก็
 เป็นสูตรเดิมคือ “เฉพาะนักศึกษา มสธ.” เท่านั้น
 ทำได้เพื่อแผ่ถึงประชาชนคนเล็กคนน้อยไม่

บทสรุปในธรรมชาติของเครือข่ายแห่งการ
 เรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงกันได้หลายระดับ

Alvin Toffler (1988) ได้ให้ข้อ
 คิดเห็นต่อการบริหารแบบใหม่ของโลกว่าจะ
 เปลี่ยนจากการบริหารผังการติดต่อเป็นชั้นๆ
 (Hirachy) เป็นขั้นตอนสู่การสื่อสารแบบเป็น
 เครือข่าย (Network) ความคิดนี้มีหลักฐาน
 ปรากฏชัดขึ้นเรื่อยๆ เมื่อมีการเชื่อมโยงเครือข่าย
 โลกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยง
 กันได้ทุกระดับชั้น โดยระบบ WAN, MAN,
 CAN, PAN ฯลฯ และแต่ละเครือข่ายสามารถ
 ต่อเชื่อมเป็นเครือข่ายมหิมาได้เหมือนใยแมงมุม
 โลก

Bill Gates เจ้าของและผู้บริหารบริษัท
 Microsoft สามารถสั่งงาน จากระดับบนถึงล่าง
 ได้ โดยใช้ระบบเครือข่ายตรงเชื่อมแบบอินเทอร์เน็ต

นอกจากนั้นระบบการศึกษาในรูปแบบการ
 ประชุมทางไกลผ่านจอ วิดีโอ ซึ่งสามารถย่นย่อ
 ระยะเวลาเดินทางและขั้นตอนการติดต่อได้มาก
 ก็เป็นไปในรูปของระบบเครือข่ายที่มีคุณภาพสูง

ขึ้นๆ และราคาถูกลงเรื่อยๆ จึงน่าที่ศูนย์ทรัพยากร
สื่อการศึกษาควรหาทางปรับใช้ให้ได้กว้างขวางที่
สุด เพื่อเป็นฐานของการสร้างสังคมแห่งความรอบ
รู้ สังคม ข่าวสาร สังคมแข็งแรง สังคมแห่งการ
ศึกษาตลอดชีวิต สังคมพลเมืองสมัยใหม่ ที่มีการ
พัฒนาแบบยั่งยืน อันเป็นสังคมแห่งอุดมคติที่พึง
ปรารถนา

จากการเชื่อมโยงซึ่งเป็นไปได้ทุกระดับ
อย่างไรขอบเขตไร้พรมแดน ทำให้รัฐบาล สถาบัน
การศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องเครือข่าย และ
ศูนย์สื่อแห่งการเรียนรู้ ต้องมีแผนทั้งระยะสั้นและ

ระยะยาว เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่ออย่างรวดเร็ว
และเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแก้ปัญหาการขาด
แคลนทรัพยากรแห่งการเรียนรู้ที่มีสาระมาตรฐาน

ในยุคที่มีการแข่งขันกันสูง ทั้งในระดับ
ท้องถิ่นและระดับโลกผู้ที่สามารถยึดกุมความรู้
ข้อมูล ข่าวสาร ทักษะ ได้มากกว่าย่อมจะเป็นผู้
ได้เปรียบมีพละนาภาพ มั่งคั่งและมั่นคงกว่า ดังคำ
พูดของนาย Alvin Toffler ที่ว่า
“Information is power and the
information holder is a power holder”

บรรณานุกรม

จุลชีพ ชินวโรดม, ระบบโลก : แนวคิดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, กรุงเทพฯ : ศูนย์
วิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

วิชัย ตันศิริ และคนอื่นๆ, ผู้แปล. การเรียนรู้ : พุทธพจน์ในตน กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ, 2540

อมรวิรัช นาครทรรพ, จัปชีพจรการศึกษาโลก : บทวิเคราะห์ที่กระแสดความเคลื่อนไหวทางการศึกษาของ
นานาประเทศในรอบปี 2540-2541. กรุงเทพฯ, : ศูนย์วิจัยนโยบาย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2541.

Fukuyama, Francis. The End of History and the Last man. New York : The Free
Press, 1992.

Glister, Panl. Digital Literacy. New York : John Wiley & Sons, 1997.

Hammer, Michael and Champy, James. Reengineering the Corporation : manifesto
for business revolution. New York : Harper Collins, 1993

Harasim, Linda and others Learning Networks : A Lield Guide to Teaching and
Learning Online. Cambridge : MIT Press, 1995

Mulgon, Geoff. Conexty : How to Live in a Conected World. London : ICCP, 1997.

Richie, Wark L. Quality Management for Educational Technology Services.
Washington : The Associational for Education and Technology, 1989.

ไอทีกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ของคนในสังคม

* ชูติระ ระบอบ

๑. บทนำ

การพัฒนาของสังคมโลกในยุคปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคของไอทีหรือเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology/IT) ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง การผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมได้ยิ่งประโยชน์ให้แก่มวลมนุษยชาติด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความรวดเร็วของข้อมูลข่าวสารที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าด้วยกันทั่วโลก

อัลวิน ทอฟเลอร์ (Alvin Toffler) นักวิชาการและนักวิจารณ์สังคมชาวอเมริกัน เป็นผู้เริ่มต้นแนวความคิดโดยให้คำอธิบายไว้ในหนังสือชื่อ คลื่นลูกที่สาม (The Third Wave) ซึ่งได้ตีพิมพ์ออกเป็นภาษาต่าง ๆ ทั่วโลกดังนี้

"...การพัฒนาของสังคมโลกมีลักษณะเคลื่อนไหวคล้ายกับกระแสน้ำแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคสมัยต่างๆ ที่ผ่านมา โดยมองว่า คลื่นลูกที่หนึ่งเปรียบเสมือนยุคดั้งเดิมด้านเกษตรกรรม คลื่นลูกที่สองเป็นยุคแห่งความ

เจริญเติบโตด้านอุตสาหกรรม และคลื่นลูกที่สามเกิดจากการพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ"

การก้าวเข้าสู่ยุคแห่งคลื่นลูกที่สามนับเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น เทคโนโลยีสารสนเทศเริ่มต้นพัฒนามาตั้งแต่ศตวรรษที่ ๒๐ และก่อให้เกิดสิ่งใหม่ติดตามาอย่างมากมาย สิ่งที่น่าตื่นเต็นในยุคนี้ก็คือ มนุษย์ไม่เพียงแต่ขยายขอบเขตของการเก็บความทรงจำในปริมาณที่จำกัดเท่านั้น หากยังสามารถทำให้ความทรงจำเหล่านั้นมีชีวิตและนำกลับมาประยุกต์ใช้ในอันที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ใหม่ได้ด้วย กล่าวคือคอมพิวเตอร์ทำให้ความทรงจำของเราเพิ่มมากขึ้น และก้าวรุดหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง เราสามารถถามและสั่งให้คอมพิวเตอร์ "คิดในสิ่งที่ไม่น่าจะคิดได้" และในสิ่งที่ไม่มีความเคยคิดมาก่อน ทำให้เกิดความเชื่อใหม่ ทฤษฎีใหม่ ความคิดใหม่ อุดมการณ์ใหม่ ตลอดจนความก้าวหน้าในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นศิลปะ เทคโนโลยี การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จนมีผู้กล่าวว่า สารสนเทศคือ อำนาจ (Information

is Power) ทั้งหมดนี้ทำให้สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่เกิดขึ้น

2. วิวัฒนาการรูปแบบของการเปลี่ยนแปลง

เทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดวิวัฒนาการของรูปแบบการเปลี่ยนแปลงโดยขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นด้านวิธีการดำเนินชีวิต ลักษณะของสังคม คุณภาพชีวิต ตลอดจนรูปแบบของการดำเนินธุรกิจปัจจุบัน

2.1 การดำเนินชีวิตหรือวิถีประชา (Folkways)

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบที่ละเอียดละน้อยจนถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงเกือบจะโดยสิ้นเชิงในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวคือ ในอดีตก่อนที่มนุษย์จะมีการพัฒนาไปสู่สังคมอุตสาหกรรมนั้น ลักษณะดั้งเดิมของวิถีชีวิตมนุษย์ถูกเรียกว่า เป็นยุคของสังคมเกษตรกรรม (agricultural society) การใช้ชีวิตของคนในสังคมเป็นแบบเรียบง่าย โดยปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ครอบครัวใหญ่เป็นที่พึ่งของครอบครัวเล็ก ครอบครัวเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจสมาชิกภายในครอบครัวอยู่ร่วมกันเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้น การให้ความสำคัญกับผู้อาวุโสของชุมชน และกฎระเบียบปฏิบัติต่างๆ เมื่อสังคมได้มีการขยายตัวใหญ่ขึ้น ลักษณะของสังคมได้เปลี่ยนเป็นสังคมอุตสาหกรรม (industrial society) วิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนจากเรียบง่ายมาเป็นชีวิตที่รีบเร่ง ให้ความสำคัญกับชีวิตการทำงานและ

เครื่องจักร ทุกอย่างมีข้อจำกัดด้วยเวลา การยึดถือผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม การแบ่งแยกคนในสังคมเป็นฝ่ายผู้ผลิตและผู้บริโภค ยึดหลักอัตถประโยชน์สูงสุดของปัจเจกชนหรือบุคคลแต่ละคน

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวเริ่มลดน้อยลง การให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่พึงจะได้จากการทำงานมากกว่าจิตใจ สังคมเริ่มเสื่อมโทรมลง การพัฒนาทางด้านวัตถุและจิตใจเป็นไปในรูปแบบตรงกันข้าม การแข่งขันมีมาก คนทุกคนในสังคมจะตื่นกิน ทำงาน กลับบ้าน ในเวลาเดียวกัน ความขัดแย้งเริ่มมีมากขึ้นในแต่ละระดับไม่ว่าจะเป็นนายจ้างกับลูกจ้าง ผู้ผลิตกับผู้บริโภค นายทุนกับเกษตรกร สังคมเมืองเต็มไปด้วยสารพัดปัญหาไม่ว่าจะเป็น การขาดแคลนสาธารณูปโภคในบางพื้นที่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

ในสังคมคลื่นลูกที่สามหรือยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศ บทบาทของสังคมโลกกำลังจะเปลี่ยนไป ความก้าวหน้าของการพัฒนาคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกตื่นตัวในอันที่จะปรับตัวเพื่อรองรับสิ่งใหม่ๆ สังคมได้หันมาเข้าใจกับสภาพแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น สมาชิกของสังคมสามารถติดต่อข่าวสารถึงกันโดยผ่านทางเครือข่ายชุมชน (community network) การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

หรือการรวมกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด สามารถที่จะตัดสินใจร่วมกันเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ของสมาชิกในบริการขั้นพื้นฐานจากรัฐ สมาชิกของสังคมมีโอกาสนเลือกวิถีทางในการดำเนินชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ช่องว่างทางสังคมจะลดน้อยลง

2.2 สังคมเมืองและชนบท (Rural Society)

สังคมเมืองและชนบทจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปจากเดิม โดยมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ชุมชนต่างๆ ในภูมิภาคของประเทศที่อยู่กระจัดกระจายจะเชื่อมต่อถึงกันโดยทางด่วนข้อมูล (information superhighway) บทบาทของชุมชนในสังคมชนบทจะเพิ่มมากขึ้น การติดต่อสื่อสารระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดในแต่ละภูมิภาคจะเชื่อมโยงซึ่งกันและกันเหมือนเป็นสังคมเดียว แนวทางการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถขององค์กรในระดับท้องถิ่นจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การพัฒนาประชาธิปไตยในชุมชนท้องถิ่นจะเจริญก้าวหน้าอย่างเต็มรูปแบบ จากการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในชุมชน ซึ่งจะมีความตื่นตัวทางด้านการเมืองสูง จากข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ชุมชนต่างๆ ในชนบทสามารถปกครองและพึ่งพาตนเองจากทรัพยากรภายในท้องถิ่น การเพิ่มผลผลิตกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพจากความรู้วิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ สังคมชนบทจะมีการปรับตัวและเปลี่ยน

แปลงให้ทันกับความก้าวหน้าของสังคมโลก (Global Society)

2.3 ระดับคุณภาพชีวิต (Quality of Life)

การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคม คนในสังคมที่ทำงานใช้สมองจะมีมากขึ้น ตามสัดส่วนของรายได้ที่เพิ่มขึ้น อัลวิน ทอฟเลอร์ ได้พยากรณ์ไว้ในหนังสือชื่อ future shock โดย “การเปลี่ยนแปลงอันเป็นอิทธิพลของการสื่อสารมวลชน ชีวิตครอบครัวและธุรกิจประชาชนที่อยู่ในคลื่นอารยธรรมลูกที่สามจะต่อต้านการรวมกลุ่มเจตคติที่เห็นว่า จี๋วแต่แจ๋ว (small is beautiful) จะกลับมาอีก จะจัดให้มีการพักผ่อนหย่อนใจมากขึ้น สังคมจะไม่มีภาระกับเด็กมากนัก เพราะเด็กจะน้อยลง คนจะเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องจักร เครื่องกลไก และคอมพิวเตอร์ และทำนายว่า คนจะทำงานในที่ทำงานน้อยลง โดยทำงานที่บ้านมากขึ้น เพราะเทคโนโลยีใหม่ๆ จะกำหนดว่างานและการทำงานนั้น สามารถทำได้โดยการอ่านคู่มือ หรือคำสั่งที่กำหนดไว้แล้ว และทำได้โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีเครื่องอยู่ที่บ้านก็ได้ การโทรคมนาคมจะช่วยให้คนไม่ต้องเดินทางมากนัก”

การทำงานที่บ้านโดยผ่านระบบการติดต่อสื่อสารทางไกล (telecommuting) จะเป็นสิ่งที่ยกระดับคุณภาพของชีวิตให้สูงขึ้น ลดปัญหาความเครียดจากการทำงาน ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้น ความสัมพันธ์ใกล้ชิดของคนใน

ครอบครัวและระหว่างผู้ใหญ่กับผู้เยาว์จะมีมากขึ้น การลดปัญหาการจราจร ปัญหามลภาวะ ปัญหาสุขภาพจิต ค่านิยมของคลื่นลูกที่สามจะตั้งอยู่บนพื้นฐานที่สำคัญได้แก่ ความสำเร็จในตนเอง ความรู้สึกว่าตนมีค่า และมีเวลาสำหรับการพักผ่อน หย่อนใจ งานที่มีความหมายและเร้าใจให้ทำ ตลอดจนคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอิสระ สุดท้ายก็คือ ความรู้สึกมั่นคงอย่างสูง เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา การบริโภค การแพทย์ และสาธารณสุข สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน อาชีพและการทำงาน และด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้น การนำเอาหุ่นยนต์มาใช้ในการทำงาน ทำให้คุณภาพชีวิตในการทำงานดีขึ้น โดยไม่ต้องทำงานที่เสี่ยงกับอันตราย งานที่จำเจ ซ้ำซากหรืองานที่สกปรก ที่ไม่สามารถใช้มนุษย์ทำงานได้

2.4 สภาพแวดล้อม (Environment)

การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ในอดีตและปัจจุบัน มนุษย์ได้ทำลายสิ่งแวดล้อมไปจนตระหนักได้ว่าโลกจะอยู่ไม่ได้อีกแล้ว ธรรมชาติจะสิ้นสุดลงแล้ว บิล แม็กกิดเป็น นักเขียนชาวอเมริกัน กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ The End of Nature อธิบายถึงการที่ธรรมชาติสิ้นสุดลง อันเนื่องมาจากการทำลายสิ่งแวดล้อม ทำลายต้นหมากรากไม้ ทำลายสัตว์ ทำลายป่าไม้ ทำลายผิวดิน ทำลายอากาศ ทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ตลอดจนทำลายชั้นบรรยากาศจนเกิด

ภาวะเรือนกระจก ทำให้แสงอุลตราไวโอเล็ตส่องมาสู่โลกมากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงเต็มไปด้วยการทำลาย ทำให้เกิดวิกฤติการณ์สิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่จะช่วยป้องกันหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนมา ตัวอย่างเช่น เทคโนโลยีตรวจจับ (Sensors) คิวบิกของโรงงานอุตสาหกรรม หรือเทคโนโลยีตรวจจับอัตราความถี่ของรถยนต์บนเส้นทางต่างๆ ในท้องถนน ส่งผ่านข้อมูลไปยังศูนย์ควบคุมการจราจร เพื่อจัดระเบียบการจราจร หรือการแก้ปัญหาขยะยาวเกี่ยวกับการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ของแบตเตอรี่ ซึ่งมีสารอันตรายจำพวก โลหะหนัก เช่น แคดเมียม (Cadmium) เป็นต้น การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวกับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการเก็บข้อมูลหรือการใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณหรือจำลองรูปแบบของมลอากาศ เพื่อการพยากรณ์ทางด้านอุตุนิยมวิทยา การใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียม เพื่อสำรวจตรวจสอบการบุกรุกทำลายป่าสิ่งต่างๆ เหล่านี้ เกิดจากการที่มนุษย์สามารถนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นั่นเอง

2.5 รูปแบบการดำเนินธุรกิจ (Business Pattern)

ลักษณะและรูปแบบของการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนและพัฒนาให้เกิด

ผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ส่งผลกระทบก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นด้านการดำเนินธุรกิจธนาคารหรือสถาบันการเงิน โดยการนำเอาระบบออนไลน์ต่างสาขามาใช้ ระบบเงินด่วนหรือเอทีเอ็ม (Automatic Teller Machine) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange : EDI) ทำให้บริษัทต่างๆ สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ส่งสินค้าและลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ผู้บริหารได้รับข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็วมากขึ้น

การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินธุรกิจด้านต่างๆ ทำให้บริษัทต้องเผชิญกับสภาพการแข่งขันตลอดเวลา วิธีการแข่งขันหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ การนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการกระบวนการผลิตทางด้านการอุตสาหกรรม การใช้คอมพิวเตอร์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ทำให้ธุรกิจสามารถผลิตสินค้าที่มีความหลากหลายและแปลกใหม่ การนำเอาหุ่นยนต์อัตโนมัติมาใช้ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในระบบโรงงานอัตโนมัติ และด้านการบริหารสำนักงานสมัยใหม่ เพื่อให้การทำงานสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลที่แท้จริง นอกจากนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้นักธุรกิจมีความเข้าใจตลาดและลูกค้ามากขึ้น ทราบถึงความต้องการของลูกค้าว่ามีความสนใจในผลิตภัณฑ์แบบใด มีคุณภาพ

ระดับใด รวมถึงการเข้าใจคู่แข่งชั้น และสภาพแวดล้อมของการแข่งขันอีกด้วย

3. ผลกระทบจากไอที

การพัฒนาทางด้านไอทีนอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลแก่มวลมนุษยชาตินานัปการแล้ว ในอีกด้านหนึ่งนั้น ก็ย่อมส่งผลกระทบในทางตรงกันข้ามด้วยเช่นกัน ทั้งต่อบุคคล องค์กร หรือสังคมโดยรวม ทั้งนี้รวมถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง หรือการนำไปใช้ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับความกระทบกระเทือนหรือก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ในที่นี้จะจำแนกให้เห็นถึงผลดีและผลเสียจากไอที ที่มีต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม ดังนี้

3.1 ผลดี

3.1.1 ความสะดวกสบายในชีวิต
 ความเป็นอยู่ของคนในสังคม จะเห็นได้ว่าปัจจุบันเทคโนโลยีได้แทรกซึมเข้าไปในทุกด้าน จนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต เช่น การติดต่อผ่านธนาคารด้วยระบบ Home Banking การทำงานอยู่กับที่บ้าน โดยใช้ระบบ Telecomputing การติดต่อสื่อสารในระบบ Internet การบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจโดยระบบสื่อประสม (Multimedia)

3.1.2 ความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร
 บุคคลในสังคมสามารถติดต่อสื่อสาร โดยผ่านทางเครือข่ายต่างๆ ที่เชื่อมโยงติดต่อถึงกัน โดยใช้ระบบทางด่วนสารสนเทศหรือ

Information Superhighway เนื่องจากมีการพัฒนาความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารผ่านทางเครือข่าย (Network) ต่างๆ ที่มีความเร็วสูง ทำให้มนุษย์แต่ละคนในสังคมสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันและกันอย่างรวดเร็ว เกิดสังคมโลกขึ้น กล่าวคือ ไม่มีชุมชนหรือองค์การใดที่จะแยกออกจากกันหรืออยู่โดดเดี่ยวในสังคมยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้มนุษย์สามารถเอาชนะสถานที่ (Space) และเวลา (Time)

3.1.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมในด้านที่เกี่ยวกับสุขภาพการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางด้านการแพทย์ ทำให้สมาชิกของสังคมได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน แพทย์ที่อยู่ในชนบทสามารถที่จะวินิจฉัยผู้ป่วยจากฐานความรู้ของผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์เฉพาะด้านได้จากระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert System) นอกจากนี้บรรดาผู้พิการหรือผู้ด้อยโอกาสจากความพิการทางร่างกายสามารถที่จะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาทางด้านไอที เช่น ผลิตภัณฑ์ไอทีสำหรับผู้พิการดังที่มีการแสดงในที่ประชุมวิชาการและนิทรรศการเกี่ยวกับ Technology and Process with Dis-abilities ซึ่งจัดขึ้นที่นครลอส-แอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 2539 ทำให้บรรดาคนพิการที่มีอยู่จำนวนมากในประเทศต่างๆ จะได้รับความช่วยเหลือโดยไม่ถูกทอดทิ้งให้เป็นภาระของสังคม ดังเช่นมีผู้กล่าวว่า “Problem is disability and solution is technology” เป็นต้น

3.1.4 การยกระดับการพัฒนาทางด้านคุณภาพทางการศึกษาของคนในสังคมยุคไอที เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก การศึกษาในรูปแบบใหม่ก่อให้เกิดการกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน รูปแบบการเรียนในห้องเรียน โดยการศึกษาจากตำราเรียน ได้เปลี่ยนไปเป็นการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่ใช้เป็นสื่อการสอน (Computer Aided Instruction : CAI) และการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ Computer Assisted Learning : CAL) วัฒนาการด้านคอมพิวเตอร์ที่ใช้เป็นสื่อการสอนและการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับบทเรียนมากขึ้น ไม่ซ้ำซ้อน ซ้ำซากและจำเจ ผู้เรียนสามารถสัมผัสหรือเห็นสิ่งต่างๆ ได้จากจอภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีทั้งภาพและเสียงแทนตัวอักษรในหนังสือ นอกจากนั้น เทคโนโลยีสารสนเทศ ยังเข้ามามีบทบาทในด้านการสอนทางไกล (Distance Learning) และการประชุมทางไกล (Video Conference) สำหรับผู้ที่ด้อยโอกาสในสังคมชนบท ทั้งนี้ทำให้การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3.1.5 สภาพชีวิตการทำงานของคนในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ ลักษณะการปรับตัวของบุคคลให้เข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ซึ่งช่วยลดระยะเวลาในการทำงานให้น้อยลง แต่มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น เช่น การใช้โปรแกรม

เวิร์ดโปรเซสเซอร์ (Word Process) ในด้านการพิมพ์เอกสาร การเขียนและออกแบบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการออกแบบ (Computer Aided Design : CAD) การใช้โปรแกรมสเปรดชีต (Spreadsheet) ในการคำนวณทางด้านการบัญชี ซึ่งเป็นลักษณะงานภายในสำนักงาน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในกระบวนการผลิตทางด้านอุตสาหกรรม (Computer Aided Manufacturing : CAM) การนำเอาหุ่นยนต์อัตโนมัติ (Robot) มาใช้ในการทำงาน เป็นต้น ดังที่ อัลวิน ทอฟเลอร์ กล่าวว่า ในสังคมสารสนเทศนั้น คนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานโดยใช้ความคิดมากกว่าใช้แรงงาน เป็นผู้ทำงานในภาคบริหารยิ่งกว่าการออกแรงทำงานในโรงงาน คนในสังคมที่ทำงานใช้สมองมักจะได้รับเงินเดือนมากกว่าผู้ทำงานโดยใช้แรงงาน เมื่อมีผู้ปฏิบัติงานในแบบใช้สมองมากขึ้น จึงเท่ากับเป็นการสร้างคนชั้นกลางมากขึ้น และมีผลทำให้โครงสร้างของการจับจ่ายใช้สอยเปลี่ยนแปลงไปด้วย

3.1.6 การบริโภคสินค้าที่มีความหลากหลาย และมีคุณภาพดีขึ้น ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีทำให้รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่มากขึ้น ผู้ผลิตได้พยายามผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ในอันที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้า รูปร่างลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่มีความน่าดึงดูดใจมากขึ้น มีผลทำให้ผู้บริโภคเปลี่ยนนิสัยและความเคยชินแบบ “อะไรก็ได้” ไปสู่การพิจารณาพิเคราะห์และเลือกสรรมากขึ้น หากผลิตภัณฑ์ใดไม่มีคุณภาพหรือไม่ได้มาตรฐานพอ ก็จะไม่ได้นำ

รับความนิยม และสูญหายไปจากท้องตลาดในที่สุด สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ผลิตขึ้นในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้สร้างความสะดวกสบายให้กับผู้บริโภคในรูปแบบต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งที่บ้านและที่ทำงาน การพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การเลือกซื้อสินค้าทางไกล (Teleshopping) และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce)

3.2 ผลเสีย

3.2.1 ความเครียด (Strain)

โดยทั่วไปแล้วคนเรามักจะไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง เคยทำอะไรอยู่อย่างไรมักจะอยากทำอยู่อย่างนั้นตลอดไป ไม่ต้องการเปลี่ยนไปทำแบบอื่นหรือทำอย่างอื่น เทคโนโลยีไม่ได้เกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์เพียงอย่างเดียวและดำเนินไปอย่างเอกเทศโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่เกิดจากแรงผลักดันจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งมนุษย์เป็นผู้กระทำ มนุษย์จึงมีอิสระในการเลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในทางใดก็ได้ ในระดับหนึ่ง มิใช่เทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด (Technology Determinism) การกระทำของมนุษย์

เมื่อเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาจนเกิดนวัตกรรม (Innovation) ทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่างๆ ราวกับเป็นสิ่งที่มิชีวิตหรือผู้กระทำ

โดยใช้คำในลักษณะที่ว่า “เครื่องจักรทำให้คนตกงาน” เป็นต้น พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีก่อให้เกิดปัญหาติดตามมา กล่าวคือ การนำอุปกรณ์หรือเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาทำงานแทนมนุษย์ในโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนการผลิต ความเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ไม่ใช่แต่ทำให้เกิดความกังวลเฉพาะตัวเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดความเครียด ความทุกข์และความเดือดร้อนแก่ครอบครัวเป็นลูกโซ่ติดต่อกันไป

นอกจากนั้น การดำเนินธุรกิจในยุคแห่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ก่อให้เกิดภาวะการแข่งขันที่รุนแรง ผู้บริหาร นักธุรกิจจำเป็นต้องทำงานแข่งกับเวลา ต้องตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง หากทำไม่ได้ก็อาจทำให้องค์การมีอันต้องล่มสลายลง เมื่อวิถีชีวิตของคนทำงานในปัจจุบันมีแต่ความเร่งรีบเช่นนี้ ก็ย่อมก่อให้เกิดความเครียดในจิตใจ เกิดความวิตกกังวลต่างๆ นานา

3.2.2 การแพร่กระจายของวัฒนธรรม (Cultural Dispersion)

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่ทำให้วัฒนธรรมจากจุดหนึ่งแพร่กระจายไปยังจุดอื่นๆ ของสังคมโลกอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดลัทธิการลอกเลียนแบบ การเสริมสร้างค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนผลกระทบทางด้านพฤติกรรมและที่สำคัญที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งก็คือ พฤติกรรม การแสดงออกทางค่านิยมของเยาวชน ซึ่งนอกจากจะเป็นทางด้านการแต่งกายและการบริโภค แล้ว

ยังรวมถึงการบันเทิงในรูปแบบเกมส์ อิเล็กทรอนิกส์ประเภททำลายที่มีได้เป็นการสร้างสรรค์ความคิดหรือพัฒนาทางด้านสติปัญญา เช่น เกมส์ประเภทการต่อสู้ ล้างแค้น แม้ว่าจะเป็นลักษณะในเชิงธรรมะกับอธรรม แต่โดยเนื้อหาแล้วเป็นเรื่องของความรุนแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาทางด้านจิตใจ ก่อให้เกิดนิสัยประจำตัวที่ติดตัวไปจนกระทั่งการทำงาน หรือเมื่อเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ อันก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมติดตามมา

3.2.3 ผลกระทบทางด้านศีลธรรม (Moral)

การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วในยุคของข้อมูลข่าวสารผ่านทางเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ทำให้สังคมมีลักษณะแคบลง ในแต่ละวันจะมีการส่งข่าวสารผ่านทางระบบเครือข่ายเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของโลกเข้าด้วยกันหรือจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งซึ่งอยู่ห่างกัน เป็นสิ่งที่กระทำได้ไม่ยาก ข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายออกไปนั้นอาจแฝงไปด้วยสิ่งที่เป็นการขัดกับหลักศีลธรรมอันดีของอีกประเทศหนึ่ง เช่น การเผยแพร่ภาพหรือข้อมูลข่าวสารที่ไม่พึงประสงค์ อันเป็นผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนที่นับถือศาสนาหรือมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันดังที่ปรากฏเป็นข่าวอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้จะเป็นการทำให้สร้างความรู้สึกที่สับสนแก่เยาวชนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ เกี่ยวกับการมีเสรีภาพที่แสดงออกในขอบเขตที่ไม่จำกัด เกิดลัทธิเอาอย่างหรือการลอกเลียนแบบจาก

ตัวอย่างที่ไม่ดีซึมซาบเข้าไปในจิตใจของเยาวชนที่อยู่ในวัยทดลอง อยากรู้อยากเห็น ทำให้บนทอนศีลธรรมหรือจารีตประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติติดต่อกันมาให้เสื่อมสลายลงในที่สุด

3.2.4 การปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม (Social Interaction)

ชุมชนโลกได้เชื่อมต่อเข้าด้วยกันโดยเทคโนโลยีสารสนเทศให้แคบลง สามารถรับรู้ข่าวสารที่รวดเร็วเปรียบเสมือนอยู่ในสังคมเดียวกันเป็นหมู่บ้านโลก (Global Village) ในขณะนี้อีกด้านหนึ่งนั้นปรากฏว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมได้เริ่มห่างเหินออกจากกันเข้าทุกที ตัวอย่างเช่น เทคโนโลยี Telecommuting ที่ทำให้สามารถปฏิบัติงานอยู่ที่บ้านหรือการศึกษายุคใหม่ได้โดยไม่ต้องเดินทาง มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง ระหว่างครูกับลูกศิษย์ ลดน้อยลง การสื่อสารผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อาจเป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดสิ่งต่างๆ เหล่านี้ขึ้น แม้ว่าในอีกด้านหนึ่ง จะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านความสะดวกรวดเร็วก็ตาม

3.2.5 การละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล (Privacy Harassment)

พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่อาจกล่าวได้ว่าไม่มีขีดจำกัด อาจส่งผลกระทบต่อคนในสังคม ลักษณะของการละเมิดโดยการนำเอาข้อมูลข่าวสารบางอย่างที่เป็นการเกี่ยวข้องกับบุคคลหนึ่งบุคคลใดออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจไม่ใช่สิ่งที่แท้จริงหรือยังไม่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องได้อย่าง

ชัดเจน ก่อให้เกิดความเสียหายให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยไม่สามารถป้องกันหรือปกป้องตนเองได้ อันเป็นสิ่งที่ถือเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากเครือข่ายการติดต่อสื่อสารหรืออินเทอร์เน็ตเป็นสมบัติของสังคมโลก โดยไม่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นเจ้าของ ทำให้การป้องกันเป็นสิ่งที่กระทำได้โดยยากและสร้างผลกระทบติดตามมาอย่างมากมายด้วยเหตุนี้จึงนับเป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐจำเป็นต้องออกกฎหมายให้ความคุ้มครองความเป็นสิทธิส่วนบุคคล มิให้ถูกละเมิดหรือถูกใช้ไปในทางที่ไม่ถูกต้องจากองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบข้อมูลดังกล่าว เช่น ข้อมูลชีวประวัติของบุคคล ข้อมูลแสดงฐานะทางการเงินที่จัดเก็บโดยสถาบันการเงิน ข้อมูลทางด้านการแพทย์ของคนไข้ ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการทำงาน เป็นต้น

3.2.6 ช่องว่างทางสังคม (Social Gap)

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี แม้จะอำนวยความสะดวกอย่างมากมายมหาศาลก็ตาม แต่เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยียังเป็นสิ่งที่มีราคาแพง ผู้ที่ใช้จึงเป็นชนชั้นในอีกระดับหนึ่งของสังคม ในขณะที่ชนชั้นระดับที่ร่อนลงไปที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในสังคมกลับไม่มีโอกาสใช้หรือมีความสามารถที่จะจัดหามาใช้ได้ ทำให้เทคโนโลยีไม่สามารถกระจายไปสู่ความเป็นเจ้าของสำหรับประชาชนโดยทั่วไปได้อย่างทั่วถึง ช่องว่างทางสังคมระหว่างชนชั้นก็จะมีมากยิ่งขึ้นจากเดิมอันเนื่องมาจากอุปสรรคหรือข้อ

จำกัดของเงื่อนไขดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีด้วยเหตุนี้ แนวโน้มในอนาคตจึงเป็นลักษณะที่ภาครัฐน่าจะหาแนวทางทำให้เทคโนโลยีมีราคาถูกลง และประชาชนส่วนใหญ่สามารถเป็นเจ้าของได้ หรือการจัดสรรเทคโนโลยีโดยภาครัฐให้กับประชาชนในสังคมแต่ละระดับโดยส่วนรวม เพื่อมิให้เกิดช่องว่างขึ้นได้

3.2.7 การต่อต้านเทคโนโลยี

(Technology Resistance)

การที่จะก้าวไปสู่สังคมเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาเพียงไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างฉับพลันในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษา การสาธารณสุข การเศรษฐกิจ และการค้า ธุรกิจอุตสาหกรรม รวมทั้งการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งเป็นคนรุ่นก่อนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้อย่างเพียงพอ จึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมของการทำงาน จึงเกิดการต่อต้านเทคโนโลยีขึ้นในหลายลักษณะ ซึ่งจะยิ่งเป็นการทำให้การพัฒนาเทคโนโลยีมีอุปสรรคจากการยอมรับ ดังจะเห็นได้ว่าประชาชนรุ่นใหม่ของสังคมได้มีการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จากการวางรากฐานด้านการศึกษา หากแต่คนรุ่นก่อนยังถูกปล่อยปละละเลยในการให้ได้รับการฝึกฝนอบรมเพื่อปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป หัวหน้างานหรือผู้บริหารในบางหน่วยงานที่เป็นคนรุ่นก่อนอาจจะเกิดความรู้สึกอึดอัดที่ขาด

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ยังผลให้เกิดความรู้สึกหวาดระแวงและวิตกกังวลเกี่ยวกับสถานภาพ หรือบทบาทการเป็นผู้บังคับบัญชาหรือเป็นผู้บริหารภายในองค์กร เนื่องจากเกรงกลัวและรู้สึกว่าตนเองด้อยประสิทธิภาพหรือมีคุณสมบัติบางส่วนขาดหายไปจากผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงเกิดสภาวะการถดถอยของความรู้สึกต่อต้านอยู่ในส่วนลึกของจิตใจ โดยสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองตลอดจนคุณค่าของชีวิตในการทำงานขึ้น โดยเห็นว่าสังคมมักจะให้การยอมรับในความรู้ความสามารถของคนรุ่นใหม่ มากกว่าที่จะยอมรับวัยวุฒิและประสบการณ์ในการทำงานเหมือนเช่นแต่เดิมในอดีต

3.2.8 อาชญากรรมคอมพิวเตอร์

(Computer Crime)

อาชญากรรมมักจะเป็นของที่ควบคู่กันกับความเจริญของสังคม และจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ติดตามมาด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น อาชญากรรมในรูปแบบของการขโมยความลับข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ อาชญากรรมเกี่ยวกับการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลอกลวง รวมไปถึงการบ่อนทำลายข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ต่างๆ ในระบบเครือข่าย เช่น ที่เรียกกันว่า ไวรัสคอมพิวเตอร์ หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ก่อให้เกิดผลเสียติดตามมาอย่างมากมาย

ลักษณะของภัยคอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้นจากมนุษย์มีหลายลักษณะ ที่รู้จักกันดี ได้แก่ แฮกเกอร์ (Hacker) และ แครกเกอร์ (Cracker) โดยเฉพาะแฮกเกอร์ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ สามารถเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานสำคัญ โดยเจาะผ่านระบบการรักษาความปลอดภัย แต่ไม่ทำลายข้อมูลหรือหาประโยชน์จากการบุกรุกดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ถือได้ว่าเป็นลักษณะของอาชญากรที่ไม่พึงปรารถนาในยุคของการพัฒนาข้อมูลข่าวสารสำหรับแฮกเกอร์นั้น การกระทำของบุคคลประเภทนี้จะถึงขั้นเมื่อเข้าถึงข้อมูลนั้นๆ แล้ว จะทำลายข้อมูลในลักษณะการลบหรือทำให้แฟ้มข้อมูลเกิดความเสียหาย รวมถึงการทำลายระบบปฏิบัติการของเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วย ซึ่งบุคคลประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีจิตบกพร่องและเป็นภัยต่อสังคมอย่างมาก

3.2.9 ปัญหาสุขภาพ (Health Conditions)

ช่วงระยะเวลาไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและความผิดปกติทางจิตแก่ผู้ที่มีความเกี่ยวพันกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานติดต่อกันในรูปลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้

❖ โรคคลั่งอินเทอร์เน็ต (Internetomania) เป็นโรคที่เกิดขึ้นในคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะเยาวชน อาการติดหรือเสพติดทำให้แยกตัวเองออกจากสังคมและมีโลกของ

ตนเอง ไม่สนใจสภาพแวดล้อม จากผลการวิจัยของคณะจิตแพทย์โรงเรียนแพทย์ มหาวิทยาลัยซินซินเนติ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ป่วยบางรายใช้อินเทอร์เน็ตถึงเดือนละกว่า 400 ชั่วโมง หรือเท่ากับวันละกว่า 13 ชั่วโมง โดยไม่สนใจการทำงาน ชีวิตครอบครัว หรือกิจวัตรในแต่ละวัน มีเพียงกินนอนกับเล่นอินเทอร์เน็ตเท่านั้น ก่อให้เกิดอาการทางจิตประเภทคลุ้มคลั่งสลับซึมเศร้า

❖ โรคคลั่งช้อปปิ้ง (Shopping Mania) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมาณ 65 ล้านเครื่อง โดยเฉพาะในการดำเนินธุรกิจซื้อขายสินค้าผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce) พบว่ามีชาวอเมริกันจำนวนร้อยละ 1.5-2 มีความผิดปกติเกี่ยวกับความคลั่งไคล้ชนิดหนึ่งที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจนเป็นที่สนใจของจิตแพทย์และนักจิตวิทยา

❖ โรคอาร์เอสไอ (Repetitive Strain Injury : RSI) แพทย์ชาวอังกฤษค้นพบสาเหตุของอาการบาดเจ็บเนื่องจากการใช้แป้นพิมพ์เป็นเวลานานๆ ว่าเกิดจากเส้นประสาทรับความรู้สึกที่มือและนิ้วของบรรดาผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในสำนักงาน ซึ่งนอกจากจะเกิดอาการเมื่อยล้าสาหัสแล้ว ยังเกิดโรคประเภทหนึ่งที่มีอาการบาดเจ็บอันเกิดจากการใช้งานอวัยวะส่วนนั้นซ้ำๆ กันบ่อยครั้งและเส้นประสาท

รับความรู้สึกสำคัญ (Median Nerve) ที่ไปเลี้ยงฝ่ามือและนิ้วเสียหาย

❖ โรคแพ็คชั่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electrically Hypersensitive) เป็นอาการเกิดขึ้นจากผู้ป่วยที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกับการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศบางประเภทเช่น Video Display Terminal (VDT) เป็นเวลานาน เช่น พบในผู้ป่วยช่างเทคนิคของ

บริษัท Ellemtel ประเทศสวีเดน อาการของโรคนี้เริ่มจากการไหม้บริเวณผิวหนังคล้ายถูกแดดเผาเมื่อสัมผัสคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในปริมาณมากทำให้เกิดความเจ็บปวดจนไม่สามารถยืนได้ และอาจเกิดอาการเป็นลม ซึ่งปัจจุบันยังไม่สามารถค้นพบวิธีการรักษาโรคนี้

กล่าวโดยสรุปเทคโนโลยีสารสนเทศได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคมโลกอย่างมากมาย เป็นการก้าวเข้าสู่ยุคแห่งโลกไร้พรมแดนอย่างแท้จริง การดำเนินชีวิตของคนในสังคม ตลอดจนรูปแบบของการดำเนินธุรกิจได้เปลี่ยนโฉมหน้าใหม่จากการใช้ชีวิตของคนในสังคมเป็นแบบเรียบง่ายมาเป็นชีวิตที่รีบเร่ง สมาชิกของสังคมสามารถติดต่อข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วโดยผ่านทางเครือข่าย อย่างไรก็ตามความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวก็ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมหลายด้านติดตามมา จึงน่าที่จะได้มีการศึกษาผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือป้องกันปัญหาล่วงหน้า ในอันที่จะทำให้การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างแท้จริง □□

บรรณานุกรม

- ครุฑิต มัลลยวงศ์. ทัศนะไอที. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2540.
- ไอที 2000สู่ความเท่าเทียมและมั่นคงของสังคม : นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศไทยในศตวรรษที่ 21
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2538.
- Alter, Steven. Information Systems a management perspective. 2 nd ed. Reading : Addison Wesley, 1996
- Anthes, Gary H. "Hackers Stay a Step Ahead" Computerworld. 28, 42, 17 October 1994, p.14.
- Borsook, Paulina. "Seeking Security" BYTE. 18,5, May 1993, pp.118-122, 124, 126, 128.
- Green, R.H. The Ethical Manager. New York : Macmillan, 1994.
- Johnson, Deborah. Computer Ethics. Englewood Cliff : Prentice-Hall, 1994.
- Laudon, Kenneth C. "Ethical Concepts and Information Technology." Communications of the ACM. 38, 12, December 1995, pp. 33-39.

Landon, Kenneth C., Traver, Carol Gurcio and Laudon, Jane Price. Information Tecknology and society. Belmont : Wadsworth, 1994.

Martin, E. Wainright and others. Managing information technology what managers need to know. 2 nd ed. New York : Macmillan, 1994.

บทบาท IT กับการจัดการคุณภาพ (The Role of IT and Total Quality Management)

* พนารัตน์ ลี

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการบริหารงานมากขึ้น เพราะเทคโนโลยีสามารถเชื่อมโยงติดต่อการจัดการข้อมูล การประมวลผล ตลอดจนการจัดเก็บและนำเสนอสารสนเทศ ดังจะเห็นได้จากองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศจะประกอบด้วย การนำคอมพิวเตอร์ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคมมาใช้ร่วมกัน ทำให้การประมวลผลข้อมูลและการเผยแพร่สารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถสนับสนุน การทำการจัดการคุณภาพ (Total Quality Management, TQM) โดยเพิ่มความแข็งแกร่งด้านระบบสาธารณูปโภค

(Infrastructure) เช่น การใช้สายโทรศัพท์ เป็นสื่อกลางในการขนถ่ายข้อมูลสารสนเทศ จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อช่วยให้องค์กร สามารถให้บริการที่มีคุณภาพยิ่งขึ้นแก่ลูกค้า

การที่องค์กรต่างๆ หันมาสนใจในเรื่องคุณภาพมากขึ้น และพยายามเข้าสู่โปรแกรมรับรองคุณภาพ อาทิ ISO 9000 ซึ่งเน้นการรับรองคุณภาพกระบวนการผลิตและการบริการ ทำให้องค์กรเหล่านั้นเห็นความสำคัญของการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management)

การจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM)

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารการตลาด คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : MS. (Management Information Systems), USIU, USA.

Guy St. Clair (1997 : 51) ได้อธิบายว่า TQM เป็นการจัดการคุณภาพที่วางมาตรฐานการให้บริการที่ลูกค้ามองหาลือที่เขาต้องการ และผู้ให้บริการอยู่ในฐานะที่ต้องการให้บริการอย่างดีที่สุดเท่าที่จะบริการได้ นอกจากนี้ Jennifer Younger (1992 : 3) ได้ให้แนวคิดกับ TQM ว่าเป็นระบบที่จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้ โดยการทำให้ TQM ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอในด้านของกระบวนการเพิ่มคุณค่า ให้กับการทำงานที่องค์กรนั้นทำอยู่ โดยอธิบาย TQM ดังนี้

T = Total ทุกคนในองค์กรมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ และรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของการให้บริการ

Q = Quality องค์กรตลอดจนบุคลากรแต่ละคน จะต้องปฏิบัติต่อลูกค้า โดยเน้นที่ความต้องการของลูกค้า ระลึกเสมอว่า การยอมรับของลูกค้าเป็นการบอกถึงคุณภาพที่ลูกค้าต้องการ

M = Management ในการจัดระบบใด เน้นที่การปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี

ความสัมพันธ์ระหว่าง IT กับ TQM

เมื่อองค์กรเริ่มนำ TQM เข้ามาใช้ สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับ TQM จะถูกส่งไปตามทิศทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องคือ

1. การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมของทีมงาน QI (Quality Information)

องค์กรที่เริ่มนำแนวทางเกี่ยวกับคุณภาพมาใช้ นั้น สิ่งสำคัญคือการสนับสนุนการใช้ TQM

โดยเผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับความสำเร็จอันเกิดจากการใช้ TQM ให้ทุกคนในบริษัทได้ทราบ การนำอุปกรณ์แบบดิจิทัลในบริษัทมาใช้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณภาพการทำงานให้ออกมาในรูปของกระดานข่าว (Bulletin board) ดังนั้น กลุ่มคนในบริษัทที่มีความสนใจก็สามารถเรียกดูจาก bulletin board เพื่อตรวจดูกลุ่มอื่นมีการทำคุณภาพอะไรในงานที่พวกเขารับผิดชอบหรือไม่

เมื่อมีการใช้สารสนเทศร่วมกันระหว่างทีมงาน QI สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ 1. การแก้ปัญหา 2. การเรียนรู้

ทีมงานที่ทำคุณภาพงานเสร็จแล้ว จะถูกเผยแพร่บนกระดานข่าว ซึ่งทีมงานอื่นสามารถนำไปปรับใช้กับงานของตน แต่วิธีนี้จะทำให้ทีมที่นำไปปรับใช้ขาดการเรียนรู้เทคนิคในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และจะทำให้ขาดความรู้สึกพึงพอใจหรือความรู้สึกสนิทสนมระหว่างทีมงานที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหา

ถ้ากิจกรรมของ QI ทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านกระบวนการ (procedure) ต่างๆ แล้ว เมื่อนั้น IT จะมีบทบาทในการช่วยเผยแพร่ข่าวให้หน่วยงานต่างๆ ทราบถึงเปลี่ยนแปลงนั้นๆ เช่น บริษัทได้เผยแพร่นโยบายของบริษัทลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรได้ทราบ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ที่มีการอนุมัติแล้ว นโยบายใหม่จะถูกนำเข้าจัดเก็บในฐานข้อมูลส่วนกลาง จากนั้นนโยบายใหม่ก็จะถูก

นำออกเผยแพร่สู่ทุกคน โดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลต่อไป หรือการเปลี่ยนแปลงนั้นมีผลต่อคนจำนวนมาก เช่น การทำรีเ็นจิเนียริง การสื่อสารกับกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการรีเ็นจิเนียริง เป็นสิ่งที่ต้องทำ เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร

เมื่อผู้บริหารต้องการพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ หรือผู้บริหารต้องการกระตุ้นให้มีการกระจายวัตถุประสงค์ที่มีคุณภาพออกไปให้ทั่วองค์กร ผู้บริหารต้องทำการกระจายข่าวสารสารสนเทศให้มากขึ้น นั่นคือจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำให้สามารถนำมาใช้ได้สารสนเทศที่มีอยู่จะไม่เกิดประสิทธิภาพ ถ้ามีการเก็บแบบ Island of Information คือสารสนเทศนั้นใช้ได้เฉพาะกับงานหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งเท่านั้น ไม่มีการใช้ร่วมกันระหว่างหลายหน่วยงาน

IT มีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างงานหน้าที่ต่างๆ เปรียบเสมือนสะพานที่คอยให้ความสะดวกในการติดต่อเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศ ดังนั้นการใช้ IT ทำให้ผู้บริหารสามารถติดตามควบคุมความก้าวหน้าของทีมงาน QI ส่วนมากบริษัทมักสนับสนุนให้พนักงานอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในทีม QI

2. กระบวนการเกี่ยวกับสารสนเทศสำหรับทีมงาน QI

ในการทำงานของทีมงาน QI นั้นต้องมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำอย่างสม่ำเสมอ ทีมงาน QI จะเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศ

เมื่องานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทาง QI มีความจำเป็นต่อนำข้อมูลสารสนเทศนั้นมาใช้

การรวบรวมข้อมูล มีทั้งจากภายนอกและภายใน บางครั้งอาจจะต้องพึ่งข้อมูลจากแหล่งทรัพยากรภายนอกที่มีผู้จัดทำ เช่น วิศวกรรมอุตสาหกรรมในเรื่อง flowcharting และการควบคุมคุณภาพ อีกวิธีหนึ่งคือ การใช้โปรแกรมสถิติ โปรแกรมการวิเคราะห์การจัดการเกี่ยวกับรายงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการป้อนข้อมูลอย่างอัตโนมัติ

3. สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการสนับสนุนเป้าหมายของบริษัท

การใช้ IT ในการสนับสนุนด้านคุณภาพของระบบสาธัญบุโค เพื่อให้มีการบริหารที่มีการควบคุมสารสนเทศที่ผู้บริหารสามารถใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ วิธีการเดิมมักเป็นการให้บริการเกี่ยวกับสารสนเทศด้านบัญชี การเงิน

IT จะจัดเก็บ และให้ข้อมูลด้านบัญชี แต่ข้อมูลนั้นไม่ได้ให้สารสนเทศที่นำไปใช้ในการทำธุรกิจ ตามหลักเหตุผลแล้ว นักบัญชีจะต้องเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ โดยนักบัญชีได้พัฒนาวิธีการที่เรียกว่า activity-based costing โดยจะเน้นเรื่องต้นทุน ซึ่งวิธีนี้ไม่เหมาะกับปรัชญาของ TQM เพราะวิธีการนี้ไม่เน้นที่ความต้องการของลูกค้า นอกจากนี้ระบบยังมีความซับซ้อนเกินไปสำหรับคนงานที่จะเข้าใจ ทำให้ยากต่อการนำไปใช้ และไม่มีการเน้นถึงการพัฒนาระบบการ หรือการทำการรีเ็นจิเนียริง

ปัจจุบันจะเน้นการสร้างและการรายงานการวัดผลการปฏิบัติงาน ด้วยความสามารถของ IT ในการเก็บและนำข้อมูลมาใช้ในการทำงาน ถ้าการวัดผลปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง และมีแนวโน้มไปถูกทิศทาง การวัดผลทางการเงินน่าจะดีขึ้น แต่ถ้าวัดผลทางการเงินไม่ดีขึ้น ก็จะชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่จะต้องมีการทบทวนเกี่ยวกับการวัดผลการปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้บริหารมีความใกล้ชิดมากขึ้นในการวัดผลการปฏิบัติงาน และเรียนรู้ที่จะจัดการธุรกิจให้ดีขึ้น ระบบใหม่นี้เรียกว่า Quality Information Systems (Ashok Rao, Lawrence P. Carr, 1996) ระบบนี้โดยความหมายกว้างๆ จะหมายถึง ระบบที่ :

1. เก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกองค์กร เช่น ความต้องการของลูกค้า การกำหนดมาตรฐานต่างๆ และความพึงพอใจของลูกค้า
2. เก็บรวบรวมข้อมูลภายในที่ต้องใช้ในการควบคุมกระบวนการทำงาน เช่น สารสนเทศที่ใช้ในการควบคุมสินค้าคงคลัง
3. การวิเคราะห์การดำเนินงาน และสารสนเทศทางการเงิน เพื่อสนับสนุนการวางแผนและการประสานงานกับส่วนงานอื่นๆ

ระบบสารสนเทศคุณภาพ (Quality Information Systems, QIS)

QIS เป็นระบบคอมพิวเตอร์แบบใช้เครื่องเดียว หรือแบบระบบฝังตัว (Embedded systems) ที่ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ฝ่ายระบบสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความมั่นใจในความ

สำเร็จที่เกิดจากการนำ Total Quality Management (TQM) มาใช้ในองค์กร ระบบสารสนเทศสามารถสนับสนุนด้านคุณภาพ และเป็นเครื่องมือตลอดจนเทคนิคในการที่จะช่วยบริษัทให้บรรลุถึงเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ระบบสารสนเทศยังช่วยให้บริษัทบรรลุถึงการได้รับการรับรองคุณภาพ มีสถาบัน และบริษัทตัวแทนหลายแห่งที่ทำหน้าที่ในการรับรองคุณภาพขององค์กร และกำหนดแนวทางให้กับบริษัทในการวางแผนการทำงานอย่างมีคุณภาพ

คุณประโยชน์ของระบบสารสนเทศคุณภาพ

เป้าหมายสูงสุดของบริษัททั้งหลายในโลกนี้คือการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูง สารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำ น่าเชื่อถือ และเป็นสารสนเทศที่ทันสมัย เป็นสิ่งแรกที่จะทำให้ให้องค์กรบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าว

ระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพ จะสนับสนุนและมีผลต่อ TQM ในการอำนวยความสะดวกแก่องค์กร ในองค์กรที่มีการวางแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Strategic Business Plan) จะต้องมีการควบคุมให้เป็นแผนกลยุทธ์ที่มีคุณภาพ (Strategic quality plan) ซึ่งจะนำไปสู่แผนกลยุทธ์สารสนเทศที่จำเป็นต่อองค์กร โดยนำระบบสารสนเทศคุณภาพไปใช้ในการจัดระบบสารสนเทศขององค์กรให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะแสดงผลที่ดีแก่ผู้เรียกใช้ สามารถทำให้การบริการลูกค้าดีขึ้น ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพแก่ลูกค้า มีการปรับปรุงการให้บริการแก่ลูกค้า

ตลอดจนสามารถแข่งขันกับโลกภายนอกได้ ทั้งนี้สารสนเทศที่จะได้มาจะต้องมีข้อมูลทั้งภายนอกและภายใน และถูกจัดเก็บรวบรวมไว้ที่ฐานข้อมูล (Database)

บทบาทของระบบสารสนเทศต่อกระบวนการรับรองคุณภาพ

เป็นที่ทราบกันดีว่า ถึงแม้องค์กรนั้นจะมีสารสนเทศที่ต่ออย่างมากมาย แต่ถ้าขาดการจัดการสารสนเทศที่มีนั้นให้เป็นระบบที่ดีแล้ว ผู้บริหารก็ไม่สามารถนำสารสนเทศเหล่านั้นไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ระบบสารสนเทศจึงมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการการรับรองคุณภาพขององค์กร โดยบทบาทของระบบสารสนเทศจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละองค์กร

ในการจัดระบบสารสนเทศ จะต้องมีการเตรียมระบบให้พร้อม ซึ่งจะแบ่งออกเป็น

1. เป็นการปรับระบบบางส่วน (Partial System Overhaul)
2. การปรับระบบทั้งหมด (Full System Overhaul)
3. การฝึกอบรม (Training) และในภาพรวมทั่วไป

การปรับระบบบางส่วน (Partial System Overhaul) ระบบที่ใช้อยู่จะถูกปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบางส่วน ให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ และสามารถตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ทำการตัดสินใจในระบบนี้ อาจจะรวมถึงการที่ทำให้ผู้ใช้มีการปฏิสัมพันธ์

(interface) ที่ดีกว่า สนับสนุนผู้ใช้ (end-user) ได้ดีกว่า หรือมีการผสมผสานของระบบที่ดีกว่า

การปรับระบบทั้งหมด (Full System Overhaul) ระบบเก่าจะถูกแทนที่ด้วยระบบใหม่ เพราะบางครั้งจำเป็นต้องมีระบบใหม่มาใช้แทนระบบเก่าที่ล้าสมัย หรือระบบที่ไม่สามารถปรับปรุงแล้วนำมาใช้ได้อีก

การฝึกอบรม (Training) ระบบสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในเรื่องของการรับรองคุณภาพ (Quality Certification) ผู้ใช้ต้องได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดีในระบบ Partial หรือ full overhaul เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นผลกระทบโดยตรงทั้งเรื่องของคุณภาพและผลผลิตที่สำคัญยิ่งไปกว่านี้คือ ข้อมูลที่ดีย่อมมาจากการที่ผู้ใช้ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี และข้อมูลที่ดีย่อมทำให้เกิดการตัดสินใจขั้นพื้นฐานที่ดี

ท้ายที่สุด ระบบสารสนเทศสามารถช่วยให้มองเห็นภาพรวมของกระบวนการการรับรองคุณภาพ ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้เวลาเนื่องจากต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ระบบสารสนเทศยังอำนวยความสะดวก โดยทำให้การไหลของสารสนเทศต่างๆ ระหว่างผู้ทำการตัดสินใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการแสดงข้อมูลที่ถูกต้อง ให้เหมาะสมกับผู้ที่ต้องการข้อมูลในช่วงเวลาที่เหมาะสม

สรุป

เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถสนับสนุนการจัดการคุณภาพได้โดยเพิ่มจุดแข็งให้กับระบบการจัดการข้อมูล การประมวลผล ตลอดจนการเผยแพร่ข่าวสารสารสนเทศ ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการนำระบบสารสนเทศคุณภาพเข้ามาช่วยจัดการสารสนเทศให้มีคุณภาพ เพื่อ

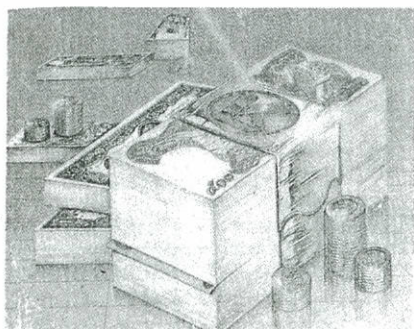
ความมั่นใจในความสำเร็จจากการนำ TQM มาใช้ในองค์กร การที่องค์กรมีระบบสารสนเทศที่ดีก็จะสามารถนำไปสู่การได้รับรองคุณภาพจากสถาบัน ที่ทำหน้าที่รับรองคุณภาพขององค์กร

บรรณานุกรม

- Clair, Guy St. Total quality management in information services. London : Bowker-Saur, 1996.
- Gupta, Uma G. Management Information Systems : A Managerial Perspective. St. Paul : West Publishing, 1996.
- Jennifer, Younger. "Total Quality Management, Can We Move Beyond the Jargon." "Central Ohio Bullentin Social Libraries Association. 27, February, 1992, p.2.
- Peter, Caperzio and Oebra, Morehouse, Taking the Mystery out of TQM : a pratical guide to Total Quality Management. 2 nd ed., Franklin Lakes : Career Press, 1995.
- Rao, Ashok and others. Total Quality Management : A Cross Functional Prespective. New York : John Wiley & Sons, 1996.

ข้อมูลสำหรับนักบริหาร เรื่อง ภาวะเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ พันประสิทธิ์

** ญัฐสิทธิ์ พุฒิวิสารทภาคย์

เศรษฐกิจมหภาค

ภาพรวมของเศรษฐกิจในไตรมาสแรก มาตรการต่างๆ รัฐบาลได้ผลักดันออกมาใช้เพื่อให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ เช่น การใช้มาตรการทางการเงิน ต้องการลดการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจากร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 1 ซึ่งก็มีผลให้ลูกหนี้ด้วยคุณภาพของธนาคารพาณิชย์ลดลงส่งผลให้สภาพคล่องของสถาบันการเงินต่างๆ ทั้งธนาคารพาณิชย์และธนาคารอื่นๆ มีมากขึ้นจนต้องปรับเพดานทั้งอัตรา

ดอกเบี้ยเงินฝากเหลือร้อยละ 5 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เหลือร้อยละ 10 โดยคาดหวังว่าการบริโภคของภาคครัวเรือนมักเพิ่มขึ้น และการลงทุนของภาคธุรกิจมีเพิ่มขึ้น นอกจากรัฐบาลโดยกระทรวงการคลังได้ผลักดันมาตรการทางคลังออกมาอีกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เมื่อต้นเดือนเมษายน 2542 ซึ่งเป็นมูลค่าทางภาษี 7.7 หมื่นล้านบาท รวมกับเงินกู้มีयाชาวแพลง 5.3 หมื่นล้านบาท รวมแล้วมีมูลค่า 1.3 แสนล้านบาท

* อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
" บรรณารักษ์ประจำแผนกบริการสนเทศ ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : ศศ.บ. (บรรณารักษ์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตารางที่ 1 การลดภาษีมูลค่าเพิ่ม

ชนิดภาษี	เดิม %	ใหม่ %	ภาวะทางการคลัง (บาท)
ภาษีต่อหน่วย	10	7 เป็นเวลา 2 ปี	46,300 ล้านบาท/ปี
แบบเหมาจ่าย	15	ยกเว้น	470 ล้านบาท/ปี

ที่มา : ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย

ตารางที่ 2 การลดภาษีมูลค่าเพิ่ม

ชนิดภาษี	เดิม %	ใหม่ %	ภาวะทางการคลัง (บาท)
ผู้มีเงินได้ 1-50,000 บาท/ปี	5	ยกเว้น	7,900 ล้านบาท

ที่มา : ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย

ตารางที่ 3 การลดภาษีทางด้านพลังงาน

การปรับลด	เดิม %	ใหม่ %	ภาวะทางการคลัง (บาท)
ภาษีสรรพสามิต น้ำมัน	17.5%	5%	21,950 ล้านบาท
ค่า FT ค่าไฟฟ้า		25.875 สตางค์/หน่วย	
ภาษีก๊าซหุงต้ม	12 บาท/กิโลกรัม	10.70 บาท/กิโลกรัม	

ที่มา : ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย

ตารางที่ 4 ข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคการผลิตในประเทศ

การผลิต	%การเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย 6 เดือนหลังของปี 2541	% การเปลี่ยนแปลง เฉลี่ยต้นปี 2542
ดัชนีการผลิตอุตสาหกรรม	-12.07	2.5
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	-13.98	-23
ดุลเงินสดของรัฐบาล (พันล้านบาท)	-88.4	-2.1
ดัชนีราคาผู้บริโภค	9.26	1.6

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย เศรษฐกิจการเงินไทย มิถุนายน 2542

การปรับอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจ

เนื่องจากสภาพคล่องทางการเงินในระบบมีมากขึ้นตั้งแต่ตอนต้นปีต่อเนื่องจนถึงไตรมาสแรก ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำลดลงและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมลดลงต่ำสุดในรอบ 30 ปี โดยอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินระยะสั้นปรับลดลง

ได้แก่อัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อพันธบัตรรัฐบาลประเภท 1 วัน ลดลงเหลือร้อยละ 1.25-1.5 จากร้อยละ 2.75-3.1 เมื่อ ธันวาคม 2541 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำร้อยละ 5 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ร้อยละ 4.5 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ร้อยละ 9.5-10.0 นับว่าต่ำที่สุดในรอบ 30 ปี และ MOR ร้อยละ 10.00-10.75

ตารางที่ 6 ข้อมูลเศรษฐกิจภาคการเงิน

ตลาดเงิน	อัตราดอกเบี้ย (ณ สิ้นเดือน)
ลูกค้าชั้นดี	9.5
ลูกค้ารายย่อย	10.0
เงินฝากประจำ	5.0
ระหว่างธนาคาร	1.15

ตลาดหลักทรัพย์

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงไตรมาสแรกชะลอตัวแต่ตอนปลายของไตรมาสที่ 2 ดัชนีได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มูลค่าการซื้อขาย

ขายเฉลี่ยในช่วงไตรมาสแรก 4,338.77 ล้านบาท ในช่วงไตรมาสที่ 2 มีการซื้อขายมูลค่าสูงขึ้น มูลค่าการซื้อขาย 17,000 - 20,000 ล้านบาท ดัชนีตลาดเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 545.91 จุด

ตารางที่ 7 ข้อมูลตลาดหลักทรัพย์

เดือน	ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ (ราคาปิด)
มกราคม	370.42
กุมภาพันธ์	320.64
มีนาคม	340.75
เมษายน	368.74
พฤษภาคม	464.31
มิถุนายน	545.91

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มิถุนายน 2542

อัตราแลกเปลี่ยน

ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงในไตรมาสแรกของปี 2542 เทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกามีค่าอ่อนตัวลงจาก 36.68 ดอลลาร์สหรัฐเมื่อสิ้นปี 2541 มาอยู่ที่ 37.63 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างประเทศเป็นสำคัญ

แต่เมื่อปลายไตรมาสที่ 2 ของปี 2542 (เม.ย. - มิ.ย. 42) ค่าเงินบาทเริ่มแข็งค่ากลับมาอยู่ที่ 36.62 บาท ต่อดอลลาร์สหรัฐสืบเนื่องจากมีเงินไหลเข้ามาในระบบมากขึ้นและทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นจาก 29.4 พันล้านบาทดอลลาร์สหรัฐเป็น 29.9 พันล้านบาทดอลลาร์สหรัฐ

ตารางที่ 8 อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์)

เดือน	อัตราแลกเปลี่ยน บาท/ดอลลาร์
มกราคม	36.68
กุมภาพันธ์	36.63
มีนาคม	37.62
เมษายน	37.63
พฤษภาคม	36.63
มิถุนายน	36.62

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 9 ข้อมูลเศรษฐกิจภาคต่างประเทศ

ภาคต่างประเทศ	%การเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย 6 เดือนหลังของปี 2541	% การเปลี่ยนแปลง เฉลี่ยต้นปี 2542
มูลค่าส่งออกเป็นเงินดอลลาร์	16.52	-1.34
มูลค่านำเข้าเป็นเงินดอลลาร์	-35.97	6.8
ดุลการค้า (ล้านดอลลาร์)	965	688
ดุลบัญชีเดินสะพัด (ล้านดอลลาร์)	1023.6	1175
ดุลการชำระเงิน (ล้านดอลลาร์)	-74.3	-48
ทุนสำรองระหว่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์)	29.4	39.9

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย เศรษฐกิจการเงินไทย มิถุนายน 2542

ตารางที่ 10 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก

	หน่วย	2537	2538	2539	2540	2541(E)	2541(E)	2543(E)
1. ปริมาณการค้าโลก	ร้อยละ	9.1	9.6	6.9	9.9	3.3	3.8	5.8
2. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลก	ร้อยละ	4.0	3.7	4.3	4.2	2.5	2.3	3.4
2.1 สหรัฐอเมริกา	ร้อยละ	3.5	2.3	3.4	3.9	3.9	3.3	2.2
2.2 ญี่ปุ่น	ร้อยละ	0.6	1.5	5.1	1.4	-2.8	-1.4	0.3
2.3 สหภาพยุโรป	ร้อยละ	3.0	2.4	1.8	2.7	2.8	1.8	2.7
2.4 อาเซียน	ร้อยละ	7.9	8.1	7.2	4.1	-8.2	-0.7	3.1
- ไทย	ร้อยละ	9.0	5.5	5.5	-0.4	-7.8	0.9	2.5
3. อัตราเงินเฟ้อ								
3.1 สหรัฐอเมริกา	ร้อยละ	2.6	2.8	2.9	2.3	1.6	2.1	2.4
3.2 ญี่ปุ่น	ร้อยละ	0.7	-0.1	0.1	1.7	0.6	-0.2	-0.2
3.3 สหภาพยุโรป	ร้อยละ	3.0	2.9	2.5	1.9	1.5	1.3	1.6
3.4 อาเซียน	ร้อยละ	6.3	6.4	6.0	5.0	22.4	7.9	4.0
- ไทย	ร้อยละ	5.0	5.8	5.9	5.6	5.1	2.5	4.0
4. ดุลบัญชีเดินสะพัด								
3.1 สหรัฐอเมริกา	พันล้าน US\$	-124.8	-115.3	-134.9	-155.2	-236.3	-290.4	-
3.2 ญี่ปุ่น	พันล้าน US\$	130.6	111.4	65.8	94.1	131.4	135.8	-
3.3 สหภาพยุโรป	พันล้าน US\$	22.4	53.9	90.8	123.3	96.6	92.8	-
3.4 อาเซียน	พันล้าน US\$	-7.0	-17.1	-17.6	-2.5	49.6	41.6	40.0
- ไทย	พันล้าน US\$	-7.8	-13.2	-14.4	-3.1	14.3	11.8	10.0

ภาคต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกยังคงซลอตัวลงในอัตราลดลงน้อยกว่าปี 2541 ลดลงจากร้อยละ 16.52 เป็นร้อยละ 1.34 แต่รัฐบาลได้ตั้งเป้าให้ขยายการส่งออกร้อยละ 4 การส่งออกนี้ยังคงลดลงเนื่องจากปัจจัยหลายประการคือ

1. แนวโน้มการส่งออกลดลงเพราะค่าเงินบาทเพิ่มขึ้นจาก 49.6 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ เมื่อปี 2541 เป็น 36.6 บาท/ดอลลาร์สหรัฐเมื่อปี 2542 จึง

ทำให้ศักยภาพการแข่งขันของสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศไทยมีน้อยลงส่งผลให้แนวโน้มการส่งออกลดลง

2. ปัจจัยภายนอก ภาวะการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโลกลดลงจากปี 2541 ทำให้ความต้องการสินค้าส่งออกของประเทศไทยในตลาดไม่เพิ่มขึ้น □□

ระเบียบการเสนอบทความ

1. ส่งต้นฉบับได้ที่กองบรรณาธิการวารสารสุทธิปริทัศน์ ชั้น 1 อาคารสำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทร. 954-7300 ต่อ 323

2. ถ้าเป็นงานแปล จะต้องบอกแหล่งที่มาในรูปแบบบรรณานุกรมโดยละเอียด

3. ถ้าใช้นามแฝง, นามปากกา จะต้องระบุชื่อจริง นามสกุลจริง มาด้วย

4. ถ้ามีภาพประกอบ โปรดแนบและระบุตำแหน่งที่จะวางภาพและบอกที่มาของภาพ ในกรณีภาพที่แนบมาไม่เหมาะสมหรือไม่ชัดเจน กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะตัดออกหรือเปลี่ยนภาพใหม่ให้แทน

5. ต้นฉบับที่ส่งถึงกองบรรณาธิการ จะไม่มีการส่งคืนไม่ว่าจะได้รับการพิมพ์เผยแพร่หรือไม่ ถ้าผู้เขียนต้องการนำไปเสนอตีพิมพ์ที่อื่น โปรดเตรียมทำสำเนาไว้ต่างหาก และในระหว่างที่รอรับการพิจารณาเพื่อลงตีพิมพ์นั้น หากบทความดังกล่าวได้รับการพิจารณาลงในวารสารฉบับอื่นไปก่อน ผู้เขียนต้องแจ้งให้กองบรรณาธิการทราบทุกครั้ง

6. บทความทุกเรื่องจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิรับเชิญจากภายนอกในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องก่อนจึงจะได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์เผยแพร่ และเมื่อได้รับการพิมพ์เผยแพร่ในฉบับใดฉบับหนึ่งแล้ว ผู้เขียนจะได้รับวารสารฉบับที่ตีพิมพ์บทความนั้น 2 ฉบับ พร้อมค่าตอบแทน ตามอัตราที่กองบรรณาธิการกำหนด

7. ในกรณีที่ผู้เสนอบทความและผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วเป็นจำนวนมากเกินกว่าจะนำตีพิมพ์ได้ในฉบับเดียวทั้งหมด บทความที่มีเนื้อหาเป็นประโยชน์และอยู่ในความสนใจ จะได้รับการพิจารณาก่อน ส่วนบทความที่ยังไม่ได้ลงตีพิมพ์ จะทยอยคัดเลือกตีพิมพ์ในฉบับถัดไป

8. การพิจารณาคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์ ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ของกองบรรณาธิการ

9. กองบรรณาธิการมีสิทธิ์จะขอให้ผู้เขียนบทความแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการพิจารณาบทความตามสมควร

10. บทความที่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่อื่นมาแล้ว ไม่รับพิจารณาตีพิมพ์ซ้ำอีก

11. หลักฐานอ้างอิง ให้ใช้ได้ทั้งแบบที่เป็นเชิงอรรถ (footnote) ท้ายหน้า ซึ่งระบุ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเอกสาร แหล่งพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และหน้าที่อ้างอิง และแบบที่เป็นเชิงอรรถแทรกในเนื้อหา ซึ่งระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และเลขหน้าอ้างอิง ซึ่งทั้งสองแบบให้จัดทำรายละเอียดเอกสารนั้นในบรรณานุกรมท้ายบทความร่วมกับรายการบรรณานุกรมอื่นด้วย

12. รายละเอียดผู้เขียนบทความ

ชื่อผู้เขียนบทความ.....

(ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ)

ตำแหน่งทางวิชาการ.....

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน.....

วุฒิการศึกษา.....

(ในกรณีที่เขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษ ให้เขียนตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งหน้าที่ และ
วุฒิการศึกษา เป็นภาษาอังกฤษด้วย)

ขอเสนอบทความเรื่อง.....

(ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ)

(กอง บก. จะอ้างวุฒิการศึกษาที่สูงเพียงวุฒิเดียว ในกรณีที่มวุฒิการศึกษาระดับสูงเท่ากัน
หลาย ๆ สาขาจะอ้างอิงสาขาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทความที่ผู้เขียนเสนอตีพิมพ์สาขาเดียว)

"สุทธิปรีทัศน์" ฉบับที่ผ่านมา

บทความประจำฉบับ

การสัมภาษณ์พิเศษ	
คุณธนาชัย อีร์พัฒนางค์	
คุณสมพงษ์ วรรณปัญญา	
คุณสุนันทา ดุลยธัญ	
คุณไตรภพ ลิมปพันธุ์	
เรื่อง ผ่านวิกฤตธุรกิจสื่อสารมวลชน	ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ
อุดมศึกษาเอกชน ทนทางสู่ความเป็นเลิศยามวิกฤต	ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
วิกฤตการณ์เศรษฐกิจ ประสบการณ์บางอย่างของข้าพเจ้า	กฤตยา แลพวงมาลัย
การประเมินผลการปฏิบัติงาน : พัฒนาและการนำไปปฏิบัติ	ดร.รังสีมา ไอรำวัฒน์
การเปลี่ยนแปลง	ดร.ชำนาญ ปิยวนิชพงษ์
ย้อนรอยอดีตกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร เหตุเพราะ IMF	เกื้อจิตร ชีระกาญจน์
หลักพันจิตวิญญาณพนักงาน...สรรค์สร้างความสำเร็จแก่องค์กร	โสเมสกว สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
สัญญาที่ไม่เป็นธรรม พระราชบัญญัติว่าด้วยสัญญาที่ไม่เป็นธรรม	ผศ.นุชทิพย์ ป. บรรจงศิลป์
การเพิ่มผลผลิตภาพ	สมพล หุ่นท้าว
เคล็ด (ไม่) ลับการบริหารบริษัทตัวแทนโฆษณา	ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ
การพัฒนาห้องสมุดกับการควบคุมคุณภาพ	รศ.ดร.นวนิตย์ อินทรามะ
ข้อมูลสำหรับนักบริหาร	ผศ.สุเทพ พันประสิทธิ์ และ ณัฐสิทธิ์ พุฒิวิสารทภาคย์
Comparision of Handover Decision Procedures for Mobile Telephone Systems Between Conventional and Fuzzy Logic Algorithn	
Bongkran Homnan	
Heat Transfer Between a Heated Probe and Liquid in a Gas Stirred Tank	
Tika Bunnag	
ตามรอย...ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย	คณิงรัตน์ จันทรสุริยา

SUDDHIPARITAD

DHURAKIJPUNDIT UNIVERSITY JOURNAL

Vol. 13 No. 40 May - August 1999 ISSN 0857 - 2670 40 BAHT

Special Lecture

H.M. the King and Rural Development

Dr. Sumet Tantivejakul

Chomchuen Munyarom
L. Kuntornrat Davivongs
Piruna Polsiri
Pienjai Phothavorn
Somsagow Snitwongse
Tika Bunnag
Chutira Rabob
Asst.Prof.Suthep Punprasit
Nattasith Puttavisartpark

- ☐ *The Role of Counter Corruption Officers in Criminal Prosecution*
- ☐ *The Survival of SMEs in the Year 2000 and Beyond*
- ☐ *Beyond Professional Management*
- ☐ *Adaptation of Features of Thai-Style Houses to Modern Houses*
- ☐ *IT and Its Effects on the Quality of Life*
- ☐ *Statistics for Business Administrators Relating to
Thailand's International Trade*